



VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Yönetimi Bilim Dalı

EĞİTİMDE 2023 VİZYON BELGESİ'NİN
UYGULANABİLİRLİĞİ HAKKINDA YÖNETİCİ VE
ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Muhlis CEYLANI

Yüksek Lisan Tezi

VAN - 2010

Van, 2020

EĞİTİMDE 2023 VİZYON BELGESİ'NİN UYGULANABİLİRLİĞİ HAKKINDA YÖNETİCİ
VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Muhlis CEYLANI

2020



VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Yönetimi Bilim Dalı

EĞİTİMDE 2023 VİZYON BELGESİ'NİN UYGULANABİLİRLİĞİ HAKKINDA
YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND IN TERMS OF APPLICABILITY OF 2023
VISION DOCUMENT IN EDUCATION

Muhlis CEYLANI

Prof. Dr. Hasan Basri MEMDUHOĞLU

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2020

KABUL VE ONAY

Muhlis CEYLANI tarafından hazırlanan "Eğitimde 2023 Vizyon Belgesi'nin Uygulanabilirliği Açısından Yönetici ve Öğretmen Görüşleri" başlıklı bu çalışma, 25.02.2020 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans** tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı
(Danışman)

Prof. Dr. Haşan Basri
MEMDUHOĞLU

İmza

Jüri Üyesi

Doç. Dr. Ahmet YAYLA

İmza

Jüri Üyesi

Dr. Öğr. Üyesi Rezzan UÇAR

İmza

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylım.

Doç. Dr. Fuat TANHAN

Enstitü Müdürü

Öz

Eğitim sisteminin sorunlarını planlama yöntemi ile çözüme eğilimi önemlidir. Planlı dönemde politika ve kararların yaşama geçirilmesi ve hedeflerine ulaşılması, eğitim sorunlarının çözülmesinde önemli nedenler arasındadır. Milli Eğitim Bakanlığı da bu kapsamda beş yıllık planlama çerçevesinde Eğitimde 2023 Vizyon belgesi başlığında çalışmasını tamamlamış ve paydaşlarına açıklamıştır. İyi niyet ve irade beyanı olan, gidilmesi gereken ana yolların belirlenmesi ve eğitimin ana sorunlarını yazılı bir metin olan belgenin sürdürülebilirliği bakımından önemlidir. Belgenin, taşra teşkilatları örgütlerinde yansımaları ve tespiti de sürdürülebilirlik açısından önem arz etmektedir. Bu amaçla illerde ve ilçelerde vizyon belgesine ilişkin paneller ve çalıştaylar düzenlenmeye başlanmıştır. Bu çalışmada da Van ili Tuşba İlçesinde İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü bünyesinde Eğitimde 2023 vizyon belgesinin kapsamlı değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar sözcükler: Eğitim Yönetimi, Eğitimde 2023 Vizyonu, Değişim, Planlama.

Abstract

It is important that the education system tends to solve the problems with the planning method. The implementation of policies and decisions in the planned period and the achievement of the objectives are among the important reasons for solving the educational problems. Within this scope, the Ministry of National Education has completed its work under the title of 2023 Vision in Education within the framework of five-year planning and disclosed it to its stakeholders. It is important for the sustainability of the document, which is a written text, which and is a declaration of good will and, identifying the main paths to be taken and the main problems of education. The reflections and determination of the document in provincial organiz' organizations are also important for sustainability. For this purpose, panels and workshops regarding the vision document have started to be organized in provinces and districts. In this study, it is aimed to evaluate the 2023 vision document in education under the National Education Directorate in Tusba of Van.

Keywords: education management, 2023 Vision in Education, change, planning.

Teşekkür

Tez çalışmamın gerçekleşmesinde deneyimlerinden yararlandığım kıymetli hocam ve tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Hasan Basri MEMDUHOĞLU' na canı gönülden teşekkür ederim.

Tez çalışması boyunca destek veren değerli bölüm hocalarım, Sayın Prof. Dr. Halil IŞIK, Prof. Dr. Hasan ÇİÇEK, Prof. Dr. Zihni MEREY, Doç. Dr. Ahmet YAYLA, Doç. Dr. Fuat TANHAN, Doç. Dr. Ahmet AKBABA, Dr. Öğr. Üyesi Rezzan UÇAR, Dr. Öğr. Üyesi Şehnaz NİGAR ÇELİK, Hakan DURĞUN ile Cesim ALADAĞ' a Teşekkür ederim.

Akademik çalışmalarda aile desteği de önemli rol oynamaktadır. Bu zorlu süreçte beni yalnız bırakmayan canım aileme çok teşekkür ederim.

İçindekiler

Öz.....	i
Abstract.....	ii
Teşekkür.....	iii
Tablolar Dizini.....	viii
Simgeler ve Kısaltmalar Dizini.....	ix
Bölüm 1 Giriş.....	1
Problem Durumu.....	4
Araştırmanın Amacı ve Kapsamı.....	6
Araştırmanın Önemi.....	7
Araştırmanın Problem Cümlesi.....	8
Sayıtlılar.....	8
Araştırmanın Sınırlılıkları.....	9
Bölüm 2 Kuramsal Çerçeve.....	10
Eğitim.....	10
Vizyon.....	14
2023 Eğitim Vizyonu.....	16
Eğitim Felsefesi.....	17
Eğitim Vizyonununun Felsefesi.....	22
İçerik ve Uygulama.....	24
Okul Gelişim Modeli.....	25
Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim.....	26
Ölçme ve Değerlendirme.....	28
İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi.....	32
Okulların Finansmanı.....	34

Okulların Teftiş Hizmeti.....	35
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık.....	36
Özel Eğitim.....	38
Özel yetenek.....	39
Yabancı Dil Eğitimi.....	40
Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm.....	43
Erken Çocukluk.....	44
Temel Eğitim.....	45
Ortaöğretim.....	46
Özel Öğretim.....	48
Hayat Boyu Öğrenme.....	49
İlgili Araştırmalar.....	50
Türkiye'de Yapılan Çalışmalar.....	50
Yurtdışında Yapılan Çalışmalar.....	53
Bölüm 3 Yöntem.....	55
Araştırma Modeli.....	55
Çalışma Grubu.....	55
Okul Gelişim Modeli.....	57
Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim.....	57
Ölçme ve Değerlendirme.....	57
İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi.....	57
Okulların Finansmanı.....	57
Okulların Teftiş Hizmeti.....	57
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık.....	57
Özel Eğitim.....	57

Özel Yetenek	57
Yabancı Dil Eğitimi	57
Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm	57
Erken Çocukluk	57
Temel Eğitim	57
Ortaöğretim	57
Özel Öğretim	57
Hayat Boyu Öğrenme	57
Toplam	57
Veri Toplama Araçları	57
Verilerin Toplanması ve Çözümülenmesi	58
Bölüm 4 Bulgular ve Sonuç	59
Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim	59
Ölçme Ve Değerlendirme	60
İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Ve Yönetimi	61
Okulların Finansmanı	63
Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık	65
Özel Yetenek	66
Yabancı Dil Eğitimi	68
Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik Ve Beceri Destekli Dönüşüm	69
Erken Çocukluk	70
Temel Eğitim	71
Ortaöğretim	73
Fen Liseleri Ve Sosyal Bilimler Liseleri	74
İmam Hatip Ortaokulları ve Liseleri	75

Mesleki-Teknik Eğitim	77
Özel Öğretim.....	78
Hayat Boyu Öğrenme.....	79
Özel Eğitim.....	80
Bölüm 5 Sonuç, Tartışma ve Öneriler	82
Sonuç ve Tartışma	82
Eğitimcilere Yönelik Öneriler	84
Uygulamaya Yönelik Öneriler.....	85
Araştırmacılara Yönelik Öneriler	90
Kaynaklar	91

Tablolar Dizini

Tablo 1.Çalışma grubunda yer alan katılımcılara ait bilgiler	56
Tablo 2.Çalışma Grubundaki Çalıştaylara İlişkin Katılımcı Bilgileri.....	57



Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

PDR: Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik

PISA: Uluslararası Eğitim Değerlendirme Testi

RAM: Rehberlik Araştırma Merkezleri

STK: Sivil Toplum Kuruluşları

SGK: Sosyal Güvenlik Kurulu

TRT: Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu

YÖK: Yükseköğretim Kurulu

Bölüm 1

Giriş

Eğitim performansının belirlenmesi ve stratejik hedeflerin açıklanmasında tüm kalkınma planlarında eğitim başlığı yer almıştır. Türkiye'deki planlamanın en belirgin özelliği, kamu kesimi için emredici özel kesim için yol gösterici olmasıdır. Aslında İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra birçok ülkede kalkınma planları vizyon belgelerine yol gösterici olmuş ve yaygınlaşmıştır (Küçüker, 2008).

Dünya geneli eğitim performansı gösteren ülkeler, elde ettikleri başarıları geçmişten geleceğe köprüler kurarak, merkezine insanı alan kavramsal çerçeveler ve felsefi yaklaşımlarla yakalamışlardır. Eğitimde başarılı görülen her değişim, dönüşüm ve reform, sağlam felsefi yaklaşımlarla desteklenmiştir. Çeşitli dönemlere ait eğitim uygulamaları, köklü felsefi fikirler üzerine bina edilmiş ve atılan her adım, kendi insan gelişimi tahayyüllerine uygun bir paradigma inşasıyla sonuçlanmıştır (MEB. 2023 Vizyon Belgesi).

Vizyon Belgesi'nde eğitim felsefesi ve insan algısına yönelik açılımlar önemlidir. Özellikle insanı "sadece madde veya sadece manadan ibaret olmayıp, ikisini mezceden bir bütündür." şeklinde tanımlaması yeni dönem eğitim politikalarının ve sistemlerinin inşasına değerli bir katkıdır. Ayrıca insanın maddi başarılarının öncelemesini, 21. yüzyıl becerileri adıyla bir dayatma olarak kritik etmesi önemli bir tespittir. Vizyon Belgesi'nin modern eğilimlerine şerh düşerek değerlendirmesi de bir özgüvene işaret etmekte ve Türk Eğitim Sisteminin kendi paradigmamız üzerinden inşa edileceğini belirtilmektedir.

Buna karşın eğitim model ve uygulamalarının filizlendikleri düşünce çevreleri ve Kamusal mallar teorisi ve eğitime ilişkin olarak kalkınma planlarında yer alan hedefler ve sorunlar çerçevesinde 2023 Vizyon belgesi hazırlanmıştır. Böylece, Türkiye'de planlı dönemde eğitim ve öğretim tümüyle plansız bir gelişme göstermiştir (Güven, 1995) yargısı da bir ölçüde sorgulanmıştır.

Son yıllarda ise "21. yüzyıl becerileri" diye adlandırılan ve bugün olmazsa olmaz küresel bir norm olarak görülen eğitim yaklaşımı; yaratıcılık, iletişim, takım

çalışması, eleştirel düşünce gibi “yumuşak becerilerin kazanılması” adı altında, insanın maddi dünyada başarabildikleri ışığında, gelişimi ve olgunlaşması anlayışını dayatmaktadır. Hatta bu anlayış artık dünyanın her köşesine ithal edilen bir stratejik kavramsal çerçevedir.

Tam da bu noktada kadim çağlardan modernleşmeye, sanayi devriminden dijital çağa, teknolojik gelişmelerin vardığı son nokta olan siber-fiziksel sistemlerin her alanda konuşulmaya başlandığı günümüze uzanan bu devamlılıkta, eğitim ve felsefe arasındaki bağın irdelenmesi çok daha önemli bir hâl almıştır. 2023 vizyonu bu anlamda önemlidir.

Vizyon belgesinin temel felsefesi incelendiğinde toplam kalite ile ilgili temel alt yapı göze çarpmaktadır. Günümüzde gelişen uluslararası rekabet, iş ve yönetim anlayışı kurumları mükemmeli aramaya yöneltmiştir. Yeni anlayışın temel esprisi hiçbir şeye olmuş bitmiş gözü ile bakmaması, her şeyi oluş halinde kabul etmesidir. Bu arayışlar sonucunda ulaşılan noktalardan biri de Toplam Kalite Yönetimidir (TKY).

Toplam kalite yönetimi örgüt fonksiyonları ve sonuçlar yerine, süreçler üzerinde odaklaşan tüm çalışanların niteliklerinin artırılması ile yönetim kararlarının sağlıklı bilgi ve veri toplanması analizine dayandıran, tüm maddi ve manevi örgüt kaynaklarını bir bütünlük içinde ele alan bir yaklaşımdır (Ersun, 1997).

2023 vizyon belgesi aslında Toplam Kalite Yönetimi ile yakından ilişkilidir. Bu kapsamda kalite yönetimini benimsemiş örgütlerin şu dört ilkeyi göz önünde bulundurmaları gerekmektedir (Kaufman ve Zahn, 1993):

1. Örgütün dikkatinin müşterilerin istek ve beklentilerine yöneltilmesi,
2. Örgütte yapılan tüm işlemlerde kaliteli ürünler sunabilmek için üst yöneticilerin modellik yapması,
3. Örgüt mensuplarının en iyi hizmeti sunabilmeleri için gerekli eğitim, gelişme ve yenileşme imkânına sahip olması,
4. Sürekli gelişim ve ilerleme için herkes için sistematik yenileşme süreçleri.

5. İnsan odaklı yönetim yaklaşımı.

Vizyon belgesinde Eğitime erişim başta olmak üzere kaydedilen iyileşmelere rağmen, eğitim kalitesinin yükseltilmesi, bölgeler ve okul türleri arasındaki başarı düzeyi farklılıklarının azaltılması ihtiyacı önemini korunması amaçlamaktadır. Bu kapsamda öğrenme ortamlarının niteliğinin eşitlik ve hakkaniyet çerçevesinde artırılması, öğretmen yetiştirme ve geliştirme sisteminin yeterlilikleri esas alan bir şekilde yeniden yapılandırılması, kariyer gelişim ve performans değerlendirme sisteminin oluşturulması, izleme ve değerlendirme faaliyetlerinde etkinlik sağlanması, akademik personelin nicelik ve niteliğinin artırılması, bilgi ve iletişim teknolojilerinin müfredat entegrasyonunun sağlanması, okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması ve eğitim ile istihdam ilişkisinin güçlendirilmesine yönelik mekanizmaların etkinliğinin artırılması ihtiyacı devam etmektedir (Onuncu Kalkınma Planı, 2014-2018).

Kişinin tavır ve davranışlarında istendik davranış değiştirme aşaması eğitimin tanımlarından biridir (Ertürk, 1972). Derin felsefi düşünceler üzerine inşa edilen farklı dönemlere ait eğitim uygulamaları, bireyin gelişim aşamasına uygun bir faydacılıkla yapılandırılarak bireyin gelişiminde etkin rol oynamıştır. Bununla birlikte eğitimdeki uygulama ve modellerin doğduğu fikir çevre ve şartlarını aşarak global düzeyde jeopolitik/hegemonik güç vasıtaları oluşturmaları ve olgunlaşmaları da mümkün olmaktadır. Dünya tarihi çağdaşlaşma ile birlikte yaşanan bu süreçte örneklerle doludur. Eğitim beşerilikten insanlığa doğru bir yapılandırma süreci olarak değerlendirilmelidir. Eğitimin küresel olarak pragmatik ya da program odaklı değil pradiğmatik bir dönüşüme gereksinim duyduğu bilinmelidir; yalnızca maddi olan bir eğitimi reddeden pradiğma, bireyin akıl ve kalp ile birlikte değerlendirilmesi gerektiği anlayışı ile ilerlemektedir. 21.yy'da Türk Eğitim Sistemi'nde eğitim kurumlarındaki eşitsizlik arttığı için müfredat başarıya ulaşmak için araç olmaktan öte amaç haline gelmeye başlamıştır. 2023 Eğitim Vizyonu ile sınav baskısının azaltılması, okullar arasındaki eşitsizliği minimum düzeye indirgenmesi, müfredatın beceriden görgüye, bilgiden beceriye taşınması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda eğitimi geleceğe taşıyacak olan öğretmenlerin olduğu bir eğitim ortamında çerçeve müfredatın yeterli olacağı söylenebilir; çünkü iyi bir öğretmen müfredatı biçimlendirerek öğrencilerin gereksinimlerine göre düzenler, eğitimi fırsata çevirir.

Müfredat sözcüğü “fert” kelimesinden gelmektedir. Fert; öğrenci, çocuk ve öğrencide saklı olan beceri, yetenek ve donanımdır.

Bu araştırmada; Eğitimde 2023 Vizyon belgesinin önemi, eğitime yansımaları, olumlu yönleri ve eksiklikleri ile uygulama sürecine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri değerlendirilmiştir. Bu kapsamda Tuşba İlçesinde var olan okul/ kurum yöneticiler ve öğretmenler, İlçe Milli Eğitim yöneticileri ile birim çalışanları, Sivil Toplum Kuruluşlarının temsilcileri ve akademisyenlerin katılımı ile çalıştay kapsamında odak grup görüşmeleri yapılmıştır.

Problem Durumu

İşlev ve süreç çözümlenmesi neticesinde sistemin tasarım ve entegrasyonunu hayata geçirmek Millî Eğitim Bakanlığının en önemli gereksinimlerinden biridir. Türk eğitim Sistemi'nin kendini yenileyebilmesi, değişimleri sağlayabilmesi için geçmiş uygulamaların incelenerek değerlendirilmesi ile birlikte, gereksinim duyulan yeniliklerin geleceğe yönelik planlar dâhilinde yapılması gerekmektedir. Eğitim sisteminin belirtilen şekilde güncellenebilmesi için verilerin sebep sonuç ilişkisi içerisinde anlamlandırılması, değişen koşullara göre yapılandırılması, büyük ve çeşitli miktardaki verinin işlenerek birbiri ile ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Bunun için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından kullanılan çeşitli sistemlerde devamlı biriken, fakat işleme aşamasında sorun bulunan veriler arasında bağlantı kurulması gerekmektedir. 21. yüzyılda Terbiye ve Talim modeli olarak çift taraflı bir okuma modeli önerilmektedir. Öğrenciye yalnızca becerinin kazandırılması yaşamın göğüslenmesinde yeterli olmamaktadır. Birey için gerekli olan milli, ahlaki, mesleki, manevi, maddi, yerel ve evrensel değerleri kuşatan ve içeren bir ahlak, değişim, ilerleme, gelişme ve olgunlaşma biçimidir. Türkiye’de eğitimin işlevsel çıktıları ile değerlendirilmesi 21.yüzyıldaki bakış açısını oluşturmaktadır. Bunun sonucunda da eğitime ait sorumluluklar, çağın ihtiyaçlarının (iyi bir vatandaş yetiştirme, mesleğe ve hayata hazırlama vb.) karşılanması ile sınırlandırılırken; birey, tutarlı ve bütüncül bir ontolojik perspektif kullanmayıp indirgeyici ve yüzeysel bir yaklaşım ile yalnızca biyolojik olarak düşünen homo economicus, homo biologicus ya da canlı olarak görülmektedir. Oysaki birey yalnızca mana ya da maddeden ibaret değildir,

değerlerin birleşmesi ile oluşan bir bütün olarak evrende yer almaktadır. Bununla birlikte eğitim ve modern psikoloji, bireyi sosyal, psikolojik ve biyolojik bir canlı türü olarak açıklar. Belirtilen yaklaşım sosyolojik, psikolojik ve biyolojik değişkenleri bir araya getirerek bir birey meydana getirmektedir; fakat insan böylece psikomatik/maddi bir canlı olarak ele alınmakta, bu yaklaşım insanın somatik yapısı ve bedensel canlılığına odaklanarak psikospiritüel ve manevi boyutunu yok saymaktadır. Oysaki birey psikospiritüel ve somatik bir varlık olmakla birlikte ruhsal ve bedensel canlılığı olan bir bütündür. Bundan dolayı eğitim sistemleri yalnızca insani özellikleri karşılayabildiği ölçüde başarılı olabilmektedir.

Birey merkezli eğitim felsefe ve anlayışının en üst noktası epistemoloji ve ontoloji birleşimini sağlayarak güçlendirmektir. Bu sayede modern eğitim düşüncesinin kısıtlayıcı sınırları aşması gerekmektedir. 2023 Eğitim felsefesinin çift kanadından oluşan paradigmanın tek kanadını bilgiler, araç ve gereç oluşturmaktadır. Birey de bu çift kanatlı sistemde gereksinim duyulan unsurlar arasında bulunmaktadır. İndirgeyen, dışlayan ve ayıran bir anlayış terk edilerek, bir araya getiren bir felsefe ile amaçlanan bir eğitimin kullanılması planlanmaktadır. Bireyin eylem, duygu ve düşünce bütünlüğü beynin katman ve yapılarında belirlemektedir. Beynin yapısı lineer olmadığı ve karmaşık bir düzen dâhilinde işlediğinden lokalizasyon ve bölümlenme ile yorumlanması mümkün olmamaktadır. Fakat duygular limbik sistem ile ilişkilendirilirken, biliş korteks ile ilişkilendirilir. Bundan dolayı karne, eğitim-öğretim uygulamaları ve müfredatın beynin katmanlarını yansıtmaması beklenmektedir. Bununla birlikte Uluslararası Eğitim Değerlendirme Testi (PISA) gibi küresel araştırmalar bile yalnızca bilişsel içerik, akıl yürütme ve eleştirel düşünce gibi bilişsel içeriklere yönelerek tek taraflı uygulamalar gerçekleştirmektedir. Bireyin tabiatının savunulduğu çift katmanlı bir eğitim sisteminin zihniyet ve medeniyet konusu olduğu bilinmelidir. 21.yy'da Türk eğitim sisteminin geliştirilmesi ve yenilenmesine engel olabilecek hiçbir şey yoktur. Türk Eğitim Sistemi'nin geliştirilmesindeki temel sorunun zihniyet problemi olduğu düşünülmektedir. Bu problem açıklığa kavuşturulmadan, örnek birey tahayyülünün faydasal içeriği anlaşılmadan, global anlamda rekabet bir yana, gelecek politika ve amaçların başarıya ulaşması imkansızdır. Toplum ve insan probleminin çözülebilmesi için zihniyet probleminin çözülmesi gerekmektedir. Zihniyet

probleminin çözülebilmesi için bireyin kainattaki yegane konumuna odaklanmayan, gerçeği parçalamak için çabalamayan, bilgi ve varlık anlayışının getirilmesi gerekmektedir (MEB, 2018).

Eğitim performansı iyi olan ülkeler elde etmiş oldukları başarılarında insanı merkez alarak geçmişten geleceğe köprüler kurmuştur. Eğitimde başarıya ulaşmanın temel yollarından biri reform, dönüşüm ve değişim sağlayarak güçlü felsefi yaklaşımlarla eğitime yaklaşımdır. Eğitim uygulamalarının geçmişi incelendiğinde her eğitim uygulamasında köklü felsefi fikirlerin olduğu, bireylerin gelişim basamaklarına uygun paradigma inşasıyla sonuçlandığı görülmektedir. Bununla birlikte eğitimdeki uygulama ve modellerin içinde bulunduğu çağın koşullarından sıyrılarak rekabetçi piyasa koşullarında jeopolitik bir güç haline gelmeleri ve olgunlaşmaları da söz konusu olabilmektedir. Değişim, modernleşme ve yenilenme süreçleri bunun örnekleri ile doludur. 21.yy'da ise çağın koşullarını izleyebilmek ve gelişim sağlayabilmek için kaçınılmaz olan eğitimin eleştirel düşünce, takım çalışması, iletişim ve yaratıcılık gibi değerlerle sentezlenmesi gerekmektedir. Bu anlayış küresel çapta kabul gören bir anlayıştır.

Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Türk Eğitim Sistemi'nde 2023 Eğitim Vizyonu bireyin ontolojik bütünlük ve birliği içerisinde irdelenmesi gerektiği anlayışındadır. 2023 Eğitim Vizyonu ile birey yeniden eğitim gündemine taşınarak yenilenecektir. 21. yy'da medeniyetin mukaddes gördüğü birey sosyal ve düşünen bir canlı sınırına hapsedilmeden, bedensel, psikolojik ve ruhsal varlığı ile bir bütün olarak değerlendirilmelidir. 2023 Eğitim Vizyonu ile, birey manevi ve maddi varlıklarıyla bir bütün olarak değerlendirilmektedir. Çünkü bireyin bilişsel duygusal ve duyumsal gereksinimleri olan bir varlık olduğu unutulmamalıdır. Birey, evrensel bilinç noktasına ulaşmak ve birey olma yolunda bitmek bilmeyen bir çaba gösteren sosyal bir varlıktır. 2023 Eğitim felsefesi yalnızca ontolojik boyutu ile ele alınmamalıdır. Eğitim felsefesinin epistemolojik boyutu da problemin bütünsel değerlendirilmesinde önem taşımaktadır. Eğitimin gelecek nesillere fayda sağlayacak bir biçim alabilmesi için bilginin inançsal, ideolojik, pratik ve teorik olarak parçalanmaması, bir bütün olarak

değerlendirilmesi gerekmektedir. Birey doğasındaki bütünlük ile birlikte bilgi bütünlüğü de önemlidir. Belirtilen nedenlerden dolayı eğitim sisteminin yenilenmesine gereksinim duyulmaktadır. Eğitimde 2023 Vizyon Belgesinin belirtilen öneminden dolayı bu araştırmanın amacı eğitim vizyonunun uygulanabilirliğini ve yansımalarını ortaya koymaktır.

Eğitimde 2023 Vizyon Belgesi'nin Önemi, Yansımaları ve Uygulanabilirliğinin incelendiği bu çalışmada 2023 Eğitim Vizyonu Felsefesinde de bulunan Eğitim, Vizyon, Eğitim Felsefesi, İçerik ve Uygulama, Okul Gelişim Modeli, Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetimi, Ölçme ve Değerlendirme, İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi, Okulların Finansmanı, Okulların Teftiş Hizmeti, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Özel Eğitim, Yabancı Dil Eğitimi, Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm, Erken Çocukluk, Temel Eğitim ve Ortaöğretim, Özel Öğretim, Hayat Boyu Öğrenme gibi kavramlara yer verilmiştir.

Araştırmanın Önemi

Eğitim, uygulama ve araştırma yönleri fazla olan, toplumsal yapıyı derinden etkileyen bir olgu olduğu için üzerinde dikkat ile durulması gereken bir değerler toplamıdır. Eğitimin bu öneminden dolayı MEB tarafından Türk Eğitim Sistemi'nde 2023 Eğitim Vizyonu ile eğitime nitelik kazandırılması amaçlanmaktadır. Bundan dolayı MEB Türk Eğitim Sisteminin yalnızca ekonomik ya da biyolojik tanımlara, nicel başarılarla, istatistiksel verilere bağlı kalmaması,, eğitimin temelleri etik, epistemoloji ve ontoloji ile harmanlanarak çeşitlendirilmesi gerektiğinden yola çıkarak 2023 Eğitim Vizyon Belgesini oluşturmuştur. Türkiye'de eğitim sisteminin binlerce yıllık bir birikimi bulursa da değişen çağın gerekliliklerine uyum sağlamak adına gelişim ve değişim kaçınılmazdır. Bu değişimlerin sonucu olarak henüz uygulanmaya başlanmamış olan 2023 Eğitim Vizyonu belgesinin ele alınması ve değerlendirilerek eksiklerin ortaya konması önem taşımaktadır. Konu ile ilgili çalışmaların oldukça az, belirli bir bölge ve bazı eğitim paydaşları ile sınırlı kalması ve yapılan çalışmaların vizyon belgesini her yönden değerlendirmeye almasının

imkansızlığı nedeniyle yetersiz kalması da araştırmanın önemini artırmakta, literatürdeki oldukça az çalışma sayısına katkı sağlamaktadır.

2023 Eğitim Vizyon Belgesinin siber fiziksel sistemlerin yaşandığı 21.yy'da, sanayi devriminden dijital çağa, kadim çağlardan modernleşmeye varan bu süreçte felsefe ve eğitim arasındaki bu bağın incelenmesi ve değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle bu çalışmada çağı yakalayabilmek için önemli bir adım gibi görünen 2023 eğitimde vizyon belgesinin önemi, yansımaları ve uygulanabilirliğinin irdelenmesi önem taşımaktadır.

Araştırmanın Problem Cümlesi

Van ilinde görev yapan öğretmen ve okul yöneticilerinin Mili Eğitim Bakanlığınca yayınlanan 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi hakkında görüşleri nelerdir? Bu çalışmada aşağıdaki alt problemlere yanıt aranacaktır:

Bu araştırmanın Alt Problemleri

- 1- Van ili Tuşba ilçesinde görev yapan öğretmenlerin ve okul müdürlerinin MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinin uygulanabilirliği hakkındaki görüşleri nelerdir?
1. Van ili Tuşba ilçesinde görev yapan öğretmenlerin ve okul müdürlerinin MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinin okullarda uygulanabilmesi için önerileri nelerdir?

Sayıtlar

Araştırma aşağıda belirtilen sayıtlara dayalı olarak gerçekleştirilmiştir:

1. Öğretmenler odak grup görüşmeleri esnasında yöneltilen sorulara içtenlikle cevap vermişlerdir.
2. Okul müdürleri odak grup görüşmeleri esnasında yöneltilen sorulara içtenlikle cevap vermişlerdir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma;

- 1) 2018-2019 öğretim yılında Van İli Tuşba ilçesinde görev yapan öğretmenler ve okul müdürleriyle
- 2) Araştırma kapsamında 22 Ocak 2019 tarihinde yapılan Çalışmaya katılan 67 öğretmen ve 73 okul müdürüyle
- 3) Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 23 Ekin 2018 tarihinde yayınlanan 2023 Eğitim Vizyonu Belgesinde belirtilen alt başlıklar ile sınırlıdır.



Bölüm 2

Kuramsal Çerçeve

Eğitim

Birey, yaratılışındaki bilişsel özellikleri ile bilgiyi ele geçiren, işleyen ve bunu faydaya dönüştüren bir varlık olarak tarihsel serüvende devamlı yer almıştır. Bireyin elde ettiği bilginin aktarılması ise eğitim sayesinde gerçekleşmiştir. İnsanoğlunun ilk çağlarından bugüne değin eğitim içerik ve yöntemi değişse de eğitim gereksiniminde bir değişiklik yaşanmamıştır. Toplayıcılık ve avcılık ile tarihsel alanda yer alan insan, gelecek neslin hayatını devam ettirebilmesi için bu özelliğini gelecek nesillere aktarmıştır. Tarım, sanayi ve teknoloji ile birlikte de insan eğitimdeki gelişimini devam ettirmiştir. Bu gelişmelerin sonucunda da her dönemde farklı öğretim ve eğitim ürünleri oluşmuştur.

Öğrenme ve öğretme kavramlarını kapsayan eğitimin uygulanma biçiminin öğrenim ve öğretim ile olacağı kuşkusuzdur (Kayışlı, 2012). Öğretimin kelime anlamı ise bazı hedefleri gerçekleştirmek için bir araya gelen kişilerin, bir öğrenme mekanında, bir öğretenden tarafından bazı teknik ve yöntemler eşliğinde, belirlenmiş olan kazanımların kişiye kazandırılmasıdır.

Eğitimin, toplum ve insanı her dönem ve çağda yakından ilgilendiren kavramlar arasında olduğu söylenebilir. Eğitim kelimesi Türkçe’de terbiye, yetiştirme, büyütme, besleme anlamlarında kullanılmaktadır (Doğan, İ., 2011).

Gelecek nesillere bilgilerin sadece aktarılması ve onlardan bu bilgilerin yalnızca öğrenilmesinin beklenmesi eğitimi ileriye taşımayacaktır. Eğitimin amaçlarından biri de eldeki bilgilerden yenilerinin üretilmesini sağlamaktır; çünkü birey karşılaştığı problemlere farklı açılardan yaklaşabilmeli, probleme farklı çözümler getirebilmelidir. 21.yy’da değişim ve gelişim için bu durum şarttır. 21. yy’da gereken bilgi ve beceriler arasında bilgiye farklı yollardan ulaşma, kolektif çalışma, problem çözme ve yansıtıcı düşünmenin bireylere kazandırılmasıdır.

Geçmişteki uygarlıkların tamamının farklı bir eğitim anlayışının olduğu söylenebilir. Bireylerin birleşerek oluşturdukları devlet bile eğitim anlayışının bir

ürünü olarak belirlemektedir. Bununla birlikte devlete bağlı olan kuruluş, holding ve vakıfların bile bir eğitim anlayışının ürünü olduğu söylenebilir; fakat günümüzde eğitim dar kalıplar içerisinde bir takım siyasi fikirlerin, belirli zümrelerin barınağı, sığınağı haline gelerek kısıtlanmıştır. Eğitim bir kalıp içerisinde alınamamakla birlikte herhangi bir zümrenin ideoloji ve fikirleri içerisinde tutsak bırakılamaz. Eğitim evrensel bir olgu olarak değerlendirilmek durumundadır.

Türk eğitimi sisteminin temel amacı, iyi bireyler, milli değerleri benimsemiş iyi yurttaşlar ve iyi meslek sahipleri yetiştirmek olarak özetlenebilir. Türk eğitim ve öğretim sistemi, bu genel amaçları gerçekleştirecek şekilde düzenlenir (Memduhoğlu, 2016). Bundan dolayı kültürlerin eğitim yolu ile kazandıkları özgür düşünceleri gelecek nesillere de düşünerek, sorgulayarak aktarmalarının önemli olduğu bir gerçektir. Gelecek nesillere aktarırken de eğitimin küresel, global bir yapıda olduğu unutulmamalı, herhangi bir zümre ve siyasi fikirlerin ürünü olmadığı unutulmamalıdır.

Eğitimin farklı bir tanımına göre de kişide istedik ve kalıcı davranış değişikliğini sağlamasıdır. Bireylerin eğitimden bekledikleri temel hususun doğayı ve kendisini doğruya ve iyiye yöneltmesidir. Bununla birlikte ahlaki ve toplumsal çöküntülerin, felsefi akımlar, reformlar, ekonomik kriz ve savaş gibi felaketlerin toplumların eğitim anlayışını değiştirdiği söylenebilir; fakat tarihsel süreçten bugüne değin eğitimin her şekilde varlığını sürdürdüğü görülmektedir. İnsanoğlunun ilk dönemlerinde, ilk çağda bile bireylerin merak ve araştırma duygularının potansiyellerinin, yeteneklerinin farkına varmalarını sağlayarak kendilerini geliştirmelerini sağladığı söylenebilir. Eğitim, yapısı gereği uzun bir süreçtir. Bundan dolayı bireyin psikolojik, fizyolojik, sosyolojik vb. birçok yönden eğitim geliştirilerek araştırılmaya, yenilenmeye, geliştirilmeye devam edilmelidir.

Toplumların gelenekleri, yaşayış biçimleri, dini inançları vb. unsurlar eğitime yansımakta eğitimi biçimsel olarak değiştirerek, eğitimin yapısına yansımaktadır. Genel olarak toplumsal yapılar üzerine kurulu doğu toplumlarında eğitimin amacı bireyin ailesine itaat etmesi, kültürel ve ahlaki değerleri kazanması ve topluma uyum sağlaması gibi aşamalardan meydana gelmektedir. Batı toplumları ise bireyin istek ve ilgilerine yönelerek toplumsal değerleri ikinci plana atmaktadır. Bunun sonucunda da Doğuda öğretmen merkezli (geleneksel eğitim) eğitim

anlayışı gelişirken, Batıda ise öğrenci merkezli (modern) eğitim anlayışları gelişmiştir. Eğitim anlayışları birbirinden farklılaşsa da eğitim anlayışlarının ortak özelliğinin insanda olumlu davranışlar kazanmasının amaçlandığı söylenebilir. Eğitimin bu nedenlerden dolayı bireyde kazandırılmak istenen olumlu istendik davranışlar süreci olduğu sonucuna varılmaktadır.

Eğitim, bireylerde istendik olumlu davranış kazandırırken, belirli birtakım kurallara bağlı kalır. Bundan dolayı gündelik yaşam kurallarından farklılaşır. Bununla birlikte eğitimde uygulanan kuralların günlük hayatın doğasına aykırı olduğu söylenemez. Eğitim bireyi hayatın kendisine, hayatta karşısına çıkacağı güçlüklerle hazırlar. Eğitim bu amaçlarla birlikte kişinin hayatı boyunca karşısına çıkabilecek, askerlik, öğrencilik, gençlik, çocukluk vb. kritik dönemlerde kendisine verilen eğitimi kullanması ve bu kritik dönemleri atlatmasını sağlar.

Kişinin, mevcut potansiyelinin farkında olması, eleştirel düşünme, problem çözme vb yeteneklerle donatılması kendisine sağladığı faydaların yanında toplumsal fayda açısından da oldukça önemli bir rol taşımaktadır (Tekin, 1993). Eğitim sayesinde bir toplum reformlar gerçekleştirerek sosyal, bilimsel ve çağa ayak uydurarak ilerleyebilir. Ceza ve kanunlar birey davranışlarında her ne kadar etkili olsa da eğitim olmadan köklü bir çözüm getirmesi beklenemez; çünkü bireyler korku ve baskı ile değil içsel davranışlarının, kültürel, bilgi, birikim ve değerlerinin toplamıdır. Bu değerler ise ancak eğitim ile kazandırılabilir. Gelişmemiş toplumlarda sistematik düzenin sağlanması için cezalar, kanunlar ve baskılar ön plandadır. Bu durumun sonucunda da bireysel farklılıklar, özgürlük ve bilimselliğin olmadığı bir eğitim anlayışı kendisini göstermektedir. Bu durumun sonucunda da yaratıcılığı yok eden, merak duygusunu söndüren, öğrencilerin bireysel farklılığını dikkate almayan, geleneksel eğitim yöntemleri eğitimi ele geçirir. Bu eğitim ortamlarında birey bilgiyi pasif olarak alır, bilgi kendisine nasıl verildiyse o şekilde kullanır, eleştirel düşünme ve problem çözümede bilgiler kullanılmaz. Bundan dolayı da ilerleme sağlanamaz. Farklı çözümler ve yeni fikirlere kapılar kapalıdır.

Geleneksel eğitim anlayışında eğitim yaşama bir hazırlık olarak vardır. Bu anlayışta birey kendi başına eğitim ortamında var olamaz, bir eğiticinin gereksinimi ve kalıplaşmış bazı kurallar merkezde yer alır. 21. yy'daki modern eğitim anlayışına göre ise eğitim hayata hazırlık için kullanılmaz, modern eğitim

anlayışında eğitimin hayatın kendisi olduğu anlayışı vardır; çünkü her birey farklı bireysel özellikler taşıdığından eğitim bir kalıba sokulamaz. Eğitim sistemi kişilerin istek ve ilgilerine cevap verebildiği sürece başarıya ulaşabilir. Bireyin motivasyon ve başarısının artması için öğretim ve öğrenim etkinliklerinin bireyin gereksinim ve ilgileri doğrultusunda düzenlenmesi gerekmektedir.

Eğitimin planlanmasında toplum ve bireylerin gereksinimleri birbiriyle paralel olmalıdır. Yani toplumsal hedefler için bireysel gereksinimler; bireysel gereksinimler için toplumsal ihtiyaçlardan vazgeçilmemelidir. Toplumun kültürel ve sosyal unsurlarını oluşturan amaçlar kişinin hayallerini barındırmalı, kişinin keşfedici ve yaratıcı özelliklerini sürdürerek gelişimini sağlamalıdır (Dewey, 2010).

Her toplumda bir eğitim sistemi bulunmaktadır. Bu sistemlerin de ekonomik, sosyal, kültürel niteliklerini barındıran hedefleri mevcuttur. Bu hedefler kişilerin de ilk amacını meydana getirmektedir. Bireyin hayatının her aşamasında varlığını gösteren eğitimin, bireye karar verme, yorumlama, düşünme becerisi kazandırdığı ve bireyde olumlu istendik davranışlar yarattığı bilinmektedir (Saylan, 2015). Bu davranış değişikliği sonucunda da bireyde farkındalık oluşmaktadır. Örnek vermek gerekirse fen bilgisi dersinde gaz açıkken ateş yakılmayacağını öğrenen bir öğrenci evinde de bu durum ile karşılaştığında pencereleri açıp havalandırma yapmayı öğrenmeli, matematik dersinde de çıkarma işlemini öğrenen öğrenci marketten yaptığı alışveriş sonucunda da verdiği paranın üstü olarak ne kadar alacağını bilmektedir.

Gelişmiş toplumlarda, eğitim temel ihtiyaçlar kadar önemli bir durumdur. Bireyin gelişen ve değişen dünyaya uyum sağlayabilmesinin yegâne koşulu evrensel gelişmeleri eleştirebilmesi, yorumlayabilmesi ve okuyabilmesidir. Bu da ancak eğitim ile gerçekleşebilir (Çağlayan, 2007).

Eğitim sayesinde birey psikolojik ve ruhsal yönden de güçlü olmaktadır; çünkü kişinin zor durumunda kişideki yetenek ve becerilerin ortaya çıkmasında kişiye yardım eder. Birey böylece, kapasite, güç ve özgüvenin farkında olan bir sosyal varlık olduğunu idrak ederek olaylarla daha kolay mücadele edebilir (Ayhan, 1995).

Vizyon

Türk Dil Kurumu'na göre vizyon; hakikati yanılmadan görebilme, ileriye düşünebilme, öngörü sahibi olabilme gibi anlamlarda kullanılmaktadır. Çelik (1995) ise vizyonun, hayal gücü, geleceği öngörme, görme kuvveti, görüş gibi anlamlar taşıdığını ifade etmiştir. Lissack ve Roost'a (2001) göre ise vizyon, örgütlerin varmak istediği hedefler ya da ilerideki planlar ve başarı için belirlenen bir rotadır. Awamleh ve Gardner (1999) ise vizyonu, organizasyonların, mevcut durumundan daha iyi olması için gereken rotanın oluşturulması, güvenilir, gerçekçi ve daha başarılı bir geleceğe organizasyonların ulaşmasıdır (Kılıç, 2010).

İnsanlar bilmediklerini hayal edemediklerini, hayal edebildikleri bildiklerini oluşturur. Bundan dolayı vizyonun bireyin inanç ve değerlerinin meydana getirdiği, gelecek tasarımı olduğu ve bireyin içindekilerin toplamı olduğu söylenebilir. Bundan dolayı vizyonun bireye özgü bir kavramdır (Durukan, 2006). Quigley (1998) vizyonun, organizasyonların hedef, değer ve inançlarını kapsadığını ifade eder. Organizasyonların gelecek rotasının çizilmesi için şu anki mevcut durumunun gerçekçi ve sağlıklı bir biçimde ortaya konması gerekmektedir (Can, 2007). Organizasyonlar nasıl ki rekabet edebilmek için değişen dünya koşullarına uyum sağlamak zorunda ise eğitim kurumları da çağa ayak uydurabilmek için gelişimleri takip edebilmek, evrensel bir vizyon oluşturarak bunu takip etmek zorundadır (Güzelcik, 1999).

Collins ve Parras'a (1996) göre vizyon iki ögeden meydana gelmektedir. Bu ögelerden ilki ideolojidir. İdeoloji, organizasyonların kimliğini, temsil ettiği şeyi ve varlık sebebini ifade eder. Organizasyonlar için bu durumun hayati öneme sahip olduğu söylenebilir. Bundan dolayı ideolojinin organizasyonları başarıya ulaştıran ve onlar için rehber olan bir kaynak olduğu bilinmelidir. Küresel rekabet ortamında organizasyonları bir arada tutan onların var olma nedeni olan ideolojileridir. Vizyonun ikinci ögesi ise vizyonlaştırılmış gelecek kavramıdır. Bu öge organizasyonların neye yöneldiği, gelecekte ulaşmak istediği yeri ifade etmektedir. Vizyonlaştırılmış geleceği oluşturmanın temel amacı, izleyenlerin motivasyonunu sağlamak ve hedeflere ulaşmaktır. Varılmak istenen hedeflerin ulaşılabilir olması gerekmektedir; aksi takdirde güdüleyici olamaz. İstenen hedefe varıldığında ise organizasyonun durumu da akıllarda bir fotoğraf gibi net olmalıdır (Kılıç, 2010).

Erçetin (2000) vizyonun eylemsel ve zihinsel boyutlardan oluştuğunu ifade etmek ile birlikte, vizyonun iyi açıklanması, iyi iletilmesi, izleyicilerle paylaşarak yeniden bütünleştirmenin sağlanması gerektiğini belirtmiştir. Eğer bu sağlanamazsa ussal boyutun eyleme dönüşemeyeceği açıktır (Durukan, 2006). Vizyon açıklanmalı, geliştirilmeli, paylaşılmalı ve yayılmalıdır. Bunun için lider, organizasyon faaliyetlerini geliştirebilmeli, uygulayabilmeli ve bilişsel özelliklere sahip olabilmelidir (Sabancı, 2007).

Russell (2001) vizyonun etkili bir liderlik getirdiğini düşünmektedir. Organizasyonların amaçlarına ulaşmasında bir gereksinim olan vizyonun eylem, yenilik, sürece dahil olma, karar verme odaklı olmasında yöneticiye bağlı olduğunu belirtmektedir. Starratt(1995, s. 54) ise vizyonu ideale yönelme hareketi, sembolik bir pusula olarak tanımlamıştır. Organizasyona ait olma, kimlik, katılım, bütünlük ve moral katmaktadır. Senge ve Klosterman'a (1996) göre amaç vizyon olmamalıdır. Vizyon organizasyonların geleceğe dönük somut fotoğrafıdır.

Vizyon ortaklık duygusu oluşturmalı, geleceğe yönelik olmalı ve toplumsal nitelikler taşımalıdır. Bennis, Parikh, Lessem'e (1996) göre vizyon güce bağlı olmayıp ikna gerektiren bir akit özelliğindedir. Organizasyonlarda bağlılığın oluşabilmesi için örgütün tüm kademelerine iletilebilmesi ve iyi tanımlanması gerekmektedir (Çelik, 1997).

Güzelcik'e (1999) göre etkili vizyon esnek, açık, ulaşılabilir ve gerçekçidir. Zayıf vizyon ise kısıtlı, belirsiz nitelikler içeren ve ulaşılamayacak kadar uzak hedefleri bulundurur (Can, 2007).

Değişim için önemli bir dönüm noktasını ve örgüt için küresel, devamlılığı olan bir tarzı ifade eden vizyon, çalışanları heyecanlandırıp onlara güç vererek örgüt için ölçülebilir gelişmenin en üst standardını veren ifadedir (Schermerhorn, 1996). Örgüt ve örgütte çalışanlar için bu kadar önemli olan vizyon ifadesi geliştirilirken kimi ölçütler dikkate alınmalıdır. Vizyon, hatırlanabilir, etkileyici, iddialı, örgüt içi ve dışı paydaşlara uygulanabilir, örgütün ne istediği ile paydaşları tarafından nasıl bilinmek istediğini anlatabilen, örgütün hizmetlerinden yararlananların yaşam kalitesini nasıl artırabileceğine ilişkin varsayımları olan bir yapıda olmalıdır (Kotter, 1998).

Planlama vizyon ile başlar. Çoğu örgütün vizyonu neyi başarmak istediğini ya da gelecekte nerede olmak istediğini gösterir (Erçetin, 2000, Ensari, 2002). Gelecekte yaratılmak istenilen en iyi durumun zihinsel bir ifadesi olan vizyon, bir örgütün ulaşmak istediği bugünkü durumdan daha iyi, daha başarılı, gerçekçi, güvenilir ve çekici bir gelecektir. Örgütsel vizyonun belirlenmesi, kısıtlı kaynak koşulları altında örgütün hizmetleri ve ürünlerine yönelik olarak gelecekte oluşacak olan istemin nasıl karşılanacağını ifade eder (Özden, 1999).

Bir vizyon, hem üst düzey yöneticilerin hem de her kademedeki çalışanların benimseyebilmeleri, dolayısıyla vizyonu içselleştirebilmeleriyle oluşturulabilir (Senge, 1998, Baron ve Boschee, 1997). Bu nedenle, vizyon ifadesi örgütün gelecekte alacağı biçimin ifadesinden daha öte, güçlü ve etkileyici bir içerik taşımalıdır. Başarılı bir vizyon müşteri odaklı, yapılabilir, zorlayıcı ve tüm örgüt tarafından paylaşılabilir olanlardır (Çelik, 1999). Vizyonun oluşturulması sırasında örgütler müşterilerini, liderlik değerlerini, örgütün çalıştığı çevreyi ve var olan durumunu dikkate alırlar (Hitt ve diğerleri, 1995).

Aynı zamanda vizyon var olan durumu sorun olarak görmek demektir.

- ❖ Gelecekte ulaşılmak istenen hedeflerin gerçeğe uygun düşlerini kurabilmektir.
- ❖ Yaratıcı bir gerilim yaşamaktır.
- ❖ Kendi geleceğini yaratmaktır.
- ❖ Vizyon arayışı, insanın yaşamına anlam verme mücadelesidir (Thomas ve Greenberger, 1998; Özdemir, 2000).

2023 Eğitim Vizyonu

21.yy'da eğitim performansı iyi olan ülkeler incelendiğinde bu ülkelerin eğitim felsefesi geliştirdikleri, merkeze insanı aldıkları, geçmişten geleceğe köprüler kurdukları görülmektedir. Sağlam felsefi yaklaşımlar sayesinde eğitimde başarılı görülen reform, dönüşüm ve değişimler yaşanabilmektedir.

21.yy'da eğitim felsefe ve yaklaşımları küresel bir özellik göstererek eleştirel düşünce, takım çalışması, iletişim, yaratıcılık gibi beceriler kazandırılmakta, bireyin maddi dünyada yapabildiklerini olgunlaşma ve gelişim olarak görmektedir. Bu

küresel anlayışın dünyanın her tarafına yayıldığını, stratejik bir çerçeve haline geldiği söylenebilir. Bu noktada sanayi devriminden dijital çağa, kadim çağlardan modernleşmeye ve teknolojik gelişmeler sonucunda siber fiziksel sistemlerin yayıldığı, geliştiği, sürdüğü 21. yy'da eğitim ve felsefe ilişkisinin irdelenmesi ve değerlendirilmesi gerektiği bilinmeli, uygar ülkeler düzeyine erişebilmek için bu bağın incelenmesi önem kazanmaktadır.

Eğitim Felsefesi

Eğitimde nitelik eğitim felsefesi ile tutarlı olmalıdır. Eğitim felsefesi ülke eğitimine yön vermektedir. Bundan dolayı eğitim felsefesi kültürel etkileşimler ile ortaya çıkmaktadır (Demirel, 2005).

Türkiye'de eğitim sistemine ait bir felsefenin meydana getirildiği veya eğitimin eğitim felsefesi kıstaslarına dayandığı söylenememektedir. Türkiye'de eğitim felsefesi Amerika Birleşik Devletleri ve Fransa gibi diğer ülkelerin etkisi altında gelişerek Türk eğitim sistemi kendine has bir eğitim felsefesi meydana getirememiştir (Ertürk, 1998).

Türkiye'de eğitim, çözülmesinde problemler yaşanan, süregelen bir sorundur. Eğitim sorunları her dönem ve devirde gündemdeki yerini korumuş, eğitimin büyük problemler birikintisi olduğunun altı çizilmiştir. Bu noktada eğitimin dini eğitim ve laik eğitim arasında gidip geldiği, belirli kalıplara sığdırıldığı ve bu kalıplar arasında bir kısır döngü ile seyrini devam ettirdiği görülmektedir. 21. yy'da Türkiye'de eğitim durumu incelendiğinde meslek lisesi düzeyinde okullar ile güzel sanatlar liseleri, spor liseleri, sosyal bilimler liseleri ve fen liselerinin sayısında her geçen gün artış olduğu görülmektedir.

Türkiye'de eğitim alanında yaşanan problemler küresel değerlendirmeler ile ortaya konmuştur. PISA değerlendirme sonuçlarına göre Türkiye matematik, bilim ve okuma alanlarında 70 ülke arasından 50'li sıralarda bulunmaktadır. Türkiye'de üniversitede kontenjanlar büyük oranda boş kalmakta, üniversite mezunlarının ¼'ü işsiz gezmekte ve büyük bir oranda da üniversite okuyanlar üniversiteyi bırakmaktadır. İlk, orta ve yükseköğretim alanlarında kurumsal düzeyde Türk Eğitim Sisteminin tıkanıdığı açık bir gerçektir.

Kurumsal düzeyde tıkanan Türk Eğitim Sistemi'nin sorunları irdelenirken eğitimin dayanması gereken eğitim düşüncesine dair ciddi tartışmaların ve konuşmaların yapılmaması büyük eksikliklerdir. Her eğitim sistemi, bir eğitim düşüncesine dayanmalıdır. Arkasında ciddi, derinlikli ve nitelikli bir eğitim düşüncesinin olmadığı bir eğitim sisteminin sorun üretmenin dışında hiçbir işe yaramadığı söylenebilir.

Eğitim, öğretmen ve öğrenci konuları sürekli olarak Türk Eğitim Sisteminin gündemindedir. Bu durum Türk Eğitim Sisteminin kadim bir eğitim sorununa sahip olmasından kaynaklanmaktadır. Eğitim alanında başarılı, verimli ve yapıcı pratikler ortaya konulamadığından, eğitim alanı başarısızlıklar alanı olarak belirmektedir. Eğitim alanındaki başarısızlıklar, öğretmen ve öğrencilerle ilgili sürekli bir nitelik ve verimlilik sorununun tartışılmasını doğurmaktadır. Eğitimde bir sorun, kaçınılmaz bir şekilde birçok sorunu doğurmakta ve beslemektedir. Eğitimle ilgili en önemli şey, eğitimde hiçbir şeyin tek başına olmadığı, her şeyin ve herkesin birbiriyle ilgili ve ilişkili olduğu gerçeğidir. Okulu aileden, sokağı okuldan, öğrenciyi akranlarından, öğretmeni toplumdaki ayrı düşünmek mümkün değildir. Eğitimi, bütün insan ilişkileri bağlamında ele alan bütüncül bir anlayışa ihtiyaç vardır. İnsana dair olan her şeyin, eğitimin ta kendisi olduğu gerçeğin kavranması gerekmektedir.

Eğitim, artık tek bir kuruma, müfredata, sınıfa veya kitaba sığdırılmayacak kadar geniş bir yaşam tecrübesi olarak anlaşılmalıdır. İnsan, hiçbir kalıba, doktrine veya sisteme sıkıştırılmayacak bir varlıktır. Eğitim, insanı kendisine sıkıştırmaktan ziyade, kişinin açık bir şekilde gelişimine imkân tanıyan açık seçenekler alanı olmak durumundadır. İnsanın bütün olarak gelişimini hedefleyen bir araç olarak eğitim, hiçbir şekilde insanı köreltmenin, sığlaştırmanın ve yontmanın aracı olmamalıdır. Eğitim, insanı eğmenin aracı değil, insanı canlandırmanın, diriltmenin ve doğrultmanın yoludur. Eğitimin amacı, düşünceyi eğitmek adına düşünceyi kontrol etmek değildir. Eğitim, çok yönlü bir şekilde insanın gelişimine imkân sağlayan bir yol olarak düşüncenin özgür olmasını esas almalıdır. Düşünce özgür olmadan, özgün, sağlıklı, olgun ve sahih bir eğitim sürecinin gerçekleşmesi mümkün değildir (Tanhan, Özok, Aladağ, 2019).

İnsan, bedensel ve ruhsal, bireysel ve sosyal, maddi ve manevi açılardan sürekli gelişmeye ihtiyaç duymaktadır. İnsanı tek boyutlu olarak geliştirme iddiasında bulunan hiçbir eğitim sürecinin verimli ve olgunlaştırıcı bir sonuç vereceği söylenemez. Eğitim, insanı bütüncül bir birey olarak idrak etmelidir. Bütüncül bir birey olarak insana bakıldığında zaman, kişinin iyi, doğru ve güzel konularında derin bir idrak dünyasıyla donanması gerekmektedir. İyi, doğru ve güzel konularında kuru ve klişe kalıpların dışında bireyin derinlikli, canlı ve nitelikli duyguları, düşünceleri ve davranışları edinmemesi halinde, bu durum kişinin içinin boşalmasına, insani yoksulluk ve yoksunluk denilen insani sefalet halinin oluşmasına yol açmaktadır. 21. yy'da eğitim sistemlerinin, insanı güzel, iyi ve doğru konularında derinleştirmemesi, zenginleştirmemesi ve çeşitlendirmemesi, küresel varoluş krizi denilen derin insani sorunun oluşmasına neden olmuştur. Eğitim, sertliği, şiddeti, itaati ve emretmeyi topluma öğreten ve empoze eden bir süreç değildir. Eğitim, insanlara diyalog ve iletişim kurmanın, barışın esas olduğunu, sözün ve sorgulamanın asli insani tutumlar olduğunu, özgürlüğün, adaletin ve hukukun insan hayatının sahil değerleri olduğu bilincine varmayı bireye ve topluma fark ettirmelidir. Gücü ve zorbalığı yüceltip hukuk ve ahlaki önemsizleştiren hiçbir eğitim düşüncesinin insani gelişime bir katkısı bulunmamaktadır. İnsanların entelektüel açıdan gelişmelerini sağlayan bir eğitim, insani ve ahlaki değerler çerçevesinde düşünen, duyan ve davranan bireylerden oluşan sahici, dengeli ve adil bir toplumun oluşumunun altyapısını oluşturmaktadır.

Eğitim, herkesin insani gelişimine, sürekli olarak öğrenmenin ve akıl etmenin önünü açan, özgürlük içinde varoluşu gerçekleştirmeye imkân veren bir süreç olmalıdır. Eğitimde temel sorunlardan biri, öğretmenin hep öğreten olmasıdır. Öğreten ama kendisi hiçbir şey öğrenmeyen bir öğretmen profili bulunmaktadır. Öğrenmeyen öğretmen, eğitime ve insana dair her şeyin içinin boşaltılmasına neden olmaktadır. Kendilerinin hep öğreten olduğu şeklinde bir ayrıcalığa sahip olduğunu vehmeden öğretmenler, öğrenmenin kendilerinin asli ihtiyaçları olduğu gerçeğini unutmuşlardır. Öğretmenlik, öğreten anlamında sonu gelen bir iştir. Günümüzde öğreten anlamında bir öğretmene ihtiyaç duyulmamaktadır. Türkiye'nin bugün ihtiyaç duyduğu yeni öğretmen tipi, öğrenendir. Öğretmenin öğrenen olmadan, eğitici olamayacağını hatırlamaya ve kavramaya ihtiyaç vardır.

Eğitimde artık öğretmene değil, öğrenmeye ihtiyaç duyulduğu gerçeğinin farkına varılmalıdır. Yeni bir eğitim felsefesi ışığında öğrenmeye olan ihtiyacın bütün toplumsal katmanları kapsayacak şekilde gündeme getirilmesine ihtiyaç vardır. Öğretmenlik mesleğinin bir öğretme işi değil, bir öğrenme faaliyeti olduğu konusunda bir farkındalık oluşturulmalıdır.

Her insanın sınırsız ve özgürce öğrenme kapasitesi ve yeteneği vardır. Kişileri hep öğreticilere mahkm etmek, onları başkalarına bağımlı hale getirmek şeklinde bir sonuç doğurmaktadır. Kendi kendilerinin ğretmeni olma olgunluğuna ulaşmaları için insanların, öğrenmenin erdemine inanmaları gerekmektedir. Başkasının hayatını yaşamak yerine, başkasının bilgisiyle sınırlanmak yerine, başkasının aydınlatmasıyla kendi karanlığını oluşturmak yerine, herkesin kendi hayatını inşa etmesi, kendisine ait bilgileri, düşünceleri ve değerleri oluşturması, kendi aydınlanmasını gerçekleştirmesi için sürekli olarak çabalaması lazımdır. ğrenmek, sadece eğitim sektöründe çalışanların sorumluluğu değildir. Eğitimcilerle beraber öğretmenlikten öğretmenliğe geçiş için yeni bir zihniyet değişimi gerçekleştirilmelidir (Tanhan, ark., 2019).

Bir toplum için eğitim; bir alt yapı değerinde olup toplumun bireylerine bilgi, anlayış, kültür, hayata bakış açısı, din, ahlak ve hukuk kuralları, sosyal ve siyasal kuralları kazandırarak toplumun gelişmiş, huzurlu, güvenli ve sağlıklı bir toplum olmasını sağlar. Eğitim bu anlamda; bireyin sahip olduğu yeteneklerini ortaya çıkararak kendini geliştirebilmesini, kişinin yaşamını mutlu, sağlıklı, başarılı bir şekilde sürdürebilmesi için karşılaşacağı problem, güçlük ve engellerle mücadele etmesini sağlar (Özok ve Aladağ, 2019).

Ana doğrultusu milli, çağı yadsımayan, insanlık birikimini yadırgamayan, eskiyeni, doğu-batı, madde-mana, yerli-evrensel, birey-toplum ve bahşedilmiş-kazanılmış, teori-pratik dengesini oturtmuş bir eğitim felsefesine ihtiyaç duyulmaktadır. Türkiye'nin kendi öz-değerlerine ve kendi köklerimize bağlı bir insan tanımı yapması ve bunu nasıl yetiştireceğine dair bir yol haritası belirlemesi gerekmektedir. İnsan âlemin özüdür anlayışından hareketle erdemli insan yetiştirme hedeflenmelidir. Bu düstur yeni Türk eğitim felsefesi anlayışının da odağına oturtulmalıdır. Ortak bir insan tanımı üzerinde uzlaşılması gerekmektedir.

İdeolojiden uzak insan-ı kamil merkezli bir eğitim anlayışını temele alan bir eğitim felsefi geliştirilmelidir.

Türkiye'nin kendi öz dinamikleri ve değerlerinden kaynaklı bir insan hedefi ve insan tanımı yeni eğitim-öğretim yöntem ve tekniklerinin ve modelini belirlenmesinde ufuk açıcı olacaktır. Türk milli değerlerinin evrensel ve milli yönlerden ve kendi tarihinden de beslenerek yeniden tanımlayarak yeni bir eğitim felsefesi inşa edilmelidir. Türkiye'nin Kutadgu Bilig gibi birçok değerli eserleri bulunmaktadır Değerlerimizi ihya ederken bu kaynaklardan iyi beslenmek gerekmektedir. Türk eğitim felsefesinin bu kadim mirası temele alarak yeniden oluşturulması gerekmektedir.

Geleceğe dönük bir insan yetiştirilmelidir, geleceği sağduyu ile planlayacak, kendisinin ve ülkesinin haklarını savunacak güçlü bir insan yetiştirmeyi öngören bir eğitim felsefesi oraya konulabilir. Eğitim felsefesi, insan merkeze alan, değer temelli ve yaşam boyu öğrenen bireyler yetiştirmeyi hedeflemelidir. Sosyal ve teknik becerilerle kişiliği gelişmiş öğrenciler yetiştirmeyi amaçlayan bir eğitim felsefesi önerilebilir. Eğitim felsefesinde çoğulcu iyi yaşam anlayışları muhafaza edilmelidir. Bunun üzerine insanlar kendi iyi yaşam anlayışlarını geliştirmeye olanak tanıyacak, demokratik çoğulcu anlayışı temele alan bir eğitim felsefesi geliştirilebilir. Bu noktada evrensel değerlerin de millileştirilmesi gerekmektedir. Ülke sınırlarının dışına taşan güçlü milli değerleri aşılacak bir öğretmen profiline ihtiyaç duyulmaktadır (Tarhan, 2019).

Gelişen dünya ve teknoloji ile birlikte eğitim alanında büyük gelişmelerin olduğu görülmektedir. Eğitim üzerine özellikle son yıllarda yapılan tartışmalar, geliştirilen yeni kuramlar ile eğitimin asıl hedefinin bireyin bilişsel fonksiyonlarını ve bilgi haznesini geliştirmekten öte bireyin sorgulayan, eleştiren, analiz edebilen, aktif, üzerinde düşündüğü problemlerde daha etkili ve kalıcı çözümler üretebilen bireyler olmasıdır. Toplumun, arzu edilen medeniyet düzeyine ulaşması için onu meydana getiren bireylerin belli ilke ve davranışlara sahip erdemli bireylerin yetiştirilmesi gerekir. Bu anlamda, bireye etki eden, bireyi iyiye, güzele, adaletili ve ölçülü olana yönlendiren, bireyi ve toplumu ayakta tutan değerlerin olması gerektiği, bu değerlere sahip olmanın hem bireyin hem de yetiştiği toplum açısından büyük önem taşır. Bu anlamda eğitim bireyin yetiştirilmesinde en etkili

yöntemdir. İnsanlığın başlangıcından itibaren insan kavramı önemini korumakta ve her dönemde ele alınmaya devam etmektedir.

Eğitim Vizyonunun Felsefesi

2023 Eğitim Vizyonunda, çift kanatlı bir okuma modeli benimsenerek, eğitim önerisi olarak 21.yy Talim ve Terbiye modeli benimsenmiştir. Bu modele göre yalnızca beceri kazanmanın hayatı göğüslemeye yetmeyeceği belirtilmiştir. Başarının yakalanabilmesi için bireye ait milli, ahlaki, mesleki, manevi, maddi, yerel ve evrensel değerleri kuşatan ve içeren bir ahlak, değişim, ilerleme, gelişim ve olgunlaşma aşaması takip edilmelidir (Polat, 2014).

21.yy'da genel kabul gören anlayışın, eğitimin işlevsel çıktılarıyla değerlendirilmesi olduğu görülmektedir. Bu anlayış sonucunda eğitim dar bir kapsama alınarak iyi vatandaş yetiştirme, mesleğe hazırlama vb. güncel ihtiyaçların karşılanmasına yönelmektedir. Böylece birey, tutarlı ve bütüncül bir ontolojik bakış açısı yerine indirgeyici ve yüzeysel bir yaklaşım ile yalnızca biyolojik olan homo economicus, homo biologicus olarak değerlendirilmektedir. Oysaki bireyin yalnızca mana ya da maddeden ibaret olmadığı, ikisini de içeren karmaşık bir yapı içerdiği unutulmamalıdır.

Eğitim sistemleri, yalnız birey tabiatına dair belirtilen tüm öğelere tümünden bir sorumluluk getirdiği sürece başarıya ulaşabilir. Bundan dolayı 2023 Eğitim Vizyonu'nda bireyin ontolojik bütünlük ve birliğinin tekrar ele alınması gerektiği en temel felsefi önermedir. 2023 Eğitim Vizyonunun en temel amacı da bireyi hak ettiği noktaya ulaştırmaktır. 21. yy'da medeniyetin mukaddes gördüğü birey sosyal ve düşünen bir canlı sınırına hapsedilmeden, bedensel, psikolojik ve ruhsal varlığı ile bir bütün olarak değerlendirilmelidir. 2023 Eğitim Vizyonu ile, birey manevi ve maddi varlıklarıyla bir bütün olarak değerlendirilmektedir. Çünkü bireyin bilişsel duygusal ve duyumsal gereksinimleri olan bir varlık olduğu unutulmamalıdır (Parlar, 2012).

Bireyin var oluşunda bedensel, psikolojik ve ruhsal değerler birbirinden nasıl ayrılmazsa eğitim felsefesinde de araç, yöntem, model ve kuramlar birbirinden ayrılamaz. Edebiyat tarihi ve yakın dönem eğitim düşünürlerinden Nurullah Ataç'ın

da dediği gibi “Hayat konulara mı bölünmüştür sanki? Bir yanda bilim, bir yanda sanat, bir yanda ahlak...” düşüncesi ile yaşam ve insanın bölünmez bütünlüğüne vurgu yapmaktadır (MEB, 2018).

Eğitim felsefesinde dikkate alınması gereken ayrıştırmanın, eğitim ve insan doğasına aykırı olduğu unutulmamalıdır. 2023 Eğitim Vizyonu bireyi beşerlikten insanlığa, biliş, duygu ve durumları düzenleyen psikolojiye, eğitimin uygulama araç ve ortamlarına denk gelen somatik yapıya, eğitimin uygulama, kuram, strateji ve yöntemlerine uygundur. Türkiye'nin 21.yy'da eğitimdeki ilk öncelikli konularından biri de ayrıştırıcı niteliklerden kurtulan bir eğitim sistemine ihtiyaç duymasıdır.

Eğitim felsefesinin epistemolojik boyutunun da incelenmesi ontolojik boyutu kadar önemlidir. İnsanın yaşamı boyunca peşinde koştuduğu ve sınırı olmayan bilginin inançsal, ideolojik, pratik ve teorik nedenlerle parçalanması eğitim sistemini kısıtlamaktadır. Birey doğasındaki bütünlük ile birlikte bilginin de bütünlüğü gelişim için önem kazanmaktadır.

Pragmatizm bilgiyi sadece işe yaradığı ve uygulanabildiği ölçüde kabul etmektedir. Bu açıdan pragmatizmin varlığı parçalayarak ontolojiden, kısırlaştırarak da epistemolojiden uzaklaşmaktadır. Türkiye'de bilginin pragmatizm ile olan ilişkisi tekrar ele alınarak varlık-bilgi dengesi tekrar yapılandırılmalıdır. Bilgi pragmatizm ile ilişkilendirildiği sürece varlık ve benzeri diğer konular işe yararlığı ölçüsünde açıklanmaya çalışılacaktır. Oysaki doğruya ulaşmak için onun bir fayda taşımasını beklemek anlamsızdır. Epistemoloji bu nedenlerle eğitim ve bilginin de ötesinde yer alarak maarif ve irfana ulaşmak için de değer kazanmaktadır. Bundan dolayı epistemoloji kelime anlamı olarak nazariye ve marifet bilgisi anlamındadır (MEB, 2018).

Belirtilen nedenlerle 2023 Eğitim Vizyonu bireyi merkeze alarak, epistemoloji ve ontoloji birlikteliği ile hareket edecektir. Bu sayede modern eğitim aşamalarının kısıtlayıcı süreçleri de ortadan kaldırılacaktır. Sonuç olarak eğitim felsefesinin çift kanatlı yapısı modern eğitim sistemlerinin tümsel yapılarından oluşan bilgi, araç ve gereci tek bir kanat olarak görmektedir.

İçerik ve Uygulama

2023 Eğitim Vizyonunda müfredatların öğrencilere sunacağı imkânlar arasında, edinilen her çeşit tutum, beceri ve bilginin kazanılan bir edim olmasının ötesinde, öğrencilerin topluma ve kendilerine direkt olarak hizmet edecek bir yapıda inşa edilmiş olmasıdır. Bu unsur görgü olarak tanımlanabilmekte ve bunun temel dayanağını, derinleşmeyi ve kavramsal öğrenmeyi destekleyen, birbirini tamamlayan etkinlik ve dersler ile öğrencinin bütünsel gelişimini sağlayabilmektir. Edinilen becerileri öğrencinin hayatının merkezine alması için her çeşit öğrenme konusu; birbirini tamamlayıcı, geçirgen, ilişkili, analitik ve ilgili olarak dizayn edilerek uygulanacaktır. Bundan dolayı müfredat, öğrencilerin huy, yetenek ve ilgilerine paralel olarak uygulamalı, modüler ve esnek olacaktır (MEB, 2018).

Müfredatların düzenlenmesi aşamasında zorunlu derslerin saat ve çeşitlerinin azaltılması düşünülmektedir. Bu sayede öğrencilerin temel derslerde uygulama etkinliklerini yürütebilmesi, kişiselleştirme yapabilmesi ve derinleşebilmesi sağlanabilecektir. Öğretim kademelerinin tamamında "Tasarım-Beceri Atölyeleri" kurulması planlanmaktadır. Bu atölyelerin amacı öğrencilerin sahip olduğu yetenek kümelerinin oluşturulması ve uygulamaya dönük olabilmesidir. Belirtilen atölyelerde kültür, spor, sanat ve bilim gibi etkinliklerin yapılması planlanmaktadır. Atölyeler farklı öğretim kademelerinde ortak bir hedefe yönelik olarak düzenlenen, öğrencilerin el becerisini geliştirmesini sağlayan ve iş kolları ile bağlantılı hale getirilecek dersliklerden oluşturulacaktır. Bu atölyelerde bilginin uygulamaya dönüştürülmesi, üretimin, yapmanın, tasarılmanın ön plana alınması düşünülmekte, böylece öğrenciler çevresini, meslekleri ve kendisini tanıyabilecektir. Atölyelerde ayrıca 21.yy'ın gerektirdiği beceriler arasında olan çoklu okuryazarlık, takım çalışması, üretkenlik, eleştirel düşünme ve problem çözme gibi becerilerin kazandırılması sağlanacaktır. Öğrenciler konu anlatımı ve soru çözme gibi geleneksel yöntemlerden kurtularak derinleşmeyi, etkileşimi, yapmayı, üretmeyi hedefleyen bir müfredata yönlendirilecektir. Tasarım-Beceri Atölyeleri sayesinde üretim ve düşünme, problem çözme odaklı böyle bir müfredat yaklaşımı eğitim felsefesinin temelinde yer alacaktır. Tasarım atölyelerinin pilot örnekleri, 2019-2020 yılında faaliyete geçecektir. Bu atölyelerde temel amaç öğrencilerin üretim, tasarlama yaparak düşünmesini sağlamaktır. Bu sayede bu

atölyelerde öğrenilenler gündelik hayattaki ile birebir aynı olacak, öğrenciler mezun oldukları zaman farklı bir tabloyla karşılaşmayacaktır. Tasarım atölyelerinde ilgili alanlardan, öğretmeye istekli olan öğretmenler sertifika veya yan dal eğitimi alarak bir ücret dâhilinde öğretim etkinliklerinde yer alacaktır (Özmuş, 2012).

Okul Gelişim Modeli

Okul da diğer alanlarda olduğu gibi çeşitli etkinliklerin yapıldığı bir yaşam alanıdır. Bu alan da hayat becerilerinin içselleştirildiği, manevi, evrensel ve milli erdemlerin kazandırıldığı, öğrencileri mutlu eden bir ortam olmalıdır. 21.yy'da Türkiye'de eğitim alanı ile ilgili hedeflenen kuruluş, eğitim sendikaları, sivil toplum kuruluşları ve eğitim ile ilgili diğer tüm kuruluşlar ile işbirliği yaparak zamanın ruhunu özümseyen yeni bir eğitim anlayışı kazandırmaktır (MEB, 2018).

Türkiye'de 2023 Eğitim Vizyon ve Felsefesinde eylem, strateji, politika ve iyileştirmelerin başarıya ulaşmasında okul ve sınıf temel birimler arasındadır. Bundan dolayı eğitim sisteminin başarıya ulaştırılmasında il, ilçe ve çevre ile birlikte belirli bir amaç etrafında kümelenmek ve amaçların gerçekleştirilmesi için faaliyet düzenlemesi yapılması ve sistemde iyileştirmelerin yapılması gerekmektedir. Bu amaç ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın amaç ve politikaları doğrultusunda okulların şartları dâhilinde "Okul gelişim Modelleri" oluşturulacaktır. Bu model doğrultusunda her bir okul "Okul Gelişim Planı" hazırlayarak yıllık olarak bir yol haritası merkezi teşkilatla birlikte çizilecektir (MEB, 2018).

Okul Gelişim Planlarında yer alan hedeflere paralel olarak öğrencilerin sosyal, akademik ve bireysel gelişimlerine yönelik hedefleri değerlendirilecek, izlenecek ve desteklenerek iyileştirmeler sağlanacaktır. Okul Gelişim Modeli sayesinde öğretimin tüm kademelerinde rekabet ve yarışma odaklı olmayan paylaşım merkezli anlayış hayata geçirilecektir.

Okul Gelişim Modelinin kurulmasındaki ana ilke okulun diğer okullarla karşılaştırılması, sınıflanması, derecelendirilmesi, başarılı olarak etiketlenmesi, okulun gelişmeye yönelik mutlak bir ölçüte ulaşması değildir. Okul Gelişim Modeli ile her bir okul imkanları doğrultusunda bir hedef belirleyerek o hedefe varma potansiyelini değerlendirecektir. Bu çerçevede Türkiye'deki tüm okulların tüm

kademelerindeki gelişimler izlenecek ve okulların kat ettiği yollar belirlenecektir. Bu değerlendirme “Okul Profili Değerlendirme” modeli ile yapılacaktır. Eksikler tespit edilerek okullara destek verilecektir. Okulların gelişiminde takip ve destek aşamalarının sağlıklı işleyebilmesi adına il ile ilçe teşkilatlarının sorumluluk, rol ve yapıları tekrar inşa edilecektir. Sonuç olarak okulun geçirmiş olduğu aşamalar izlenerek okulun kendisi için belirlemiş olduğu hedefe ulaşma yolunda nasıl bir yol izlediği ve hedefin neresine ulaştığı değerlendirilecektir (Özer, 2018).

Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim

İşleve ve süreç çözümlenmesi sonucunda sistemin tasarım ve uyumunu hayata geçirmek Millî Eğitim Bakanlığının en acil gereksinimlerinden biridir. Çünkü Türkiye’de eğitimde yol kat edebilmek ve başarıya ulaşabilmek için geçmiş kararların tarafsız olarak değerlendirilmesi ve geleceğe dair gerçekçi planların yapılması gerekmektedir. Bunun sağlanabilmesinin ana koşulu da büyük ve farklı miktardaki veriler arasında bağlantı kurmak, verilerin çağın değişen koşullarına göre düzenlenmesi ve neden sonuç ilişkisi içerisinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Belirtilen amaç etrafında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kullanılan çeşitli bilgi sistemlerindeki verilerin toplanması, birbirleri arasında bağlantı kurulması ve işlenmesi gerekmektedir (MEB, 2018).

Verilerin derlenmesi ve düzenlenmesi sayesinde ortaya çıkan büyük veri havuzu, “Öğrenme Analitiği Platformu” ile değerlendirilecektir. Bu sayede öğrencilerin bireysel performanslarına yönelik karar verilmesinden, personel ve fiziki ihtiyaçların analizine, müfredatın etkinliğinin değerlendirilmesine, okul performanslarından öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarının belirlenmesine kadar tüm aşamalar değerlendirilecek ve gerekli önlemler zamanında alınabilecektir. Bununla birlikte Öğrenme Analitiği Platformu’ndaki araçlar ile okulların katma değerleri ve öğrenci gruplarının performansları ile ilgili tavsiye niteliğinde, tahmine yönelik ve açıklayıcı simülasyon ve analizler yapılabilecek, bu sayede verilen kararlardaki riskler tespit edilebilecektir. Veriye yönelik olan bu anlayış etrafında düzenlenecek ve desteklenecek aşamalar sayesinde, eğitim yöneticileri, okul idarecileri ve öğretmenler üzerinde bulunan gereksiz yükler ortadan kaldırılacaktır. Bu sayede öğrenci odaklı öğrenme gerçekleşecek, öğrenci

öğrenmesi birincil hedef olarak belirlenerek yönetim ve öğrenme sistemi meydana getirilecektir (Kurt ve Duran, 2018).

Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim aşamasında yapılması planlananlar aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2018):

1) Milli Eğitim Bakanlığı'nın Merkezi Sınav Sonuçları, e-mezun, Bedensel Engelli Envanteri, Norm İşlemleri, Kitap Seçim, e-Kayıt, e-Personel, Açık Öğretim sistemleri, e-Yaygın, e-Rehberlik, DYS, MEIS, EBA, e-Okul ve MEBBİS vb. sistemlerindeki verilerin "Eğitsel Veri Ambarı" nda bütünleştirilmesi sağlanacaktır.

2) Eğitsel Veri Ambarının düzenlenmesiyle "Öğrenme Analitiği Platformu" kurularak, öğrencilerin kişilik özellikleri, yetenek, ilgi ve akademik verileri değerlendirilecektir.

3) Etkili bir "Veri Denetimi Birimi" kurularak bütüncül veriler üzerinde etkin ve güvenilir bir işleyiş sağlanacaktır.

4) Öğrenme sürecini hayata geçirmek için performans hedeflemesine dayalı, etkili bir geri bildirim ve öğretim-öğrenimin daha iyi anlaşılmasını sağlayan öğrenme analitiğine dayalı araçlar geliştirilecektir.

5) Eğitim etkinlikleri ve mevzuat değişiklikleri yapılarak veriye yönelik karar verme aşamalarının aktif olarak yürütülebilmesi sağlanacaktır.

6) Okullar öncelikli olmak üzere yönetim kademelerinin tamamında, bürokratik iş yükü azaltılacaktır. Veriye dayalı yönetim anlayışı sayesinde bu işlemler gerçekleştirilecektir.

7) Sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerce yapılan bilimsel çalışma ve araştırmaları değerlendirmek, rapor ve sonuçlara varmak için bir birim oluşturulması düşünülmektedir.

8) Okul yöneticileri ile Milli Eğitim Bakanlığı'nın ülke, bölge, il ve ilçe etrafında okul gelişim planlarının izlenebilmesi için online bir sistem oluşturulacaktır.

9) Eğitim materyallerinin planlanması için okul kapasiteleri belirlenecek ve bu amaçla "Coğrafi Bilgi Sistemi" oluşturulacaktır.

10) Okul-Öğretmen-Veli etkileşimi kurularak "Veri Bilgilendirme Sistemi" üzerinden yeni bir platform geliştirilecektir.

11) Veri analizi sayesinde desteğe gereksinimi olan duyan öğrenciler tespit edilerek okul temelli gelişim planları ile gerekli eylemlere yer verilecektir.

Ölçme ve Değerlendirme

Her öğrencinin yeterli eğitim olanaklarına kavuşturulması, potansiyelinin tamamını ortaya çıkarabilmesi, seçtiği yolda ilerleyebilmesi, eğitim hayatında kendisinin özel olduğunun hissettirilmesi, olabileceğinin en iyisi olma yolunda seçeneklere sahip olması sağlanmalıdır. İyi bir ölçme değerlendirme sisteminde sorumluluk, öğrencilerin belirtilen aşamalarında yetenek ve becerilerini ortaya çıkarmak ve bu yetenek ve becerileri geliştirerek sorumlu bütün paydaşlara anlamlı ve doğru kararlar verilebilmesi için destek olmaya çalışmaktır (MEB, 2018).

Ölçme-değerlendirme teknik bir konu olmak ile birlikte yetiştirilmek istenen insan modeli, model alınan eğitim hedef ve felsefesi ile bağlantılıdır. Hangi amaç ile nasıl ve nelerin ölçüldüğüne dair tüm yanıtların odak noktasında öğrencilerin her açıdan mutlulukları ve gelişimleri yer almaktadır. Bu doğrultuda öğrenci gelişim verileri sayesinde okul yöneticisi, öğretmen, okul, eğitim politikası ve eğitim sisteminin değerlendirmeye alınabileceği bir ölçüm ve değer mekanizması meydana getirilecektir.

Belirtilen amaçlara yönelik olarak, Milli Eğitim Bakanlığı'nın etkili araçlarından biri olarak öğrencilerin kapasite ve yeterliliklerinin ortaya konulduğu, etkili eğitim sistemleri tarafından da kullanılan "Yeterlilik Temelli Ölçme Değerlendirme Sistemi" kullanılacaktır. Standart tespit etme araştırmalarına da yol gösterecek olan bu sistem sayesinde, uygulamalar neticesinde, yeterlik düzeylerindeki dağılımın öğrenci, sınıf, okul ve eğitim sistemi bağlamında tespit edilmesi sağlanacaktır. Yeterlilik Temelli Ölçme Değerlendirme Sistemi buna ek olarak okul gelişim planlarının tanımlanması, takibi ve dönemsel performans hedeflerini de kolaylaştıracaktır. Öğrenme analitiği hizmetleri sayesinde ise var olan bilgiler işlenecek ve öğrenci, sınıf içi etkinlikler ve okul iklimi ile ilgili değişkenler ile yeterlik düzeyleri arasında bağlantı kuran modeller oluşturulacaktır. Modeller sayesinde okul içindeki performanslar ile birlikte okullar arasındaki performanslar arasındaki farklılıklar da kapatılabilecek, bu sayede etkin

müdahalelerin gerçekleştirilmesi için stratejik kararların alınmasında destek fonksiyonu görerek yeterlilik düzeyi düşük olan grupların üst yeterlik düzeyine taşınması sağlanacaktır. Modeller belirtilen faydalar ile birlikte öğrencilerin öğrenme sorumluluğu alabilmelerini, kendi öğrenme aşamalarını kontrol etmelerini ve öğrenciler için kişiselleştirilmiş tecrübeler geliştirmelerini sağlayabilmektedir (Köç ve Ünal, 2018).

Kademelerin arasındaki merkezi geçiş sınavı da ölçme değerlendirme ile ilgili bir diğer husustur. Yükseköğretim ve Ortaöğretime geçiş aşamasında eleme ve yarışmaya yönelik sınav gereksiniminin azaltılması orta vadeli hedefler arasında yer almaktadır. Belirtilen hedeflere dair iyileştirme aşamaları iki temel husus doğrultusunda tamamlanacaktır. İlk bileşenin iyileştirme adımları arasında, elverişsiz koşullardaki okulların desteklenmesi, teknik ve mesleki eğitimin güçlendirilerek sınav talebinin dönüştürülmesi, okul gelişiminin ana eksen olarak yapılandırılması, okullardaki öğrenci gelişimlerinin takip edilerek desteklenmesi için süreç ve yapıların meydana getirilmesi ile okullar ve bölgeler arası farkın azaltılmasıdır. İyileştirme süreçlerinin ikinci bileşenleri arasında ise okullar için yapılandırılma, orta vadede merkezi sınavların yalnızca belirli yönelim ve hedeflere sahip çocuklar tarafından yapılması ve sınavsız yerleştirme konusunda esnek modeller geliştirilmesidir. Bununla birlikte farkındalığın artması için kamuoyu iletişim çalışmalarının yapılması gerekmektedir (MEB, 2018).

Küresel anlamda eğitim sistemlerinin tamamında yeterlik seçme ve belirlemeye dair diğer değerlendirme vasıtalarıyla ya da tek başına uygulanan çoktan seçmeli ve merkezi sınav sistemleri mevcuttur; fakat bu sınav sistemleri soru tipleri, içeriği ve amaçlarına bağlı olarak faydalarına göre uygulanır. Ülkelerin sınav sistemlerindeki bu yapılanma, eğitim sistemlerine dair öğretim yöntem ve teknikleri, müfredat yapıları, hedef, stratejik amaç ve politikalarıyla bağlantılıdır.

Hedefler ve 2023 Eğitim Vizyonu doğrultusunda, öğrenmenin iyileştirilmesi sağlanacak, eğitim sisteminde bulunan tüm sınavlar sağlanan yarar, soru tiplerinin bağlı olduğu yapı ve içerik bakımından yeniden ele alınacaktır. Problem çözme, tahmin etme, yorumlama, eleştirel düşünme ve akıl yürütme gibi becerilerin uygulanması sağlanacaktır. Eğitim sisteminde formül ezberlemek ve bilgi depolamak gibi işlemler ortadan kaldırılacaktır. Öğrenci tecrübeleri sınav öncesi

paylaşılacak sorular ile birlikte artarken belirsizlik ortadan kalkacaktır. Merkezi sınavdan sonrası öğrencilerin okul başarı puanları da yerleştirme puanında dikkate alınacaktır.

Mevcut sistemde özel eğitim kurumlarının bulunması ve geçmişte kapanan dershanelerin var olmasındaki tek neden eleme ve yarışma odaklı çoktan seçmeli sınav sistemindeki rekabetten dolayıdır. Özel eğitim kurumları ve dershanelerin yoğun olduğu dönemde bile eğitim sistemindeki sonuçların başarılı ve yeterli olduğu söylenemez. Bundan dolayı dersane ve özel eğitim kurumlarının varlığı başarının artmasında bir kriter değildir.

Merkezi sınavlara olan gereksinimin azaltılması orta vadede temel amaçtır. Bununla birlikte öğrencilerin gereksinim duydukları zaman öğrenme hedefli destek eğitim hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırmak da diğer hedefler arasındadır. Bu kapsamda öğrenci odaklı, okul, ev, sosyal medya ve dijital özellikli ortamların yoğun olduğu sunum biçimi farklı ama birbiri ile etkileşim halinde olan bütünleşik öğrenme sisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır. Türkiye'nin alanında uzman, etkili akademisyenleri sayesinde yapılacak olan araştırma ve çalışmaların kalitesi değerlendirilerek raporlama yapılabilecektir (Ertürk, 2018).

Ölçme ve Değerlendirme aşamasında yapılması planlananlar aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2018):

- 1) Eğitim sistemimizde bulunan sınavların tamamı sağlayacağı yarar, soru tiplerine bağlı yapılar, içerik ve amaç dâhilinde tekrar ele alınacaktır.
- 2) Başarının ölçülmesi için kullanılan değerlendirme ve kriterlerin sayısı artırılacaktır.
- 3) Ölçme ve değerlendirme sonuç ve süreç merkezli bütünleşik bir anlayışla değerlendirilecektir.
- 4) Tespit edilecek sınıf seviyelerinde not baremleri kullanılmadan alınan kararların/sistemin işleyişini değerlendirmek için "Öğrenci Başarı İzleme Araştırması" oluşturulacaktır.
- 5) Eğitim sistemini bir bütün olarak görmek, bölge ve okullar arasında farkları azaltmak amacıyla "Öğrenci Başarı İzleme Araştırması" sonuçları, akademik heyetlerin takip etmesiyle değerlendirilecek eksik ve hatalar için önlemler alınacaktır.

6) Öğrencilerin gelişim aşamalarının tamamının değerlendirilmesi, izlenmesi ve iyileştirilmesine dair (erken çocukluk eğitiminden üst öğrenim kademesine kadar) e-portfolio verilerin muhafaza edilmesi temeline dayanarak meydana getirilecektir.

7) Ölçme değerlendirme uygulamalarının dijitalleştirilmesi hususunda verilerin eğitim alması sağlanacaktır.

8) Öğrencilerin eğitsel ve sosyal becerilerinin okul ve sınıf seviyesinden MEB merkez teşkilatına kadar takip edilmesi, değerlendirmeye alınması ve iyileştirme aşamalarına dair illerin tamamında ölçme değerlendirme birimleri kurulacaktır.

9) Öğrencilerin tamamının kültürel, sportif ve sosyal faaliyetleri e-portfolio sistemi ile toplanacaktır.

10) Öğrencilerin değerlendirme süreçlerinde e-portfolio sistemi kullanılacak, öğrencilerin destek gereksinimi bu yolla ortaya çıkacaktır.

11) Eğitsel önlemler alınarak okullar arası başarı farkları azaltılacaktır.

12) Sosyal ve fiziksel olarak yeterli koşullara sahip olmayan okullara destek verilecektir.

13) Kademeli olarak sınav ile öğrenci alan okul sayıları azaltılacak ve sınav sistemi tamamen kaldırılacaktır.

14) Kaynak adaleti sağlanacaktır

15) Öğrencilerin fiziksel, sosyal ve akademik desteklenmesini sağlayan oluşumların okul, ilçe, il ve bakanlık düzeyinde oluşturulmasına çalışılacaktır.

16) "Okul Profili Değerlendirme Verileri" sonucunda okulların eksikleri tespit edilerek karar destek sistemleri meydana getirilecektir.

17) Bakanlıklar öğrenme ortamı yetersiz ve elverişsiz olan ailelere destek verecektir.

18) Sınavsız yerleştirmenin ülke genelinde yerleşmesi için esnek modeller tasarlanacaktır.

19) Kamuoyu iletişim çalışmaları sayesinde farkındalık oluşturularak, sınav gereksiniminin azaltılması için iyileştirmeler yapılacaktır.

20) Yeterlik tanımları yapılarak farklı konularda standartlar oluşturulacak, bu standartların müfredata uyumu irdelenecektir.

21) Yapılması planlanan uygulamalar ile gruplar arasındaki hedefler belirlenerek yeterlik düzeylerine göre öğrenci dağılımları tespit edilerek öğrenme analitiği birimine ulaştırılacaktır.

22) Hedef öğrenci dağılımının (sosyo-ekonomik statü, cinsiyet, bölge, okul türü vb.) yeterlik düzeyleri ortaya konarak, değişimler takip edilerek kullanılmak üzere veriler üretilecektir.

23) Yeterlik grupları arasında fark bulunan öğrenciler için öğrenme analitiği açısından taşınan riskler takip edilerek zamanında ve yerinde önlemler alınabilecektir.

İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi

Eğitim politikaları başta olmak üzere, Türk Eğitim Sisteminde, teknoloji, materyal, müfredat vb. alanlardaki iyileştirme ve reform uygulamalarının başarısı, uygulama aşamasında genel olarak okul yöneticileri ve öğretmenlerin adanmışlık, algı ve mesleki yeterliklerine bağlıdır. Bu doğrultuda öğrencinin gelişimi için nitelikli ve kapsayıcı bir eğitimin sağlanabilmesi için okul yöneticileri ve öğretmenlerin mesleki becerilerinin iyileştirilmesi öncelikli bir amaç olmalıdır. Bu öncelik baz alınarak okul yöneticileri ve öğretmenlerin mesleki becerilerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi için lisansüstü öğrenim görmeleri sağlanacaktır. Bu sayede yeni bir model, sistem ve mesleki gelişim anlayışı meydana getirilecektir. Bu mesleki gelişim modeli, olmak, yapmak ve bilmek aşamalarında erdem ve maharet gerektiren kodların muhafaza edilerek çağın koşullarına uygun bir biçimde mesleki uzmanlık yeterliklerini sağlamaya dair oluşturulacaktır (MEB, 2018).

Belirtilen mesleki gelişim anlayışının sağlanabilmesi için Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ile koordinasyon ve işbirliği içerisinde okul yöneticileri ve öğretmenlerin mesleki gelişimleri lisansüstü öğrenim ile çeşitlendirilerek geliştirilecektir. Bununla birlikte aidiyet duygusunun güçlendirilmesi ve potansiyel insan kaynağının verimli bir biçimde değerlendirilmesi için çalışmalar gerçekleştirilecektir. Aidiyet bağının kuvvetlendirilmesi için yönetici ve öğretmen haklarının korunması için adımlar atılacaktır (Doğan, 2019).

İnsan kaynaklarının geliştirilmesi ve yönetiminde uygulanması planlanan aşamalar aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2018):

1) Yükseköğretim Kurulu ile koordinasyon ve işbirliği içerisinde üst seviyelerde bulunan öğrencilerin eğitim fakültelerine yerleştirilmeleri sağlanacaktır.

2) Okul yöneticileri ve öğretmenlerin dikey ve yatay kariyer uzmanlık sahaları düzenlenecektir.

3) Dikey ve yatay kariyer aşamaları arasında lisansüstü seviyede mesleki uzmanlık alanlarına yönelecektir.

4) Okul yöneticileri ve öğretmenlerin alana yönelik becerileri ile genel becerilerinin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi için lisansüstü seviyede mesleki gelişim programları oluşturulacaktır.

5) Okul yöneticileri ile öğretmenlerin mesleki gelişimlerinin önündeki engelleri kaldırmak amacıyla sivil toplum kuruluşları ve üniversitelerle uzaktan eğitim veya örgün ya da yüz yüze işbirliği sağlanacaktır.

6) "Pedagojik Formasyon Sertifikası" kaldırılarak yurt içerisinde kolaylıkla ulaşılabilen lisansüstü seviyede "Öğretmenlik Mesleği Uzmanlık Programı" kurulacaktır. Millî Eğitim Bakanlığı'nda öğretmenlik hakkı kazananlara bu program uygulanacaktır.

7) Okul yöneticisi ve öğretmenlere katılım belgeleri verilmesi suretiyle bazı hizmet içi eğitim faaliyetleri ortadan kaldırılarak yerine üniversiteler ile akredite sertifika programları uygulanacaktır.

8) Yükseköğretim kurumları ile koordinasyon ve iş birliği çerçevesinde 21.yy becerilerine yönelik olarak gereksinim duyulan alanlarda öğretmen ve okul yöneticilerine lisansüstü seviyede yan dal programları açılması planlanmaktadır.

9) Yüksek Öğretim Kurulu ile eşzamanlı olarak koordinasyon ve iş birliği doğrultusunda, ülke genelinde tespit edilecek kriterlere sahip olan eğitim fakültelerinde öğretmenlik uygulaması merkeze alınarak öğretmen yetiştirme programları tekrar merkeze alınacaktır.

10) Yüksek Öğretim Kurulu ile eşzamanlı olarak koordinasyon ve iş birliği doğrultusunda, Yükseköğretim Kalite Kurulu'nun üniversiteyi ziyaretinde yalnızca eğitim fakülteleriyle kısıtlı olmak üzere Millî Eğitim Bakanlığı'ndaki üst düzey yetkililer de değerlendirme ekibinde bulunacaktır.

11) Eğitim fakültelerindeki sınıf ve okul öncesi öğretmenliği bölümlerinde hizmet öncesinde öğretmen yetiştirme programları tekrar düzenlenerek ele alınacaktır.

12) Yurtdışındaki Türk vatandaşlarının çocukları için hizmet verecek olan öğretmenler için mesleki gelişim programları düzenlenecektir

13) Eğitim Fakültelerindeki hizmet öncesi öğretmenlik uygulamalarında Millî Eğitim Bakanlığı, altyapıyı hazırlayarak uygulamaya yönelik kısımların ağırlık kazanmasını sağlayacaktır.

14) Okul yöneticileri ve öğretmenlerin özlük hakları, görevde yükselmeleri, çalışma koşulları ve atanmalarına dair “Öğretmenlik Meslek Kanunu” çıkarılarak okul yöneticileri ile öğretmenlerin hakları korunacaktır.

15) Uygun olmayan, yetersiz koşullarda çalışan yönetici ve öğretmenler için teşvik sistemleri kurulacaktır.

16) Sözleşmeli öğretmenler için görev süreleri kısaltılarak, gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

17) Ücretli olarak görev yapan öğretmenlerin ücretlerinin iyileştirilmesi için çalışmalar yapılacaktır.

18) Mesleki gelişimlere yönelik olarak alınan diploma ve sertifikaların öğretmenlerin özlük haklarına yansıtılmasına çalışılacaktır.

19) Okul yöneticiliğinin özlük hakları iyileştirilerek, okul yöneticiliği profesyonel bir uzmanlık alanı olarak düzenlenecektir.

20) Okul yöneticiliği atamalarında yeterliği temel alan yazılı sınav ve tespit edilecek diğer objektif kriterler kullanılacaktır.

21) Okul, profil değerlendirme ölçütleri çerçevesinde milli eğitim müdürlükleri tarafından öğretmenlere destek verilmesi ve okul gelişim planları kapsamında yıllık olarak değerlendirilecektir.

Okulların Finansmanı

Okul Gelişim Planlarının geliştirilmesi ve eğitimde niteliğin artırılması için merkezi bütçe finansmanı yanında ek finansman gereksiniminin de karşılanması gerekmektedir. Kaynak çeşitliliğinin artırılması için mevcut kaynakların verimli kullanılması, teknik ve mesleki eğitim okullarının döner sermaye gelirlerinin

çeşitlendirilmesi, hayırsever bağışları ve uluslararası hibe fonları gibi kaynakların etkin kullanılması önemlidir (Çoruk, 2019).

Okulların finansman planlaması 7 aşamadan oluşmaktadır (MEB, 2018):

1) Her okul için, oluşturulan farklı kriterler ve Okul Gelişim Planı dâhilinde okul gelişim bütçesi ayrılacaktır. Elverişsiz şartlara sahip olan okullar için pozitif ayrımcılığın yapılması düşünülmektedir.

2) Okullar ve eğitim için bağışta bulunacak hayırseverlerin çeşitli yöntem, tema ve miktarda bağışta bulunabilmeleri için bir yapı kurulması ve bu çerçevede erişim, yazılım ve mevzuat düzenlemelerinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

3) Elverişsiz şartlara sahip olan okulları bağışta bulunacak hayırseverlerin görebilmesi için Coğrafi Bilgi Sistemi kurularak kendilerine seçenekler sunulacaktır.

4) Ortak projeler diğer bakanlıklarla gerçekleştirilecek, finans kaynaklarının çeşitlendirilmesi sağlanacaktır.

5) STK ve özel sektör koordinasyon ve işbirliği ile eğitim kurumları için finansal destek sağlanacaktır.

6) Teknik ve mesleki eğitim kurumları için döner sermaye verimi artırılarak okullar için eğitim donanım ve altyapısına dair gereksinimleri döner sermayeden karşılamalarına olanak verilecektir.

7) Okul ve aile birliğinden sağlanan gelirler farklı bir yapı çerçevesinde düzenlenecektir.

Okulların Teftiş Hizmeti

Okulların teftişinde iki ayrı uzmanlık alanının oluşturulması planlanmaktadır. Bunlardan ilki soruşturma, araştırma ve inceleme komisyonudur. Diğeri ise kurumsal rehberlik bileşenleridir. Bakanlık müfettişlerinin rolleri artırılarak eğitim uygulama ve politikalarında raporlamanın, uyumun ve takibin kolaylaştırılması sağlanacaktır. Okul Gelişim Modeli doğrultusunda rehberlik işlevi teftiş hizmetinde yer alacaktır (MEB, 2018).

Eğitimi başarı ile uygulayan ülkelerin eğitim sistemi incelendiğinde denetim, değerlendirme ve izleme aşamalarında farklılaşmanın olduğu, eğitimin iyileştirilmesi için okul temelli ve oğretmen odaklı rehberliğin bulunduğu görülmektedir. 2023 Eğitim Vizyonunda, okul geliştirme hedefli rehberlik erevesi teftiş sisteminin ana kısmını oluşturacaktır (Arkan ve Kaya, 2018).

Teftiş sisteminde yapılması planlanan aşamalar aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2018):

- 1) Teftiş sisteminin soruşturma, araştırma, inceleme ve kurumsal rehberlik bileşenlerinin ayrılarak okul gelişimi için kurumsal rehberliğin özel bir uzmanlık alanı olarak yapılandırılması planlanmaktadır.
- 2) Müfettişlik rolleri ile teftiş aşamaları, okullar ve oğretmenlerin gereksinim duyduğu rehberlik hizmetlerinin verilmesi için tekrar düzenlenecektir. Bu aşamada MEB müfettişlerinin soruşturma, inceleme ve araştırma görevleri ile birlikte veriler ve oluşturulan analiz raporları, veri toplama araçları, paydaş görüşleri, bizzat yapılan gözlemleri MEB'e ve okula ileteceklerdir.
- 3) İl ve ilçe bazında okul gelişimine yönelik rehberlik bileşeninin yapılandırılması planlanmaktadır.
- 4) Program ve okul çeşidine bağlı olarak "Kurumsal Rehberlik ve Teftiş" sahaları meydana getirilecektir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık

MEB sisteminde öğrencilerin yetenek, ilgi ve mizaçları doğrultusunda eğitim almalarına olanak sağlayan bir sistemin meydana getirilmesi dâhilinde eğitim öğretimin her kademesinde Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) hizmetlerinin yapılandırılması planlanmaktadır. Öğretim kademelerinin tamamında bu yapının olmaması, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Hizmetlerinin gerekliliğini ortaya koymaktadır (MEB, 2018).

Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik hizmetleri kapsamında rehber öğretmenlerin bu sistemdeki görevleri, eğitim çalışanlarının diğer paydaşları ile bütünleşik yapıya getirilecektir. Öğretmenlerin alışma Şartlarının iyileştirilmesi ve düzenlenmesi üzerinde durulması gereken diğer bir faktördür (Arkan ve ztrk, 2018).

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetleri ile ilgili yapılması planlanan aşamalar aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2018):

- 1) Öğretim kademelerinin tamamında öğrencilerin kendilerini tanıyarak(aile, kişilik, değer, ilgi, yetenek, mizaç vb.) gelişim göstermelerinin sağlanması için Kariyer Rehberliği sistemi yapılandırılacak ve öğrencilerin kariyer gelişimi, kariyer gelişim kaynaklarını öğrenmesi, meslek ve iş tanıma yollarını bilmesi ve kariyer profili oluşturması için bilgilendirmeler yapılarak öğrenci dosyalarının öğrenci e-portfolyosu ile ilişkilendirilmesi planlanmaktadır.
- 2) Kariyer yönlendirmelerinin sağlıklı bir şekilde planlanması için rehberlik aşamaları sonucunda elde edilen verilerin öğrenci kariyer planlamasında kullanılması öngörülmektedir.
- 3) Göç vb. sebeplerle gerçekleşen gereksinimlerin karşılanması için rehber öğretmenlerin işlevlerinin farklılaştırılması, kendilerine yeni bir görev ve rol verilmesi planlanmaktadır.
- 4) Türk Eğitim Sisteminde kültür de dikkate alınacak kariyer inancı, karar verme, kişilik, mizaç, meslek değerleri, ilgi, yetenek vb. niteliklerin ölçülmesine dair araçların geliştirilmesi planlanmaktadır.
- 5) Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik hizmetlerinin Türk eğitim sistemindeki etkililiği, önemi ve yeri için mevzuatın altyapısının yeniden yapılandırılması planlanmaktadır.
- 6) Rehberlik ve Araştırma Hizmetlerinin (RAM) sunduğu hizmetler ve yapıları merkez fonksiyonları temelinde tekrar düzenlenecektir.
- 7) Rehber öğretmenler için uluslararası ve ulusal seviyeden lisansüstü sertifika, eğitim vb. eğitimler verilerek mesleki gelişim gereksinimleri sağlanacaktır.
- 8) Sınıf öğretmenlerine sertifikaya dayalı eğitimler verilerek rehberlik hizmetlerine ilişkin becerilerinin artırılması sağlanacaktır.
- 9) Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ile işbirliği yapılarak nitelikli uzman personel yetiştirilecek, uygulama becerileri geliştirilecek ve bu sayede okullarda rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetlerinin niteliği artırılabilecektir.

Özel Eğitim

Eğitimin eşitlik ilkesi ile hareket edilebilmesi için zihinsel ve fiziksel engeller ile hayata devam eden öğrencilere adalet temelli bir yaklaşım getirilerek eğitim güçlendirilecektir. Bu yaklaşım çerçevesinde normal gelişim göstermeyen öğrencilerin, normal gelişim gösteren öğrenci akranları ile birlikte eğitim almaları, bu etkinliğin sağlanması, eğitim sisteminin bu doğrultuda kurgulanması önem arz etmektedir. Bu çerçevede Milli Eğitim bakanlığı tarafından özel gereksinimli öğrenciler için yapılan tanılama işlemini takiben kaynaştırma uygulama ve eğitimleri başlatılarak bu konudaki çalışmalar hızlandırılacaktır (MEB, 2018).

Öğrencilerin ihtiyaçları ve ihtiyaçların türlerine göre Rehberlik Araştırma Merkezleri (RAM) ve özel eğitim çalışmaları eğitim içerikleri, fiziki altyapı ve insan kaynağı çerçevesinde tekrar düzenlenecektir. Özel eğitim uygulamalarında hesap verebilirliğin gerçekleşmesi planlanmaktadır (Akgün, Yılmaz ve Seferoğlu, 2011).

Özel eğitim çalışmaları ile ilgili yapılması planlananlar aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2018):

- 1) MEB yönetiminde kurumlar arası bir uygulama ve izleme sistemi oluşturularak özel eğitim uygulamalarının Türkiye genelinde etkin koordinasyonu sağlanacaktır.
- 2) Normal gelişim göstermeyen öğrencilerin tanılarının yapılması amacı ile yerel yönetimler, SGK(Sosyal Güvenlik Kurumu) ve Sağlık Bakanlığı tarafından koordinasyon ile yürütülerek düzey, tip ve gereksinime göre düzenlemeler yapılacaktır.
- 3) MEB tarafından hizmet içi eğitim ve müfredat programları kapsamında yerel yönetimlerin özel eğitim merkezleri kurması teşvik edilecektir.
- 4) Kaynaştırma olanaklarının geliştirilmesi için eğitiminin imkânlarını geliştirmek için branş ve sınıf öğretmenlerine sınıftaki uygulamalara destek vermek için hizmet içi eğitim programları düzenlenecektir.
- 5) Normal gelişim göstermeyen öğrenciler için taşınabilir eğitim programları yapılandırılarak eğitimde eşitlik sağlanacaktır. Gereksinim duyan öğrenci ve ailelere evden eğitim almak için gereken yardımlar sağlanacaktır.
- 6) Okullardaki topluma hizmet süreçlerinin özel eğitim ve Rehberlik Araştırma Merkezleri ile ilişkilendirilmesi planlanmaktadır.

7) Otizm, disleksi vb. teşhisler için ulusal ve uluslararası seviyedeki kurum ve STK'ler ile koordinasyon ve işbirliği içerisinde ortak çalışmalar yapılarak kaynaştırma modelleri çeşitlendirilecektir.

Özel yetenek

Eğitim ve okul sistemindeki uygulamalar incelenerek özel yetenekli öğrenciler için düzenlemeler yapılması planlanmaktadır.

Spor, sanat ve bilim gibi alanlarda özel yeteneği olan öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda bir eğitim ortam ve içeriği düzenlemek MEB'in öncelikli amaçları arasında bulunmaktadır. ilinde özel yetenekli öğrencilerin tespit edilebilmesi için özgün tanılama araçları kullanılacak ve uzun vadede bireysel yaşamlarının geliştirilmesi, gelişim aşamalarının desteklenerek izlenmesi ile Türkiye'ye katma değer oluşturmaları sağlanacaktır. Bu doğrultuda özel yetenekli öğrencilerin doğalarına uygun bir eğitim yöntemi belirlemek ve akranlarından ayrıştırılmadan eğitim görmeleri hedeflenmektedir (Çoruk, 2019).

Özel yetenekli öğrencilere yönelik uygulanacak aşamalar aşağıda sıralanmıştır(MEB, 2018):

- 1) MEB çerçevesinde yapılacak olan çalışma ve araştırmaların bir program dahilinde başlaması için özel yeteneği olan öğrencilerin eğitimlerinin süreci, işlevi, kapsamı ve amacı belirlenerek bir mevzuat oluşturulacaktır.
- 2) MEB Özel Yetenekli Öğrenciler için Bilim ve Eğitim Kurulu oluşturularak gelişimleri takip edecektir.
- 3) Lisansüstü düzeyde öğretmen eğitimi planlanarak özel yetenekli öğrencilerin eğitimi düzenlenecektir.
- 4) Eğitsel, klinik ve tarama tanıları ile standart ölçme araçları meydana getirilecek ve ölçüm araçlarının türleri genişletilecektir.
- 5) Yetenek testleri ile özgün zekâ uygulamaları geliştirilerek uluslararası geliştirilen ölçeklerin standardizasyon ve kültürel uyum çalışması yapılacaktır.
- 6) Tanılamaya ait hizmetlerin artırılması planlanmaktadır.
- 7) Üniversiteler ve MEB koordinasyon ve işbirliği çerçevesinde Yetenek ve Zekâ Değerleme (Tanılama) Noktaları ve İzleme Merkezleri oluşturulacaktır.

8) İleri öğrenme ortamlarının düzenlenmesi için model ve materyal geliştirme araştırmalarının yapılması planlanmaktadır.

9) İlkokul ve okul öncesi düzeyde farklılaştırılmış program modellerinin uygulanması planlanmaktadır.

10) Özel yeteneği bulunan öğrencilerin eğitim görmeleri için yaygın ve örgün eğitimi içeren müfredat çalışmalarının yapılması planlanmaktadır.

11) Öğretim kademelerinin tamamında özel yeteneği olan öğrenciler için seçmeli ders uygulamalarının yapılması planlanmaktadır.

12) Özel yeteneği bulunan öğrenciler STK, özel ve resmî kuruluşlar ile buluşturularak kendilerine destek verilecektir.

13) Sanat ve Bilim Merkezlerinin tekrar yapılandırılması ve okulların tamamında bu yapılandırmanın Tasarım-Beceri Atölyeler ile ilişkilendirilmesi planlanmaktadır.

14) Sınıf atlama, zenginleştirme, hızlandırma ve ayrı eğitim vb. eğitim uygulamalarının yeniden yapılandırılması planlanmaktadır.

15) Öğrencilerin öğretim etkinlikleri kapsamında özel yetenek niteliği taşıyan ürünlerinin bir kanıt dâhilinde tespit edilmesinde öğretmenler görevlendirilecek ve öğretmenler için destek birimi oluşturulacaktır.

Yabancı Dil Eğitimi

Okul program ve türlerine göre öğrencilerin öncelikli olarak ihtiyaç duydukları becerilerin geliştirilmesine çalışılacaktır. Yabancı dil öğretmenleri için özel ve genel alan yeterliliklerinin geliştirilmesine dair uluslararası sertifika programlarına katılmaları sağlanacak ve lisansüstü programların açılması için olanaklar sağlanacaktır.

Öğrencilerin dil yeterliliğini belirleyen yaş grupları temelinde kullanılan yöntemlerdir. Bundan dolayı İngilizcenin yabancı dil olarak öğretiminde ölçme değerlendirme, eğitim yöntemi ve müfredatında değişikliğe gidilmelidir (Ertürk, 2018).

2019-2020 eğitim öğretim yılı başlangıç olmak üzere ilköğretimin 2. sınıf kademesinden başlayarak 12. Sınıflara kadar uygulanmak üzere farklı bir yaklaşım getirilerek Türkiye genelinde okul türleri ve seviyeye göre farklılaştırılmış dil eğitim

programlarının uygulanması planlanmaktadır. Bu doğrultuda 2-4. Sınıflar için “Oyun Tabanlı Öğrenme” yaklaşımı uygulanacaktır. 5-8. sınıflarda “Farklılaştırılmış Eğitim” modelinin uygulanması planlanmaktadır. Belirtilen modelde öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerine göre eğitim bireyselleştirilerek öğrenme ihtiyaçlarının ön plana alınması amaçlanmaktadır (MEB, 2018).

9-12. sınıflar için lise koluna göre “Özel Amaçlı İngilizce” modeli ile İngilizce dil becerisi/becerilerinin geliştirilmesi sağlanacaktır.

Program türleri ve okula göre öğretim yöntemleri kullanılarak farklı dil becerileri ön plana çıkarılacaktır. Örnek olarak otelcilik ve turizm liseleri için konuşma ve dinleme programına yönelmesi, sosyal bilimler liseleri için ise sunum becerileri ve okuduğunu anlama üzerinde durulacaktır.

Yabancı dil öğretmenleri için ulusal ve uluslararası düzeydeki kaynakların kullanımı ile sertifika ve lisansüstü eğitim çalışmalarına önem verilmesi planlanmaktadır. Tecrübeli öğretmenlerin birikimlerinin değerlendirilmesi planlanmaktadır.

Yabancı dil eğitiminde yapılması planlanan aşamalar aşağıda belirtilmiştir(MEB, 2018):

- 1) Türkiye genelinde yabancı dil eğitimi, okul türü ve seviyeye göre yapılandırılacak,
- 2) Disiplinler arası yaklaşım ile Görsel Sanatlar, Sosyal Bilgiler, Fen ve Matematik, gibi birbirinden farklı disiplinlerin, İngilizceye uyumu sağlanarak öğrencilerin yabancı dil kullanımlarında alanlar arası aktarma yapmaları sağlanacaktır.
- 3) Program türü ve okula göre yabancı dil ihtiyaç ve becerilerinin yapılandırılması planlanmaktadır.
- 4) Türkiye genelinde öğretim programları tek tip olarak uygulanmayacaktır.
- 5) Yabancı dil için zorunlu seçmeli uygulaması gereksinimler doğrultusunda tekrar düzenlenecektir.
- 6) Ders saatlerine dair esnek uygulamalara geçilecektir.
- 7) Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) ile koordinasyon ve iş birliği doğrultusunda animasyon, film vb. alanlarda doğrudan yabancı dilde yapılan ya da alt yazılı kısa ya da uzun metrajlı yapımlar düzenlenecektir.

8) Öğrencilerin ana dili Fransızca, Almanca, İngilizce vb. olan öğretmenleri takip edebilmeleri için tartışma etkinlikleri, çevrimiçi yazma, yaşayan dile ulaşma vb. uygulamalar için dijital ortamlar düzenlenecektir.

9) Eğitim Bilişim Ağında (EBA) bulunan içerik havuzunun genişletilmesi için uluslararası ve ulusal yayımcılardan yenilik içeren dijital kaynaklar alınacaktır.

10) Dijital içeriklerin tamamı, öğrencilerin yazma, okuma, konuşma ve dinleme gibi yabancı dil becerilerinin tümünden geliştirildiği temalar etrafında dizayn edilecektir.

11) Öğretim kademelerine göre değişen teknik, yöntem ve içerikler dizayn edilecektir.

12) 4. sınıflar için hikayeler, interaktif oyun ve etkinlikler, şarkılar ve video oyunları gibi etkinliklerin yer alması planlanmaktadır.

13) 5-8. sınıflar için öğrencilerin her birinin farklı kişilik özelliklerine ve seviyelerine uygun olarak kelime çalışmaları, yazma etkinlikleri, çevrimiçi hikâye kitapları gibi kaynaklara dijital ortamda ulaşmaları sağlanacaktır.

14) 9-12. sınıflar için öğrencilerin öğrenimlerini sürdürdükleri okul türü yapısına göre yazma, okuma, dinleme ve konuşma becerilerinin geliştirilmesi için içeriklerin hazırlanması planlanmaktadır.

15) STK'ler, Yüksek Öğretim Kurulu ve Uluslararası kuruluşlar desteği ile yabancı dil alanındaki öğretmenlerin tamamına üç yıllık bir plan dâhilinde temalı sertifika, uluslararası sertifika ve lisansüstü öğrenim vb. çalışmalar ile yüz yüze, çevrim içi ve çevrim dışı uygulamalara katılmaları sağlanacaktır.

16) Yabancı dil öğretmenlerinin tamamına "Yaşam Boyu Öğrenme" felsefesiyle aynı paralelde ana dili İngilizce olan öğretmenlerle çalışmaları ve yüz yüze ve çevrim içi eğitimlerin verilmesi sağlanacaktır.

17) Yabancı dil öğretmenlerinin alanlarına hâkim olabilmelerinin ötesinde dijital kaynak becerilerinin geliştirilmesi için çalışmalar da yapılacaktır.

18) Eğitici ve öğretmenlerin yurt dışında eğitim sertifikası almaları için görevlendirilmeleri planlanmaktadır.

19) Nitelikli yabancı dil uygulamalarının sağlanması için, öğretmen yeterlilikleri, sınıf içi uygulamalar, dil öğretim standartlarını tespit edecek olan "Ulusal Yabancı Dil Eğitimi Konseyi" kurulacaktır.

20) Merkezî Sınavlar Komisyonu'nun oluşturulması planlanmaktadır.

21) Eğitim Malzemeleri Komisyonu'nun oluşturulması planlanmaktadır.

Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm

Türkiye'de öğrenim aşamalarında teknolojiden oldukça faydalanılarak ciddi adımlar atılmıştır. Dijital öğrenme için alt yapı çalışmalarına ara vermeden Türkiye genelindeki okulların tamamında teknolojik imkânların geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bunu takiben nitelik ve içeriği kapsayan bakış açısı ile öğrencilerin bilişim teknolojilerini çevrim içi ve dışı ortamlarda hayallerini hayata geçirme, sorunlara çözüm getirme ve üretim vasıtası olarak kullanmaları amaçlanmaktadır (Ertürk, 2018).

Dijital içerikler kapsamında yüksek etkileşimli, konu bütünlüğü taşıyan, kavramsal derinliği önde tutan, pedagojik yaklaşımı kuvvetli materyaller bulunmaktadır. Dijital içeriklerin kullanımı ile öğrencilerin gereksinim duyduğu beceri ve bilgiye erişimi sağlanarak, ölçme ve değerlendirmeye dayalı çoktan seçmeli testler yerine, öğrenim aşamasında ortaya konan günlük hayat tecrübelerinden faydalanması ve öğrenme motivasyonlarının artırılması hedeflenmektedir. Dijital öğrenme uygulamaları kapsamında hedeflenen nokta öğrencilerin sınıf duvarlarını aşarak öğrenme fırsatlarına kavuşması ve Türkiye'nin her noktasında bilgiye ulaşımın kolaylıkla sağlanmasıdır (Parlar, 2012).

Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm aşamasında yapılması planlananlar aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2018):

- 1) Ulusal Dijital İçerik Arşivi meydana getirilerek kalite standartları ve içerik normları oluşturulacaktır.
- 2) Türkiye genelinde içerik geliştirme ekosistemi oluşturularak içerik çeşitliliği desteklenecektir.
- 3) Lider öğretmenler yetiştirilerek geliştirme kültürü edinmiş ve dijital içerikleri etkin olarak kullanabilen eğitimcilerin okul ortamında artması sağlanacaktır.
- 4) Basılı ve dijital materyallerin birbiriyle ilişkilendirilmesi ve bu materyallerin etkin kullanımı için destek materyallerin sunularak dijital materyallerin ana materyal olmaları sağlanacaktır.

5) Bireyselleştirilmiş öğrenme tecrübelerinin yaşanabildiği platformlar dijital içerikler kullanılarak oluşturulacaktır.

6) Öğrencilerin uluslararası geçerliliği olan sınavlarda başarılı olabilmeleri için yeni nesil dijital ölçme materyallerinin geliştirilmesi planlanmaktadır.

7) İlkokul derslerinde kazanım haline getirilen veri güvenliği, siber zorbalık, siber güvenlik, güvenli internet vb. kavramların değerlendirme ve izleme çalışmaları izlenerek gereken düzenlemeler yapılacaktır.

8) Bilgisayar olmadan algoritmik düşünce öğretimine yönelik yüz yüze hizmet içi eğitimler sınıf öğretmenlerine uygulanacaktır.

9) Öğrenciler ile birlikte, 3D tasarım etkinlikleri ve kodlama becerileri kazandırılarak bilişim ile üretim becerileri kazandırılacaktır.

Erken Çocukluk

Çocukların motor, dil, bilişsel, duygusal ve sosyal gelişimini üst seviyede destekleyen, yaşam boyu katkıda bulunan eğitim kademelerinden biri erken çocukluk eğitimidir. Erken çocukluk eğitimi döneminde çocuklara sunulanlar sayesinde çocukların tutum, beceri ve temel bilgi düzeylerinde artış görülmektedir. Bununla birlikte sonraki eğitim dönemlerinde çocuğun başarıyı yakalamasında, özgüveninde, temel becerilerinin geliştirilmesinde ve duyarlılık ve sorumluluk sahibi olmasında erken çocukluk dönemi eğitiminin payı büyüktür. Bundan dolayı elverişsiz şartlar altında yaşayan ailelerin çocuklarının diğer çocuklarla eşit şartlara sahip olabilmeleri için aile ve sosyal güvenlik politikaları ile koordinasyon halinde işbirliği gerçekleştirilecektir. Toplum temelli bir erken çocukluk eğitimi öne çıkarılarak, MEB işbirliği ve koordinasyonda ağırlık merkezi olarak bulunacaktır (Özmuş, 2012).

Erken çocukluk aşamasının geliştirilmesi için planlanan aşamalar aşağıda belirtilmiştir: (MEB, 2018).

- 1) Zorunlu eğitim kapsamına 5 yaş da dâhil edilecektir.
- 2) Düşük yoğunluklu ve kırsal yerleşim bölgelerinde bulunan öğrenciler için alternatif ve esnek zamanlı erken çocukluk eğitim modellerinin uygulanması planlanmaktadır.

- 3) Elverişsiz koşullara sahip olan yerleşim birimlerindeki öğrencilerin beslenme gereksinimleri karşılanabilecektir.
- 4) Elverişsiz koşullara sahip olan hanelerdeki öğrencilerin erken çocukluk eğitimi için gereksinim duydukları araç gereç ve gereksinimler karşılanabilecektir.
- 5) Elverişsiz koşullara sahip olan yoksul hane halkı için çocuk gelişimine destek veren temel materyaller sağlanabilecektir.
- 6) Erken çocukluk hizmetlerinin yaygınlaştırılması için, gezici otobüs sınıflar, atölyeler, merkezler kurulacaktır.
- 7) Özel ve resmi tüm kuruluş ve kurumların erken çocukluk eğitimi etkinliklerinin iyileştirilmesi, değerlendirilmesi ve izlenmesine dair kalite uygulama ve standartlarının düzenlenmesi planlanmaktadır.
- 8) Kurum ve kuruluşlar ile koordinasyon ve işbirliği içerisinde erken çocukluk eğitimi ile ilgili tamamlayıcı nitelikler düzenlenecektir.
- 9) Halk Eğitim Merkezleri ve farklı kurum ve kuruluşlar işbirliği içerisinde ebeveynlere çocuk psikolojisi ve gelişimine yönelik eğitimler verilecektir.

Temel Eğitim

Temel eğitimde öğrencileri günün koşullarına hazırlayacak, öğrencilerin gelecek ile ilgili olarak öngöründe bulunmasını sağlayacak bir farkındalık ve bilinç geliştirmek temel amaç olarak benimsenmektedir. Öğrencilerin fiziksel, duygusal, bilişsel olarak çok yönlü gelişimlerinin sağlanması planlanmaktadır.

Tecrübe etme ve uygulama temel ekseninde bulunmaktadır. İlkokulun Sanat, Spor, Kültür, Matematik ve Türkçe temeline odaklanması planlanmaktadır. Bu doğrultuda Türk Dili ve Edebiyatının geliştirilmesi ve korunması temel eğitimde ilk amaçtır. Öğrenciler Türkçeyi bilinçli ve özenli bir biçimde kullanacak, Türkçenin inceliklerini tanıyacak ve etkili bir öğrenme öğretme ortamına dâhil olacaklardır (Polat, 2014). Belirtilen hedeflerin 21. yy becerileri ile tutarlı olması uluslararası standart ve araştırmaların göz önünde bulundurulması planlanmaktadır.

Temel Eğitimde yapılması planlanan aşamalar aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2018):

- 1) Temel eğitim müfredatı öğrencilerin mizaç, yetenek ve ilgilerine göre düzenlenmelidir.
- 2) Temel eğitimde öğrencinin bütüncül gelişimi temel alınarak ders çizelge ve sayısı azaltılacaktır.
- 3) Ders çizelgelerinin ortaokul ve ilkokul için ayrı olarak düzenlenmesi planlanmaktadır.
- 4) İlkokullarda öğrencilerin gelişimsel özellikleri not sisteminden daha önemli olacaktır. Çok yönlü bir değerlendirme yapılması planlanmaktadır.
- 5) İlkokullarda serbest etkinlik ve teneffüs saatleri tekrar düzenlenecektir.
- 6) Temel eğitim kurumlarının tamamında öğrencilerin fiziksel, duygusal ve düşünsel gereksinimlerini destekleyen "Tasarım-Beceri Atölyeleri"nin kurularak ve ulusal standartlar taşımaları planlanmaktadır.
- 7) Temel eğitim kurumlarında öğrencilerin değerlendirme ve izlenmelerinde e-portfolyo temeline dayalı bir gelişimsel izleme raporunun kullanılması planlanmaktadır.
- 8) Ortaokul, öğrencinin kavramsal öğrenmesini geliştireceği, somuttan soyuta geçtiği bir kademe olarak değerlendirilmektedir.
- 9) Elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullarda öğrencilere öğle yemeğinin verilmesi planlanmaktadır.
- 10) İkili eğitim tamamen kaldırılarak düzenlemeler yapılacaktır.
- 11) Yardımcı kaynak gereksinimi büyük oranda ortadan kaldıracaktır.
- 12) Öğrencilerin kendi bölgelerinin coğrafi, sanat, kültür, üretim kapasitelerini keşfetmeleri, bölgenin folklor ve oyunlarını, yöresel yemeklerini, bitki ve hayvan türlerini tanıması sağlanacaktır.

Ortaöğretim

Ortaöğretim kademesinde başarıyı yakalayabilmek için çağın koşullarına göre öğrenci yetiştirmek, bütüncül ve yapısal dönüşüm benimsemek gerekmektedir. Bu bütüncül ve yapısal dönüşümün sağlanabilmesi için ortaöğretimin akademik beceriler ile birlikte eleştirel düşünme ve süreç odaklı olması gerekmektedir. Bunun için de ortaöğretim sisteminin öğrencilere ve

çevresine değer katan, teknolojinin doğru ve etkin kullanıldığı, bireysel farklılıklara duyarlı bir yapıda olması gerekmektedir (Özer, 2018).

Belirtilen özelliklere sahip bir ortaöğretim sistemi için müfredatların iyileştirilmesi ve birçok açıdan değerlendirilmesi gerekmektedir. Güncellemelerin de 21. yy kapsamında yapılması gerekliliği zaruridir.

Ortaöğretimde yapılması planlanan aşamalar aşağıda belirtilmiştir(MEB, 2018):

- 1) Zorunlu ders saatlerinin azaltılması planlanmaktadır.
- 2) Dersler yükseköğretim ile uyumlu hale getirilerek ders çeşitliliği azaltılacaktır.
- 3) Alan derslerinin ağırlıkları ve haftalık ders çizelgesindeki yerleri tekrar dizayn edilecektir.
- 4) 9. sınıfta alan seçimi tamamlanacaktır.
- 5) 12. sınıf uyum programı ve yükseköğretime hazırlık olarak tasarlanacaktır.
- 6) Ortaokul kademesinde netleştirilen tercih ve yönelimlere göre alanlar arası yatay geçiş olanağı verilecektir.
- 7) Öğrencilerin mizaç, yetenek ve ilgilerine göre seçmeli ders yapıları tasarlanacaktır.
- 8) Öğrencilere bilişim ve iş hayatına dair uluslararası ve ulusal sertifika beceri eğitim paketleri verilecektir.
- 9) Öğrencilere alan derslerinde uygulama ve proje çalışmalarını ile derinleşme fırsatı sunulacaktır.
- 10) Öğrenci e-portfolyosunda uluslararası ve ulusal projelere katılımı yer alacaktır.
- 11) Kültürel, tarihi ve doğal mekânlarla müzeler ve bilim-sanat merkezleri gibi ders dışındaki öğrenme mekânları kazanımlar paralelinde daha etkili kullanılacaktır.
- 12) Kurumsal projeler vasıtasıyla öğrencilerin üniversite ve iş çevreleri ile ortak hareket etmesine olanak tanınacaktır.
- 13) Okullarda Tasarım-Beceri Atölyeleri kurulacaktır.

14) Mahalle/Okul spor kulüpleri ile koordinasyon ve iş birliği içerisinde ilgili spor dalında yetenekli olan öğrencilere eğitimler verilecek ve öğleden sonra antrenmanlara katılımı sağlanacaktır.

15) Okul, il/ilçe ve Bakanlık düzeyinde yapılan değerlendirme ve izleme çalışmalarında, sosyoekonomik açıdan kısıtlı koşulları sebebiyle Okul Gelişim Planlarında hedefledikleri başarıyı gösteremediği belirlenen okullardaki öğrencilerin, akademik ve sosyal gelişimleri için destek programları uygulayacaktır.

Özel Öğretim

21. yy'da hız kazanan özel öğretim uygulamalarının sınav bakış açısından uzaklaştırılması ve kalite merkezli değerlendirilmesi büyük bir öneme sahiptir. Yalnızca nicel hedefler ile özel öğretim uygulamalarının artması nicelik-nitelik dengesine zarar vermektedir. Bundan dolayı özel öğretim toplum tarafından yanlış algılanmakta, böylece veli, öğretmen ve öğrenciler zarar görebilmektedir.

Özel öğretim alanı eğitimde ciddi bir yük üstlenmektedir. Özel öğretim alanının ilerleyen yıllarda amaca yönelik ve esnek olması için çalışmalar devam etmektedir. Uluslararası standartlar ile gelişim gösteren özel öğretimin okulların tamamında ve geliştirici ve destekleyici bir fonksiyonda olması beklenmektedir (Arkan ve Öztürk, 2018).

Özel öğretim kurumları ve özel öğretim ile ilgili yapılması planlanan aşamalar aşağıda belirtilmektedir (MEB, 2018):

- 1) Bürokrasi azalacaktır.
- 2) Teftiş-rehberlik çalışmalarının öğrenmeyi geliştirme merkezli olması sağlanacaktır.
- 3) Yeni akreditasyon, program ve model şartları göz önünde bulundurularak yeni programlar ve pilot okullar olarak düzenlenecektir.
- 4) Resmi ve özel okullar arasında bulunan bütünleşme ve sosyal dayanışmanın tamamlanması için platform ve ortak projeler yürütülecektir.

- 5) Türkiye'nin eğitimde etki alanını genişletebilmesi için Türkiye'deki uluslararası özel eğitim kurumlarının sayısının artırılması gerekmektedir.
- 6) Özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarının sınav ve eğitim standartları artırılarak kalite yükseltilecektir.
- 7) Teknolojinin imkânlarından faydalanarak, fiziksel sınırlara bağlı kalmaksızın, bireylerin istedikleri yer ve zaman diliminde maliyetler azaltılarak sertifika alma olanağı sunulacak ve buna ilişkin düzenlemeler gerçekleştirilecektir.

Hayat Boyu Öğrenme

21. yy becerileri içerisinde bulunan okuryazarlıklara dair beceri ve farkındalık eğitimlerinin verilmesi planlanmaktadır. Hayat boyu öğrenme bir sistem, süreç, yapı ve kavram olarak tekrar yapılandırılması gerekmekte ve toplumsal yaygınlığı hızla artırılmalıdır. Bundan dolayı 21.yy becerileri paralelinde toplumsal sorun alanları ile mesleki ve bireysel gelişime dair yetkinlik ve farkındalık kazandırılması için etkinlikler planlanmaktadır (Doğan, 2019).

Hayat Boyu Öğrenme Programlarına yönelik olarak yapılması planlanan aşamalar aşağıda belirtilmiştir (MEB, 2018):

- 1) Temel beceriler korunmak kaydı ile diplomaya yönelik müfredatın yapısı yaş itibarıyla örgün eğitim kapsamı dışında kalmış bireylere uygulanacaktır.
- 2) Farklı hedef kitlelerin öğrenmeye erişimini yükseltmek ve hedef kitleye ulaşmak için uzaktan eğitim teknolojileri kullanılacaktır.
- 3) Kültürel, sosyal ve mesleki becerilere dair hayat boyu öğrenme programları çeşitlenecek ve güncellenerek hayat boyu öğrenme aşamalarına dair toplumsal farkındalık çalışmaları düzenlenecektir.
- 4) Hayat boyu öğrenmede sahasında faaliyette bulunan kuruluş ve kurumların verilerinin bulunduğu "Ulusal Hayat Boyu Öğrenme İzleme Sistemi" oluşturulacaktır.
- 5) MEB önderliğinde yaygın eğitim ve hayat boyu öğrenme aşamasındaki sertifikaların tanınırlığı ve standartları artırılacaktır.
- 6) Ergenlik ve çocukluk, erken çocukluk, dönemlerine ilişkin, anne babalara destek eğitim programları uygulanması planlanmaktadır.

7) Kurum ve bakanlıklar ile koordinasyon ve iş birliği çerçevesinde kadın ve çocuklar ilk sırada olmak üzere şiddet ile mücadele için programlar ve eğitim çalışmaları yapılacaktır.

İlgili Araştırmalar

Türkiye’de Yapılan Çalışmalar. Solak(2019) “Eğitim yöneticilerinin görüşleri bağlamında 2023 Eğitim Vizyonu” başlıklı yüksek lisans tezinde 2023 eğitim vizyonunun uygulanabilirliğini Milli Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda eğitim yöneticilerinin bakış açısı ile belirlemeyi hedeflemiştir. Araştırmada nitel yöntem kullanılmış olup durum çalışması tekniğinden faydalanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu 2018-2019 öğretim yılı, Antalya Kepez’de İlçesinde MEB’e bağlı resmi ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan ve araştırmaya katılmaya istekli 20(yirmi) eğitim yöneticisinden meydana gelmektedir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu (açık uçlu sorular) veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre 2023 eğitim vizyonunu genel olarak insanı merkeze alan, yenilenme, gelişim ve değişim anlayışı içerisinde üreten, beceri ve yetenek temelli eğitim anlayışını benimsemektedir. Vizyonda yer alan politikaların uygulanabilmesi için politik istikrar, dönütler, eğitim finansman politikalarının etkililiği ve insan kaynaklarının etkili kullanılmasına bağlıdır. Eğitim yöneticileri 2023 eğitim vizyon belgesinde yer alan ortaöğretim ve temel eğitim politikaları ile ilgili olarak beceri atölyeleri, teneffüs süreleri, ders sayısı ve öğretim programı gibi uygulamaların tekrar yapılandırılması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Duran ve Kurt (2019). 2023 “Eğitim Vizyonuna İlişkin Öğretmen Görüşleri” başlıklı çalışmalarında MEB’in Türkiye’de başlattığı 2023 eğitim vizyonuna dair öğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma nitel desenlerden olgu bilim ile tasarlanmıştır. Araştırmada amaçlı örneklem tekniği tercih edilmiştir. Çalışma grubunu 7 kadın 4 erkek olmak üzere 11 öğretmen oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, 2023 Eğitim Vizyonu hakkındaki olumlu görüşler; köklü değişiklikler, eğitimde kalite, dünya eğitim sistemi, eğitim sorunları ve çözüm, öneri ve görüşlere başvurma, yetenek-keşfetme-beceriden oluşmaktadır. Olumsuz görüşler ise; bilinçsizlik, ücretli ve sözleşmeli öğretmen sorunu, kısa vadeli olması,

ağır işleyiş, nitelik kaygısı, derste verimlilik, uygulama kaygısı ile bölge veya Őehirde imkânsızlık olarak belirtilmiştir.

Doğan (2019) “2023 Eğitim Vizyonu Belgesine İlişkin Okul Yöneticileri ve ğretmen Görüşleri” başlıklı araştirmasında 2023 Eğitim Vizyonu ğretmen ve okul yöneticilerinin değerlendirmelerine göre incelemeyi amaçlamıştır. Fenomenoloji desenine göre yapılandırılan araştırmada ölçüt rneklemeye yöntemi kullanılmış olup çalışma grubunu 80 yönetici ve 211 ğretmen oluşturmuştur. Anket aracılığıyla toplanan veriler açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Öğretmen ve yönetici görüşleri ayrı analiz edilerek olumlu ve olumsuz görüşler ortaya konmuştur. Olumlu görüşler arasında, eğitim kökenli bir bakan tarafından hazırlanmış olması, asıl etkinin uygulama ile birlikte ortaya çıkacağı, bu belge ile birlikte eğitim sisteminde önemli değişimler yaşanacağı, belgenin tüm eğitim paydaşlarını dikkate aldığı, başarılı ve nitelikli bulunması ve vizyon belgesinin içeriğinin kapsayıcı olması olarak ifade edilmiştir. Olumsuz görüşler arasında ise altyapı yetersizliği ile daha çok vizyon belgesinin uygulanabilir olmadığı yndedir.

Baltacı ve Coşkun (2019) “2023 Eğitim Vizyon Belgesine İlişkin ğretmen Algısı” başlıklı çalışmalarında öğretmenlerin 2023 eğitim vizyon belgesine dair algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Betimsel tarama modelinde tasarlanan araştırmada oranlı küme rneklemeye yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda 941 ğretmen, çalışma grubunu oluşturmaktadır. “2023 Eğitim Vizyonu Algı leği” ile araştırma verileri toplanmıştır. Araştırma sonuçları arasında dikkat çeken durum öğretmenlerin 2023 eğitim vizyon belgesine ilişkin algılarının düşük olmasıdır. Mesleki kıdem arttıa, i ve doğu bölgelere gidildikçe 2023 eğitim vizyonu algılarının azaldığı tespit edilmiştir. Kadınların erkeklere göre, lisansüstü mezunların lisans düzeyinde mezun olanlara göre 2023 eğitim vizyon belgesinde katılımcıların farkındalıklarının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Özer (2019) “Mesleki ve Teknik Eğitimde Sorunların Arka Planı ve Türkiye’nin 2023 Eğitim Vizyonunda zme Yönelik Yol Haritası” başlıklı çalışmasında Türkiye’de mesleki ve teknik eğitimle ilgili ne çıkan ana sorun alanları ayrıntılı olarak ele alınması, sorun alanlarının arka planlarına değinilmesi ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından açıklanan 2023 Eğitim Vizyonu çerçevesinde bütünsel çözüm nerileri sunulması amaçlanmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre

Türkiye’de mesleki ve teknik eğitimde sorunların üç alanda yoğunlaştığı görülmektedir: Birincisi, mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarına akademik başarısı nispeten düşük öğrencilerin kümelendiği ve mesleki ve teknik eğitimin olumsuz algısının da bunu beslediği görülmektedir. İkincisi eğitim sürecinin sektör ile sistematik ortaklıkla yürütülmesinde yaşanan eksikliklerdir. Üçüncüsü ise, mesleki ve teknik eğitimden mezunların çalışma hayatlarında yaşanan sorunlardır.

Özmuş (2012) “Vizyon 2023 Çalışmasındaki Eğitim Sistemi İle İlgili Hedeflerin, Uluslararası Göstergeler Açısından İncelenmesi” başlıklı çalışmada Vizyon 2023 çalışmada yer alan eğitim sistemi ile ilgili hedeflerin uluslararası göstergelere göre incelemesini amaçlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre Türkiye’nin, 16-74 yaş aralığında yüksek düzeyde temel bilgisayar ve internet becerisine sahip bireylerin, hane halkının internete erişim oranının, dijital ekonomi puanının, 20-29 yaş grubundaki matematik, fen ve teknoloji alanındaki mezunlarının oranının düşük olması arzulanan beyin gücünü oluşturmanın önünde engeldir.

Uluğ (2019) “Bir Politika Belgesi Olarak 2023 Eğitim Vizyonu” başlıklı bildirisinde eğitim politikası bağlamı içinde 2023 Eğitim Vizyonu belgesinin felsefi boyutu ile insan kaynaklarına ilişkin yaklaşımını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonuçlarına göre vizyon belgesi bütün olarak incelendiğinde, öz açısından mevcut politikaların devamı ve bunları geliştirmeye yönelik hedeflerin ağırlıklı olduğu gözlenmektedir. Örgütsel yapıya ilişkin belirgin düzenleme önerilerinin olmaması ise, varolan yapısal kurgunun süreceği izlenimi vermektedir.

Ertürk (2019) “2023 Eğitim Vizyonu: Sorunlara çare mi?” başlıklı çalışmada MEB tarafından yayınlanan 2023 Eğitim Vizyonu belgesinin eğitim yönetimi bakımından incelenmesini amaçlamıştır. Doküman analizi yöntemi kullanılarak yapılan çalışmada vizyon belgesinde bulunan içerik temel alınmıştır. Araştırma sonucunda vizyon belgesinin eğitim yönetimi alanında olumlu yönde yeniliklerin planlandığı tespit edilmiştir. Fakat sorunların çözümünde ve yapılması planlanan bu yenilikler için yeterli altyapının olmadığı tespit edilmiştir.

Çoruk (2019) “11. Kalkınma Planında Yükseköğretime İlişkin Hedeflerin 2023 Eğitim Vizyon Belgesi Kapsamında Değerlendirilmesi” başlıklı çalışmada 2023 Eğitim Vizyon Belgesi’nde bulunan yükseköğretime ilişkin hedefler ile 11. Kalkınma Planında yükseköğretime dair hedeflerin ne oranda karşılandığının ve

alınan kararların düzeyinin belirlenmesini amaçlamıştır. Araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman (belge) yöntemi tercih edilmiştir. Sonuç olarak, 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde yer alan bazı hedeflerle 11. Kalkınma Planında yer alan hedeflerin uyuştugu, bazı noktalarda ise 2023 Vizyon Belgesinde yer alan hedeflere yönelik ifadelere, 11. Kalkınma Planında yer verilmediği görülmektedir.

Yurtdışında Yapılan Çalışmalar. Gado ve Verma (2011) tarafından yapılan eğitimin teorik, felsefi ve pedagojik sorunları adlı çalışmada üç kitadan altı eğitim programları alanında akademisyen ikisi Afrika'dan, biri Avrupa kıtasından, üçü kuzey Amerika'dan 2000 yılında Baton Rouge, LA, ABD'de yapılan eğitim sorunları konferansına katılan profesörlerden oluştuğu belirtilmiştir. Konferansta eğitim felsefesi, değerleri ve vizyonu hakkında farklı fikirlerin oluştuğu, katılımcıların ortak bir paydada buluşmadığı ve görüş ayrılıklarının bulunduğu tespit edilmiştir. Eğitimin felsefi, teorik ve pedagojik sorunlarının ülkeler arasında farklılaştığı, eğitim felsefesinin her ülkenin değerleri doğrultusunda şekillendiği ve eğitim felsefesinin küreselleşmesi hususunda bilim adamlarının bazılarının olumlu, bazılarının çekişken bazılarının ise olumsuz görüşte olduklarını belirtmişlerdir.

Schwartz (2008) tarafından eğitimdeki felsefi ve programsal sorunların tartışıldığı çalışmada Amerikan Eğitim Araştırmaları Derneği (AERA) tarafından belirlenen alanlarda temelde okullar ve öğretmen eğitimine yönelik eğitim felsefe ve program çalışmalarına odaklandığını belirterek eğitimin felsefe ve programlarında genel ilkeler ile hareket edilemeyeceği savunulmuştur. Yapılan çalışmada öğretmen ve okul eğitiminde köklü değişiklikler yapılması gerektiği, başarı ve öğrencilerin motivasyonunun artırılması için ülkelerin eğitim felsefelerinde köklü değişiklikler yapılması gerektiği ve Yükseköğretimde "program" kurumun felsefesi ve doğal yapısına göre şekillendiği ifade edilmektedir. Araştırma sonuçları da her ülkenin değerleri doğrultusunda kendi felsefesini oluşturması gerektiğini eğitimin ortak bir felsefe ve paydada değerlendirilemeyeceği öne sürülmüştür.

Carvallo (1995) yaptığı çalışmada eğitimde açıkça belirtilmeyen değerleri, değerlerin çekim alanını ve eğitim felsefesinin önceliğini araştırmıştır. Araştırmada okullar ve eğitim sisteminin işlerliği araştırılmıştır. Okullar arasında bile uygulama

farklılıkları olduğu, öğretmen eğitiminin de gerekli olduğu, öğrencilerin eğitim felsefesi ve uygulama farklılıkları karşısında bocaladığı ve bu durumun da eğitimi etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Başarının sağlanması için öğretmen eğitimi ile uygulama farklılıklarının bir tutulması gerektiği, değerler ile eğitim felsefesi arasında uyumsuzluk olduğu, okullardaki olumsuz unsurların eğitim değer ve felsefesini olumsuz etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Dickerson (2007) eğitim programları, felsefesi ve değerlerini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada nitel bir yöntem kullanmış olup araştırmacı bu süreç içerisinde öğretmen olarak ölçme ve değerlendirme belgeleri ile eğitsel dokümanları kullanmış ve gözlemlerde bulunmuştur. Araştırmacı araştırma sürecinde sürekli öğretmen ve öğrencilerle iç içe bulunmuş gözlemler yaparak not almıştır. Uyuşmazlıklar ve yapılan uygulamalar arasında farklılıklar bulunduğu ve bu farklılıkların öğrenci başarısını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte öğrencilerin eğitim felsefe ve değerlerini çözümleyemediği, eğitim felsefe ve programları ile uygulanan programların birbiri ile örtüşmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Thornberg (2009), eğitim programları, felsefesi ve vizyonunun öğrencilerin ahlaki yapısı üzerindeki etkisini değerlendirdiği çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden faydalanmıştır. Gözlem ve görüşme yolu ile toplanan veriler sonucunda eğitim felsefe ve değerlerinin öğrencilerin ahlaki yapısı ve değerleri üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte eğitim programları ve felsefesinin öğrencilerin başkalarını incitmeyen iyi bir vatandaş, sorumluluk alan ve başarılarının farkında olan bireyler yetiştirdiği, düzenlenen eğitim programları, felsefesi ve vizyonu sayesinde eğitimi kaynağının toplumla uyumlu olan ve hukuka uyan, sorumluluk alan ve üstün çaba harcayan kişiler yetiştirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bölüm 3

Yöntem

Bu bölümde, sırasıyla araştırma modeline, çalışma grubuna, veri toplama araçlarına, verilerin toplanmasına ve verilerin analizine yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Bu araştırmada MEB tarafından yayınlanan Eğitimde 2023 Vizyon Belgesinin uygulanabilirliği ve eğitime etkisine ilişkin yönetici ve öğretmen görüşlerini belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan tarama modeli kullanılmış olup, araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmıştır (Karasar, 2009). Eğitim alanındaki araştırmalarda en yaygın betimsel yöntemler tarama çalışmalarıdır; çünkü araştırmacılar bireylerin, grupların ya da (bazen) fiziksel ortamların niteliklerini (davranışlar, tercihler, yetenekler vb.) özetlemektedir.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evrenini Van İlinde görev yapan öğretmen ve eğitim yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu ise 2019 öğretim yılında Van ili, Tuşba ilçesinde ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 67 öğretmen ve 73 eğitim yöneticisi oluşturmaktadır. Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Amaçlı örneklemede, araştırmacı evren hakkındaki bilgisine ve araştırmanın amacına dayanarak amaca en iyi hizmet edeceği ve ihtiyaç duyduğu veriyi sağlayacağı düşünülen örnekleme seçer (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 2012). Bundan hareketle bu araştırmada, Van ilinde görev yapan tüm öğretmen ve eğitim yöneticilerine ulaşmak zaman, emek ve olanaklar bakımından imkansız olduğu için amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak, Van ili, Tuşba ilçesinde görev yapan öğretmen ve yöneticiler arasından örneklem alınmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu Van ili Tuşba ilçesinde ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan toplam 140 öğretmen ve eğitim yöneticisinden oluşmaktadır. Bu kapsamda, çalışma verilerini toplamak amacıyla, 22 Ocak 2019 tarihinde Eğitimde 2023 Vizyon Çalıştayı düzenlenmiş ve ilçedeki okullara öğretmen sayılarının evrendeki oranları ile okul kademeleri ve lise türlerinin dağılımı dikkate alınarak davet gönderilmiştir. Çalışma grubunda yer alan katılımcılara ait bilgiler Tablo 1' de belirtilmiştir

Tablo 1

Çalışma grubunda yer alan katılımcılara ait bilgiler

	İlkokul	Ortaokul	Lise	Toplam
Öğretmen	24	30	13	67
Okul Müdürü	20	33	20	73

Tablo.1' den anlaşılacağı üzere katılımcıların 67 öğretmenlerden oluşmaktadır ve öğretmenlerin 24'ü ilkokul,30'u ortaokul ve 13'ü lisede görev yapmaktadır. Çalışma gurubunda 73 okul müdürü bulunmaktadır ve müdürlerin 20'i ilkokul, 33'ü ortaokul ve 20'si lisede görev yapmaktadır.

Vizyon belgesinde yer alan 16 başlığa göre belirlenen çalışma gruplarında yer alan katılımcı bilgileri Tablo 2' de belirtilmiştir.

Tablo 2.

Çalışma Grubundaki Çalıştaylara İlişkin Katılımcı Bilgileri

Çalıştay Konusu	Öğretmen	Müdür
Okul Gelişim Modeli	5	5
Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim	4	5
Ölçme ve Değerlendirme	4	4
İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetimi	4	4
Okulların Finansmanı	5	4
Okulların Teftiş Hizmeti	4	4
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	5	5
Özel Eğitim	3	4
Özel Yetenek	6	5
Yabancı Dil Eğitimi	4	5
Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik ve Beceri Destekli Dönüşüm	3	5
Erken Çocukluk	4	4
Temel Eğitim	3	5
Ortaöğretim	4	5
Özel Öğretim	5	4
Hayat Boyu Öğrenme	4	5
Toplam	67	73

Tablo 2’de görüldüğü üzere, her bir odak grubu için oluşturulan çalıştaylar 8-10’ar kişilik gruplardan oluşmakta olup her çalıştay grubunda öğretmen ve müdürler yer almaktadır.

Çalışma grubunda yer alan öğretmenler her bir çalıştay için Ö1, Ö2, okul yöneticileri ise M1, M2 olarak kodlanmıştır. Her çalıştay farklı bir katılımcılardan oluştuğu için, 1. Çalıştayda yer alan Ö1 (öğretmen-1) başka bir çalıştay grubundaki Ö1 (öğretmen-1) birbirinden farklıdır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, tüm katılımcıların çalıştay öncesinde Eğitimde 2013 Vizyon Belgesini incelemeleri talep edilmiş ve veriler çalıştay ortamında toplanmıştır. Veri kaybını önlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan 2 soruluk görüşme formu kullanılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Çözülmesi

Araştırma verilerinin toplanabilmesi için Vizyon belgesinde yer alan 16 alt başlık için 8-10'ar katılımcının ve bir yardımcıdan oluşan 16 odak grup görüşmesi yapılmıştır. Odak grup görüşmeleri nitel veri toplamada önemli bir işleve sahiptir. Nitel araştırma desen ve yöntemleri içerisinde sınırları belirlenmiş bir konuya odaklanmış ve grupla yapılan görüşme tartışma tekniği odak grup görüşmesi olarak ifade edilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Odak grup görüşmesi önceden belirlenmiş bir konu hakkında, önceden belirlenmiş bir grup katılımcının düşüncelerini öğrenmek için planlanmış bir tartışmalar serisidir (Baş, Çamır ve Özmaldar, 2008).

Çalışma kapsamında, Tuşba ilçesi genelinde 22 Ocak 2019 tarihinde Eğitimde 2023 Vizyon Belgesi çalıştayını düzenlenerek odak grup görüşmeleriyle veriler toplanmıştır. Veriler yardımcı raportör aracılığıyla yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Her bir görüşme ortalama 40-60 dakika sürmüştür. Soru ve yanıt dayalı olarak yapılan görüşmelerde veri kaybını önlemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu üzerinden iki soru yöneltilmiştir.

2023 Vizyon Belgesinde yer alan 16 alt başlık altında katılımcılara yöneltilen sorular tema olarak belirlenmiştir. Yapılan odak grup görüşmelerinde katılımcılara aşağıda belirtilen 2 soru yöneltilmiş ve ilgili konu tartışmaya açılmıştır:

1-Eğitimde 2023 Vizyon Belgesinin uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?

2-Eğitimde 2023 Vizyon Belgesinin okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz

nelerdir?

Tüm gruplardan toplanan veriler metinleştirilerek betimsel analiz yöntemiyle analiz edilmiştir.

Bölüm 4

Bulgular ve Sonuç

Bu bölümde, araştırma sonucunda yapılan betimsel analiz sonucunda elde edilen bulgular, Vizyon belgesinde yer alan 16 alt başlığa yönelik oluşturulan odak grup görüşmelerinde yer alan ve katılımcılara sorulan 2 soruya yönelik olarak verilmiştir. Bu kapsamda, birinci ve ikinci alt probleme ilişkin bulgular 16 alt başlı altında birlikte verilmiştir.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetim

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “öğrenme analitiği araçlarıyla veriye dayalı yönetim anlayışının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “öğrenme analitiği araçlarıyla veriye dayalı yönetim anlayışının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların büyük bir çoğunluğu; vizyon belgesinde belirtilen öğrenme analitiği araçlarıyla veriye dayalı yönetim anlayışının uygulanabileceğini düşünmektedir (Ö2, Ö5, Ö7, M1) Ancak bazı katılımcılar uygulanamayacağı yönünde görüş belirtmiştir (Ö1) Katılımcılardan bazıları EBA ve benzeri veri tabanlarının etkili olabilmesi için kontrolsüz girişlerinin önlenmesi gerektiği belirtmiştir (Ö3).

İkinci soruya ilişkin katılımcıların neredeyse tamamı öğrenme analitiği araçlarıyla veriye dayalı yönetim anlayışının okullarda uygulanabilmesi için EBA gibi platformların yeniden yapılandırılması gerektiğini belirtmiştir. Katılımcıların bir kısmı ayrı bir veri bankası oluşturulması (Ö1, Ö3, M5), dijital sınıf ve gözlem

defterlerinin oluşturulmasını (Ö3,M4), mobil rehberlik sisteminin kurulmasını önermiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Diğer tüm kurumlarda düzenli ve sağlıklı veri alınmasını sağlayacak ayrı bir veri bankası oluşturulmalı ve erişime açık olmalıdır”(Ö1)

“Dijital sınıf ve gözlem defterlerinin oluşturulması ve bunların veri erişimine açılması gerekmektedir. Ayrıca bunun etkili olabilmesi için öğretmenlere e-imza sistemi getirilmelidir.”(Ö3)

Vizyon belgesinde “eğitsel veri ambarı” oluşturulması ve veriye dayalı “öğrenme analitiği platformunun kurulmasına işaret edilmesi, veri bilimi açısından bir eksikliğin giderilmesine vesile olacaktır. Ancak verilerin toplanması kadar toplanan verilerin yeni politikalara referans olması ve hayatın bütününe ilişkin icraatlara dönüştürülmesi gerekmektedir. Veri ambarlarının sadece bürokratik iş yükünü azaltması değil, veri okuryazarlığı ile ülkenin topyekûn üretimine ve gelişimine hizmet etmesi hedeflenmelidir. Bu nedenle veri ambarı oluşturulmasında belirtilen hususlara dikkat edilmesi bürokratik iş yükü ve maliyetlerin azaltılması ile birlikte zamanın etkin kullanılmasını sağlayacaktır.

Ölçme Ve Değerlendirme

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Ölçme ve Değerlendirme anlayışının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Ölçme ve Değerlendirme anlayışının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin olarak katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Ölçme ve Değerlendirme Anlayışının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bilirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak “Ölçme ve Değerlendirme” anlayışının okullarda uygulanabilmesi için öğretmenlerin özlük hakları ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi (Ö1, Ö2); Velilere gerekli ve yeterli bilgilendirmelerin yapılması (M1), Kurum ve kuruluş desteklerinin alınmasını (M2), Okul bilgilendirmelerinin yapılmasını (Ö3), web portallarının hazırlanması (Ö4), izleme araştırmaları yapılması (Ö5) ve Velilere gerekli ve yeterli bilgilerin verilmesi (Ö6) gerektiğini belirtmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Öğretmenlerin özlük haklarının iyileştirilmelidir.”(Ö1)

“Ulusal ve uluslararası sınavlara hazırlık ve motivasyon faaliyetleri için okul bilgilendirmeleri yapılmalıdır.”(M1)

“Nitelikli soru hazırlama için atölye çalışmaları, öğretmen eğitimleri, soru havuzu oluşturma ve web portal hazırlanmalıdır.”(Ö5)

Öğretmenlerin çalışma koşulları ve özlük haklarının iyileştirilmesi, izleme sistemleri, portal düzenlenmesi ile “Yeterlilik Temelli Ölçme Değerlendirme Sistemi” ve “Öğrenci Başarı İzleme Araştırmaları” eğitim sisteminin klasik ölçme ve değerlendirme uygulamalarına önemli bir açılım sağlama potansiyeline sahip olabilecektir. Bu açılım sınıf ve yaş seviyesine göre MEB’in belirleyeceği asgari kazanım, yeterlik ve becerilerin tüm Türkiye sathında gerçekleşme düzeyini ölçmeye ve eksik öğrenmeleri tespit etmeye vesile olmaktadır. Böylelikle bireysel ve bölgesel dezavantajlar görülerek tedbirlerin yerinde ve zamanında alınması sağlanmaktadır. Asgari beceri ve kazanımlar olarak okuma-yazma, okuduğunu anlama-ifade etme ve temel hayat becerilerine yönelik yapılacak değerlendirmeler kritik dönem öğrenmelerinin gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespitine imkân sunmaktadır. Ayrıca bu yaklaşım öğretmen performans değerlendirmelerine ışık tutmaktadır.

İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Ve Yönetimi

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetiminin” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetiminin” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetiminin” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi ve Yönetiminin okullarda uygulanabilmesi için bakanlığa sunulmak üzere önerilerin hazırlanması(Ö1) eğitim fakültesine başarılı öğrencilerin alınması(Ö2), okul yönetimi uygulamalarının üniversitenin ilk yıllarından itibaren başlaması(Ö3), verimliliğin artırılması için öğrenci sayısının azaltılarak pedagojik formasyonun kaldırılması(Ö4), eğitimlerin uzman ve akademisyenlerden oluşturulması(Ö5), lisansüstü eğitime giriş şartlarının kolaylaştırılarak ALES’in öğretmenlik alanlarını da kapsaması(Ö6), az sayıda öğrencinin alınması ile birlikte nitelik artarak nicelik azalacağından KPSS ve mülakatların öğretmenler için kaldırılması (Ö7), yapıcı bir denetim mekanizmasının gerçekleştirilmesi (M1), sözleşmeli öğretmenliğin kaldırılması (M2), ödüllendirme sisteminin oluşturulması, öğretmene destek kanununun çıkarılması(Ö8), destek ve işbirliği için öğretmen kampüsü oluşturulması(Ö9), moral ve motivasyonu sağlamak adına aktivite düzenlenmesi(M3), ücretli öğretmenleri okul müdürünün teklif edebilmesi(M4), okul yöneticilerinin birtakım yeterlilikler ve donanımlara sahip olması(Ö10), okul yöneticiliğinin profesyonel bir meslek haline getirilmesi(Ö11), İl ve ilçe milli eğitim müdürlerinin hakkaniyete bağlı kalması ve birtakım yeterlilik ve donanımlar ile seçilmesi(Ö12) gerektiği belirtilmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Bakanlık Toplantısında Ele Alınmak Üzere Kararlaştırılan Öneriler (Önemli Görülenden Daha Az Önemli Görülene Doğru, Liste Halinde) Yazılmalıdır.

Öğretmen Yetiştirme konusunda Eğitim Fakültelerine yerleştirilmesinde en başarılı ve donanımlı öğrenciler seçilmelidir.”(Ö1)

“Eğitim fakültelerine en başarılı ve donanımlı öğrenciler yerleştirilmesinden sonra KPSS ve mülakat kaldırılmalıdır. Milli Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulu işbirliği ile alımlar gerçekleştirilmelidir.”(Ö2)

“Sözleşmeli öğretmenlik kaldırılarak dezavantajlı bölgelerde belirli bir süre kalmaları sağlanmalı ücret ve barınma konusunda teşvik edilmelidir.”(M2)

“Okul yöneticileri dil bilen proje üreten alanı ile ilgili yüksek lisans yapmış olan öngörülü vizyon sahibi çözüm odaklı iletişime açık sanat spor müzik zevklerine sahip kişilerden seçilmelidir. Bu yöneticilere kendi kadrosunu oluşturma yetkisi verilmeli ve başarısızlığın sorumluluğu da bu yöneticilere yüklenmelidir.”(Ö10)

“Okul yöneticiliği profesyonel bir meslek haline dönüştürülüp özlük haklarının iyileştirilmelidir.”(Ö11)

Öğretmen ve okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerinin yeniden yapılandırılmasına ilişkin vizyonda; Vizyon belgesinde öğretmenliğe kaynak fakülte olarak sadece eğitim fakültelerinin görülmesi önemli bir eksikliklerdir. YÖK ile yapılacak iş birliği ve koordinasyonlarda eğitim fakültelerine yer verilmesi yanında; Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve İHL Meslek Dersleri öğretmeni yetiştiren İlahiyat fakültelerinin de yer alması beklenmektedir.

Okulların Finansmanı

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Okulların Finansmanının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Okulların Finansmanının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Okulların Finansmanının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak eğitime ayrılan payın düzenli ve sistemli bir şekilde amacına uygun kullanılması(Ö1), yerel yönetimlerin ekonomik kaynaklarından belirli oranda okullara ayrılması ve bu konuda yerel protokollerin imzalanması (M1), özel sektör, iş adamları ve firmaların okullara desteğinin sağlanması(M2), velilerin kısıtlı da olsa okula maddi destek sağlaması(M3), devlet ihalelerinden okullara pay aktarılması(Ö2), hayırsever teşvikleri, temel eğitim kapsamındaki okullara merkezi bütçeden bütçe ayrılması(Ö3), ödeneklerin kullanılmasında denetim mekanizması(Ö4), eğitim materyallerinin maliyet fayda ilişkisi çerçevesinde düzenlenmesi(Ö5), okul gelişim bütçelerine okul yöneticilerinin de karar vermesi(M4) gerektiği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Eğitime ayrılan payın düzenli ve sistemli bir şekilde amacına uygun kullanılması bakanlık-okul yönetimleri-yerel yönetimler ve velilerin ortak paydada buluşabileceği maddi külfet getirmeyeceği bir sistemin oluşturulması ile mümkündür. Sistemin amacına uygun kullanımı da süreç içinde yapılacak olan düzenli denetimler ile sağlanacaktır.”(Ö1)

“Yerel işbirliği alanında eskiden olduğu gibi yereldeki özel sektörle protokol imzalanarak işadamları, firmalar gibi kuruluşları okulların kardeş kurumu haline getirip her ay düzenli olarak protokolde karşılıklı imkânlar ölçüsünde belirlenecek bir kaynağın sağlanması ile hem devletin okullara ayıracağı ödenek azalmış olur, hem yereldeki özel sektörün vergilendirilmesinde belirli bir indirim yapılır hem de okulların her ay az da olsa düzenli gelirleri olur.”(M1)

“Okul aile birliklerinin okulların mali kaynaklarına destek konusunda uzak kalmalarını engellemek için velileri de sıkıntıya sokmayacak şekilde il ve ilçe düzeyinde oluşturulacak komisyonun belirlediği miktarda destek olunması sağlanır, bu miktar her eğitim öğretim yılı başında yeniden belirlenir. Bu şekilde

hem okul yöneticileri ile velilerin karşı karşıya gelmesi engellenir hem de gayri resmi alınan paraların kayıt altına alınması sağlanır.”(M3)

“Hayırsever bağışlarını teşvik etmek ve özendirmek için yasal düzenlemeler (kdv mufiyeti vb.) yapılabilir. (Eğitime %100 Destek Projesi vb gibi).”(Ö3)

“Okul Gelişim Bütçeleri oluşturulurken okul yöneticilerinin de karar sürecine dahil edilmesi uygun olacaktır.”(M4)

Eğitimin niteliğinin artırılması ve “Okul Gelişim Planlarının gerçekleştirilebilmesi için merkezî bütçeden sağlanan finansmanın yanında ek finansman ihtiyacının karşılanması amacıyla kaynak çeşitlendirilmesine ihtiyaç vardır. Bu çerçevede uluslararası hibe fonları, hayırsever bağışları ile mesleki ve teknik eğitim okullarının döner sermaye gelirlerinin artırılması ve mevcut kaynakların verimli kullanılması önem arz etmektedir.

Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinin” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetlerinin” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak mesleki yönlendirmelerin ilkokuldan sonra yapılması (Ö1), hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi(M1), her okula rehberlik öğretmeni normunun açılması(Ö2), okullarda psikolog ve sosyal hizmet görevlendirilmesinin yapılması(Ö3), dış paydaşlarla ilişkilerin artırılması(M2), RAM personellerinin özlük ve eğitim olanaklarının artırılması(Ö4), başarının sağlanması için birlik ve beraberliğin gerektiği(M3) ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Mesleki yönlendirmeler ilkokuldan sonra yapılmalıdır.”(Ö1)

“Kariyer ve mesleki danışmanlık konularında yeterince hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenmelidir.”(M1)

“Dış paydaşlarla ilişkiler artırılmalıdır”(M2)

“RAM personellerinin özlük ve eğitim olanaklarının artırılmalıdır.”(Ö4)

Millî Eğitim Sistemi'nde çocukların mizaç, ilgi ve yeteneklerine uygun eğitim alabilmelerine imkân veren bir sistem oluşturma çalışmaları kapsamında erken çocukluktan ortaöğretimin sonuna kadar işlevsel bir Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) yapılanmasının oluşturulması önemlidir. Hâlen tüm öğrenciler için işlevsel bir yönlendirme mekanizmasının mevcut olmayışı bunu gerektirmektedir. PDR hizmetlerinin yeniden yapılandırılması sürecinde rehber öğretmenlerin sistem içindeki rolleri, diğer eğitim çalışanlarıyla bütünleşik hâle gelecektir. Rehber öğretmenlerin çalışma koşullarının iyileştirilmesi ise önem verilmesi gereken bir diğer konudur.

Özel Yetenek

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Özel Yetenek Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Özel Yetenek Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Özel Yetenek Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak özel yetenekli öğrencilere yetenek alanlarına göre yükseköğretimde kontenjan verilmesi, Bilim ve Sanat Merkezinin Özel Yetenekliler Merkezi haline dönüştürülmesi(Ö1), BİLSEM’li öğrencilere yükseköğretim

boyunca burs verilmesi(Ö2), BİLSEM’li öğrencilere destek sağlanması, kurum ve kuruluş desteğinin alınması(Ö3), tanılama sürecine okul öncesi eğitime devam eden öğrencilerin de dahil edilmesi(M1), özel yetenek öğretmenlerine lisansüstü imkanların tanınması(M2), öğretmenlere zenginleştirilmiş ve farklılaştırılmış eğitim uygulamaları sağlanması(Ö4), yönetici atamalarında liyakatin sağlanması(Ö5), özel eğitime katkı sağlayacak öğretmen yetiştirilmesi(Ö6), ihtiyaca ve gelişmelere yönelik olarak güncel seçmeli alanların açılması(M3), özel yeteneği tespit edilen öğrencilerin teorik derslerinin azaltılması(Ö7), yeteneği doğrultusunda pratik uygulamaların yapılacağı atölyelerin(alanların, imkanların) verilmesi(Ö8) gerektiği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“BİLSEM, Güzel Sanatlar ve Spor Liselerine devam eden öğrencilerin yetenek alanlarına göre yükseköğretimde kontenjan hakkı verilmelidir.”(Ö3)

“Bilim ve Sanat Merkezi Özel Yetenekliler Merkezi haline dönüştürülmelidir.”(Ö1)

“Özel yetenekli öğrencilerin eğitiminde görev alan öğretmenlere, özel yeteneklilerin eğitimi alanında lisansüstü imkan sağlanmalıdır.”(M2)

“Özel yetenekli öğrencilere eğitim veren öğretmenlere zenginleştirilmiş ve farklılaştırılmış eğitim ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır.”(Ö4)

“Özel yeteneği tespit edilen öğrencilerin teorik derslerinin azaltılması, yeteneği doğrultusunda pratik uygulamaların yapılacağı atölyeler(alanların, imkanların) verilmelidir.”(Ö8)

Eğitimde adalet temelli bir yaklaşımı güçlendirmek için hayata fiziksel ve zihinsel dezavantajlarla devam eden öğrencilerin hakkına sahip çıkmak öncelik olmalıdır. Bu doğrultuda özel gereksinimli çocukları akranlarından tecrit etmeyen, birlikte yaşama kültürünü daha fazla destekleyen özel bir bakışın, eğitim sisteminde kurgulanması ve etkinliğini sağlamak son derece önemlidir.

Yabancı Dil Eğitimi

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Yabancı Dil Eğitimi Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Yabancı Dil Eğitimi Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Yabancı Dil Eğitimi Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak katılımcılar bütçe dâhil edilmesi(Ö1), dil branşına sahip öğretmenlerin eğitim vermesi(Ö2), derslik sayısının artırılması(Ö3) ailelerin bilinçlendirilmesi(Ö4), hizmet içi eğitimlerin yapılması(M1), uygun materyal talebi(Ö5), çalışmaların yakından takibi(Ö6), personel güncellemeleri(Ö7), finansal ve fiziki alt yapı eksikliklerinin giderilmesi(M2) gerektiğini ifade etmişlerdir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Bütçe talebinde bulunulmalıdır.”(Ö1)

“Normal eğitimle beraber derslik sayıları arttırılmalıdır”(Ö3)

“İhtiyaç duyulan gereksinimler karşılandığı takdirde personel güncellemesi yapılmalıdır”(Ö7)

“Gerekli finansal ve fiziki alt yapı eksiklikleri giderildiğinde bu hedefe varmak yüzdesi artacaktır.”(M2)

Katılımcıların görüşleri incelendiğinde bütçe talepleri, derslik sayıları finansal ve alt yapı eksikleri tamamlandığı takdirde başarıya ulaşılabilir. Öğrencilerin dil yeterliliğini, haftalık ders saatlerinden ziyade yaş grupları bazında kullanılan yöntemler belirlemektedir. Bu nedenle yabancı dil olarak İngilizce eğitiminde müfredat, eğitim yöntemi ve ölçme değerlendirme yaklaşımında düzeltmeye gidilmelidir.

Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik Ve Beceri Destekli Dönüşüm

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik Ve Beceri Destekli Dönüşüm Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik Ve Beceri Destekli Dönüşüm Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik Ve Beceri Destekli Dönüşümün” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak koordinasyonun sağlanması(Ö1), simülatif araçların kullanımı(Ö2), başarılı dijital içerik hazırlayan öğretmenlerin ödüllendirilmesi(M1), dijital içerik hazırlama yarışmalarının düzenlenmesi(Ö3), öğretmenlerin seminer dönemlerinde branşları bazında içerik değerlendirmeleri yapmaları(Ö4) gerektiği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“İçerik hazırlanırken bakanlığımızın birimleri arasında gerekli koordinasyonun sağlanmalıdır.”(Ö1)

“Yaparak yaşayarak öğrenme modellerine uygun olarak geliştirilmiş dijital ölçme araçları zenginleştirilerek aktif olarak kullanılmalıdır.”(Ö2)

“Dijital içerik hazırlayan öğretmenlere dijital içeriklerin diğer öğretmenler tarafından değerlendirilip başarılı içeriklerin ödüllendirilmesi, teşvik edilmelidir.”(Ö3)

“Tüm öğretmenler seminer dönemlerinde branşları bazında en az birer içeriği değerlendirmelidir.”(Ö4)

Öğrencilerin, çevrelerinde gördükleri sorunlara erken yaşlardan itibaren yenilikçi çözümler geliştirme farkındalığı ve bu çözümleri Matematik, Fen Bilimleri,

Sosyal Bilgiler ve Güzel Sanatlar gibi farklı disiplinlerle harmanlayarak üretme becerisi kazanması, gelişmiş ülke eğitim sistemlerinin temel hedeflerinden biri hâline gelmiştir. Türkiye’de öğrenme süreçlerinde teknoloji desteği konusunda bilhassa altyapı anlamında ciddi çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Altyapı çalışmaları önümüzdeki dönemde hızını kesmeden devam edecek ve tüm okulların teknolojik imkânları daha fazla iyileştirilecektir. İlerleyen süreçte içerik ve nitelik yönelimli bir bakış açısıyla öğrencilerin bilişim teknolojilerini çevrimiçi ve çevrimdışı ortamlarda “üretim”, “sorunlara çözüm geliştirme” ve “hayallerini hayata geçirme” aracı olarak kullanmaları hedeflenmektedir.

Erken Çocukluk

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Erken Çocukluk Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Erken Çocukluk Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Erken Çocukluk Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak fiziki şartların düzenlenmesi(Ö1), okul öncesi eğitimin okul taşıma eğitimi kapsamına alınması(Ö2), hizmet içi eğitim kalitesinin artırılması(Ö3), sorunların tanımlanarak çözümlenmesi(Ö4), paydaşların bilgilendirilmesi ve iletişimi(Ö5), farklı bölgelerin sosyal ekonomik niteliklerinin göz önünde bulundurulması(M1), vizyon belgesinin gerektiğinde bölgelere göre yerelleştirilebilmesi(M2), zorunlu eğitim erken çocukluk döneminin olumsuz sonuçların göz önünde bulundurulması(Ö6) gerektiği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Fiziki şartlar, oyun alanları iyileştirilmeli, atölye ve laboratuvarlar kurulmalı, materyal alımı daha geniş ve kapsamlı olmalı, ulaşım sıkıntısı giderilmeli,

personel yetersizliği giderilmeli, bilişim ve teknolojik alanlarının yetersizliği ve okul dışı etkinlikler artırılmalıdır.”(Ö1)

“Fiziki şartlar düzeltilmeli, hizmet alımları okul idarecileri tarafından yapılmalı okul öncesi eğitimin okul taşıma eğitimi kapsamına alınmalı, alt yapı sorunları daha elverişli hale getirilmelidir.”(Ö2)

“Vizyon hedeflerinin pilot uygulama aşamasında karşılaşılan artı ya da eksi yönleri ilişki paydaşların (öncelikle idareci öğrenci öğretmen) sürekli bir biçimde bilgilendirilmesi paydaşların süreçte etkin durumuna getirilmesi gerekmektedir.”(Ö4)

Erken çocukluk eğitimi; çocukların sosyal, duygusal, bilişsel, dil ve motor gelişimini azami düzeyde destekleyen ve yaşam boyu iyi olma hâline katkı sağlayan bir eğitim kademesidir. Bu dönemde sunulan deneyimlerle elde edilecek temel bilgi, beceri ve tutumlar çocuğun sosyal yaşamına etki etmesinin yanı sıra sonraki eğitim hayatını da biçimlendirdiğinden, bu dönemde sunulan nitelikli eğitim hizmeti, tüm eğitim sisteminin en önemli basamağı olarak görölmektedir. Toplumsal refahın artması ve ölkemizin sosyal, kültürel ve sürdürülebilir ekonomik kalkınması, eğitim sistemin ilk basamağı olan okul öncesinden başlamaktadır.

Temel Eğitim

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Temel Eğitim Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Temel Eğitim Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Temel Eğitim Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bilirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak ödenek bütçe uygulamalarının düzenlenmesi(Ö1), uygulamaların kademeli olması(Ö2), okul dönüşüm hızlandırılması(Ö3), beceri

temelli değerlendirmeler(Ö4), beceri temelli gelişimlere katkı sağlamak(Ö5), gerekli bütçe desteği sağlaması(M1), teneffüslerin artırılması(Ö6), tasarım beceri atölyeleri(Ö7), atölye çalışanlarının görevlendirilmesi(Ö8), zaman planlaması(Ö9), yeteneklerin keşfedilmesi(Ö10), eğlenerek öğrenme ortamlarının geliştirilmesi(Ö11), okul mahalle ve spor kulüplerinin yapılması(M2), öğrencilerin kendilerini geliştirmelerini sağlanması(Ö12), bakanlık tarafından ücretsiz okuma kitaplarının gönderilmesi(M3), ailenin okuma sürecine dâhil edilmesi(Ö13), kitap okuma ve sohbet programlarının yapılması(Ö14), okumayı seven okuduğunu anlayan bir neslin yetiştirilmesi(M4) gerektiği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“İlkokullarda not yerine beceri temelli eğitim değerlendirmeleri yapılmalıdır.”
(Ö4)

“Öğrencilerin beceri temelli gelişimlerine katkı sağlanmalıdır.”(Ö5)

“Teneffüslerin artırılması yerinde bir karar olur”(Ö6)

“Bakanlık tarafından her okulda tasarım beceri atölyesi yapılmalıdır.”(Ö7)

“Atölye alışanları görevlendirilmelidir.”(Ö8)

“Mahalle-Okul-Spor Kulüplerinin kurulması öğrencilerin kendilerini geliştirecek imkanları oluşturur.”(M2)

“Okumayı seven okuduğunu anlayan ve yorumlayan bir nesil oluşturulabilir.”(M4)

İlkokul ve ortaokul kademeleri, hayatın temelini oluşturmaktadır. Bundan dolayı, bu dönemde verilecek eğitimin sağlam bir zeminde oluşması büyük önem arz etmektedir. Temel eğitime gereğinden fazla bir akademik anlam ve içerik yüklemeksizin basit, sade ve çocuğun doğasına saygılı bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir.

Ortaöğretim

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Ortaöğretim Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Ortaöğretim Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Ortaöğretim Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak ders saati ile müfredatın uyumlu hale getirilmesi(Ö1), bireyin temel alınması(Ö2), ders saatleri fiziki alt yapı uyumu(Ö3), mizaca uygun ders(Ö4), ders saatlerini azaltılması(Ö5), meslekler doğrultusunda öğrenci yetiştirilmesi(Ö6), fiziki yapıların amaçlar çerçevesinde düzenlenmesi(Ö7,Ö8), mesleki yönelimlere bakış açısının olumlu olması(Ö9), uygulama ve mevzuatın paralel olması(Ö10), rehberlik servislerinin etkinleştirilmesi ve güçlendirilmesi(Ö11,Ö12) kodlama eğitiminin müfredata alınması(M1), beyin göçünün önüne geçilmesi(M2), teknolojiyi aktif kullanma(Ö13), alanların erken belirlenmesi(Ö14), alanlar arası geçişin sağlanması(Ö15) gerektiği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Ders saati ile müfredat uyumlu hale getirilmelidir.”(Ö1)

“Müfredat ferdi olmalı, bireyi esas almalıdır.”(Ö2)

“Fiziki altyapı ders saatlerine uyumlu hale gerilmelidir.”(Ö3)

“Öğrencilerin mizaçlarına uygun dersler getirilmelidir.”(Ö4)

“İş dünyasının talep ettiği ihtiyaç duyulan alanlarda meslek sahibi bireyler yetiştirilmelidir.”(Ö6)

“Fiziki alt yapılar iyileştirilmelidir.” (Ö7)

“Mevzuat ve uygulama paralel olmalıdır.”(Ö10)

“Alan eğitimi erken başlamalı öğrenci hedefini belirlemede ve odaklanmada etkili olmalıdır”(Ö14)

Bilimsel becerilere sahip bireylerden oluşan toplumlar, diğerlerine göre belirgin bir güce sahiptir. Türkiye'nin de böylesine bir güce sahip olması, özellikle ortaöğretim düzeyinde yapacağı öğretim tasarımıyla yakından ilişkilidir. Ortaöğretimin, değişen dünyanın gerektirdiği becerileri sağlaması ve bir aşamada değişimin aktörü olacak öğrenciler yetiştirmesi için, yapısal ve bütüncül bir dönüşüme gereksinim duyulmaktadır.

Fen Liseleri Ve Sosyal Bilimler Liseleri

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Fen Liseleri Ve Sosyal Bilimler Liseleri Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Fen Liseleri Ve Sosyal Bilimler Liseleri Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Fen Liseleri Ve Sosyal Bilimler Liseleri Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak üniversite giriş sınavının vizyon belgesine uygun olarak düzenlenmesi(Ö1), Erasmus vb projelerin uygulamaya alınması(M1), bilim uygulamaları dersinin akademisyenler tarafından verilmesi(Ö2), bölgesel farklılıkların, okulların fiziksel koşullarının, coğrafi ve iklim koşullarının göz önünde bulundurulması(M2) gerektiği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Üniversite giriş sınavının vizyon belgesine uygun olarak düzenlenmesi, üniversite giriş sınavında sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlerin puanlandırılması yapılmalıdır.”(Ö1)

“Erasmus benzeri projeler yaygınlaştırılmalıdır.”(M1)

“Bilim Uygulamaları dersi akademisyenlerce verilmelidir.”(Ö2)

“Alınacak kararların bölgesel farklılıkların, okulların fiziksel koşullarının, coğrafi ve iklim koşullarının göz önünde bulundurularak yapılması gerekmektedir”(M2)

Fen ve sosyal bilimler liseleri; Türkiye'nin özellikle temel bilimler başta olmak üzere tüm alanlarında entelektüel sermayesini artırmak, medeniyet ve kalkınmaya ilişkin çabalarında öğrencilerin var olan kapasitelerini geliştirmek için kurulmuştur. Yakın tarihte başarılı mühendisler, hekimler, edebiyatçılar, sanatçılar, akademisyenler, iş ve bilim insanlarının yetiştiği bu kurumların kapasitesinin artırılması öncelikler arasında bulunmalıdır.

İmam Hatip Ortaokulları ve Liseleri

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “İmam Hatip Ortaokulları ve Liseleri Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “İmam Hatip Ortaokulları ve Liseleri Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “İmam Hatip Ortaokulları ve Liseleri Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak vizyon belgesinin pilot bir uygulama alanının oluşturulması(Ö1), öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun programlarda okumalarını sağlamak(Ö2), birleştirilmesi gereken ders problemleri ve ders

yükünün azaltılması(Ö3,Ö4), hizmet içi eğitim kurslarının düzenlenmesi(Ö5), öğrencilerin ilgili alanlara yönlendirilmesi(Ö6), Arapça ve İngilizce eğitim okullarının açılması(M1), yurt dışına öğrenci gönderilmesi(M2), sportif ve kültürel sanatsal faaliyetler düzenlenmesi(Ö7), öğrenci seviyelerine uygun çalışma alanlarının oluşturulması(Ö8), üniversitelerden danışmanlık eğitimi alınması(Ö9) gerektiğini ifade etmişlerdir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“İlgili maddelerin pilot bir uygulama alanının oluşturulması ve burada ulaşılan sonuçlar çerçevesinde maddelerin uygulanabilirliğine karar verilmelidir.”(Ö1)

“Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine uygun programlarda yetiştirme hem başarıyı artıracak hem de mutlu bireylerin yetiştirilmesine katkı sağlayacaktır.”(Ö2)

“Ders yükünün azaltılması hedeflenen başarıya rahat ulaşılabilecek ve akademik başarıyı artıracaktır.”(Ö3)

“Modüler Eğitim öğretmen ve öğrencinin hizmet içi eğitim kursları ve seminerlerle gerekli bilgilendirmeler yapılmalıdır.”(Ö5)

“Öğrencilerin ilgili alanlara yönlendirilmesi başarı ve mutlu bireylerin yetişmesine katkı sağlayacaktır.”(Ö6)

“Yaz okulları yerine Arapça ve İngilizce eğitim okullarının açılmalıdır.”(M1)

Örgün eğitim sisteminde din eğitimini kurumsallaştırmak amacıyla oluşturulmuş olan imam hatip okulları, zamanla genel eğitim içinde algılanan bir eğitim kurumuna dönüşmüştür. Çocuklarının akademik eğitim alırken aynı zamanda bazı temel dinî bilgileri de almasını isteyen veliler imam hatip okullarını tercih etmektedir. Devletin, öğrencileri dinin temel kaynaklarıyla doğru şekilde tanıştırmayı, imam hatip okullarının toplum tarafından sahiplenilmesini sağlamıştır.

Mesleki-Teknik Eğitim

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Mesleki ve Teknik Eğitim Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak öğrencilere burs verilmesi(Ö1), meslek liselerinin konumunun iyi seçilmesi(Ö2), üniversitede meslek okullarına yeterli kontenjan ayrılması(Ö3), alan eğitimine 9. Sınıftan başlanması ve sınava yönelik müfredatının hazırlanması(Ö4), meslek eğitimi almış bireylere kredi verilmesi(M1), işe alımlarda mesleki eğitim belgelerinin istenmesi(M2), meslek lisesi mezunlarına iş ve işyeri kurma açısından öncelik verilmesi(M3), döner sermaye gelirinin dengeli bir şekilde öğretmen ve idarecilere dağıtılması(Ö5,Ö6), döner sermayenin desteklenmesi(Ö7), ders saatlerinin azaltılması(Ö8), eğitim süresinin 3 yıla düşürülmesi(Ö9), müfredatın güncellenmesi(Ö10), meslek okullarının bina makine ve teçhizat ile donatılması(Ö11), teorik ve pratik eğitimin kullanılması(Ö12) gerektiğini ifade etmişlerdir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Mesleki liselere kayıt yaptıran öğrencilere burs verilebilir.”(Ö1)

“Meslek liseleri şehrin lokasyonu iyi olan yerlerine yapılabilir.”(Ö2)

“Üniversitelerdeki ilgili alanların meslek okulu mezunlarına yeteri kadar kontenjan ayırabilir.”(Ö3)

“Mesleki alan eğitimlerine 9. sınıfta başlanmalı 10. ve 11. sınıfta mesleki alan eğitimi tamamlanmalı, 12. Sınıfta üniversite sınavına yönelik bir müfredat hazırlanmalıdır.”(Ö4)

“Esnaf kefalet mesleki eğitim almış bireyler kredi verilmelidir.”(M1)

“Belediyeler ve kamu kurumları iş ve işlemlerde mesleki eğitim belgelerini mutlak istemelidirler.”(M2)

“Meslek lisesi mezunları istihdam ve iş yeri kurma açısında bir adım önde bulunmalıdırlar”(M3)

Ülkelerin iktisadi ve sosyal kalkınmasında önemli rol oynayan mesleki ve teknik eğitimde bireylere ilgi, yetenek ve mizaçları doğrultusunda mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri, tutum, tavır ve meslek ahlakını kazandırmak son derece stratejiktir. Mesleki ve teknik eğitimde sektörün iş gücü ihtiyacına cevap verebilecek niteliğe sahip, gelişen teknolojiye uyum sağlayabilen, paydaşların planlama ve karar alma süreçlerine etkin katıldığı bir yapıya ihtiyaç vardır.

Özel Öğretim

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Özel Öğretim Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Özel Öğretim Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Özel Öğretim Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak özel öğretim öğretmen maaşlarının iyileştirilmesi(Ö1), statü farkının irdelenmesi (Ö2), özel okulların denetlenmesi(M1), Çalıştayların artırılması(Ö3) gerektiğine dair ifadelerdir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Özel Öğretim öğretmenlerin maaşları iyileştirilmelidir.”(Ö1)

“Öğretmenler arası sosyal statü farkı gözden geçirilmelidir.”(Ö2)

“Özel Okullar her alanda denetlenmelidir”(M1)

“Özel Öğretime dair çalıştaylar daha sıklıkla tekrarlanmalıdır.”(Ö3)

Son yıllarda ivme kazanan özel öğretimin sınav merkezli bir bakış açısından uzaklaşarak kalite odaklı gelişmesi büyük bir önem taşımaktadır. Sadece nicel hedef gözetilerek özel öğretimin yaygınlaşması nitelik-nicelik dengesini bozarak özel öğretimin toplum tarafından algılanma biçimini olumsuz yönde etkilemekte, bu yönde bir algı da öğrencilerin, öğretmenlerin ve velilerin zarar görmesine yol açabilmektedir.

Hayat Boyu Öğrenme

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Hayat Boyu Öğrenme Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Hayat Boyu Öğrenme Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Hayat Boyu Öğrenme Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak ödenek sağlanması(Ö1,Ö2), TV denetimi,(Ö3) sportif ve sanatsal etkinliklerin değerlendirilmeye alınması (M1) gerektiği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Uygun eğitim ortamlarının oluşturulması için gerekli ödenek tahsis edilmelidir.” (Ö1)

“Eğitimlerde kullanılan materyal ve temrinlik malzeme alımı için ödenek temin edilmelidir.” (Ö2)

“Tv programlarında yer alan şiddet vb. uygun olmayan sahnelerin çıkarılması için gerekli denetim yapılmalıdır.”(Ö3)

“Sportif ve sanatsal etkinliklere katılan bireylerin katılım sertifikalarının merkezi sınav ile öğrenci alan okullarda puan ile değerlendirilme yapılmalıdır.”

(M1)

21. yüzyılda örgün eğitim kurumlarını ve bu kurumlarda geçirilen zamanı aşan öğrenme talebi doğmaktadır. Hayat boyu öğrenmenin bir kavram, yapı, süreç ve sistem olarak yeniden yapılandırılarak toplumsal yaygınlığının artırılması, daha önce hiç olmadığı kadar önemli olmuştur. Bu doğrultuda, 21. yüzyıl becerileri için toplumsal sorun alanlarıyla birlikte bireysel ve mesleki gelişime yönelik farkındalık ve yetkinlik kazanılmasına dair etkinliklerin düzenlenmesine gereksinim duyulmaktadır.

Özel Eğitim

Bu alt başlıkta katılımcılara şu sorular yöneltilmiştir:

- 1- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Özel Eğitim Uygulamalarının” uygulanabilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
- 2- MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Özel Eğitim Uygulamalarının” okullarda uygulanabilmesi için önerileriniz nelerdir?

Birinci soruya ilişkin katılımcıların tamamı MEB 2023 Eğitim Vizyon Belgesinde belirtilen “Özel Eğitim Uygulamalarının” uygulanabilirliği yönünde olumlu görüş bildirmişlerdir.

İkinci soruya ilişkin olarak özel eğitim sayısı artırılmalı ve alt sınıflarının ihtiyaca göre her yerde açılması (Ö1,Ö2), rehabilitasyon merkezlerinde kalitenin sağlanması(Ö3), özel eğitim alanında ders veren öğretmenlerin bu alandan mezun olmaları(Ö4), Mobil sınıfların bulunması(Ö5), Güncel durumun takibi(Ö6), özel eğitim sınıflarının derecelendirilmesi (Ö7), Öğretmenin kendi materyalini hazırlaması(Ö8), düzeyi farklı öğrencilerin yerleştirmelerinin dikkatli yapılması(Ö9),Oyun alanları çeşitliliği ve akran grupları(Ö10), özel eğitimde görev alan tüm personelin eğitilmesi(M1), öğretmenlerin alan yeterliliklerini belirlenmesi(M2) gerektiği ifade edilmiştir.

Konuya ilişkin bazı katılımcı görüşleri şu şekildedir;

“Özel eğitim sayısı arttırılmalıdır.”(Ö1)

“Özel eğitim alanında görev yapan öğretmenlerin kendi alanlarından mezun olması, değişik alanlardaki öğretmenlerin başka bir alana geçmemesi, geçti ise hizmet içi eğitimden geçirilmesi alanında uzman kişilerden (Akademisyen, STK temsilcisi) bu eğitimleri vermesi gerekmektedir”(Ö4)

“Özel eğitim kapsamında olan çocuğun eğitime tabii tutulması için sürekli diyalog şeklinde olmamız lazım bunun için sosyal medyayı televizyon, gazeteyi çok iyi kullanmak lazım.”(Ö6)

“Öğretmenin kendi materyalini kendisinin yapmasını sağlaması, meslek lisesinin atölyelerinde bu materyallerin yapılması öğrenme ortamlarının iyileştirilmesi için üniversitelerde yerel yönetimlerden güzel sanatlar liselerinden mesleki teknik liselerinden faydalanabilir olması gerekmektedir.”(Ö8)

“Her alanda oyun, spor alanlarının olması özel eğitim okullarında aynı yaş gruplarının bir arada tutulmaması farklı yaş grupların ayrılması özel eğitim alanının kreşlerinin olması erken çocukluk eğitim veren kurumunun bulunmaması”(Ö10)

“Özel eğitimle ilgilenen tüm personellerin eğitilmesi servislerdeki elemanların ilk yardım konusunda eğitimlerden geçmesi gerekmektedir”(M1)

Eğitimde adalet temelli bir yaklaşımı güçlendirmek için hayata fiziksel ve zihinsel dezavantajlarla devam eden öğrencilerin eğitim hayatına aktif katılımı sağlanmalıdır. Bu doğrultuda özel gereksinimli öğrencilerin akranlarından tecrit edilmemesi, birlikte yaşama kültürünü daha fazla destekleyen özel bir bakışın eğitim sisteminde kurgulanması ve etkinliğini sağlamak son derece önemlidir.

Bölüm 5

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Sonuç ve Tartışma

Vizyon belgesinde zorunlu eğitim sisteminin sorun alanları konusunda isabetli tespitlere yer verilmiş ve vizyoner çözüm önerileri sunulmuştur. Özellikle eğitim felsefesi ve insan algısı üzerine yapılan tahliller çok değerlidir. Böylesi bir temele dayanan vizyon belgesinin zorunlu eğitime alternatif modeller (holistik eğitim, ev okulu, müfredat çeşitliliği, yeterlik akreditasyonları) önermesi beklenmektedir. Takdiminde “çift kanatlılık” vurgusu üzerinden eğitim felsefesi inşa eden bir vizyon belgesinin “zorunlu eğitim” sınırları içerisinde kendini hapsedmesi onu “tek kanatlılığa” mahkum edecektir.

2023 Vizyon belgesi niyet ve irade beyanı olması, gidilmesi gereken ana yolların belirlenmesi ve eğitimin ana sorunlarını yazılı bir metinde tespiti bakımından çok önemlidir.

Vizyon belgesinde yer alan hedefler farklı ölçek ve kademelerde önemli bir kültürel dönüşüm gerekliliğini ve niyetini ortaya koymaktadır. Veriye dayalı karar süreçleri, uygulamaların pilot çalışmaların ardından ülke geneline yayılması, ölçme ve değerlendirme yaklaşımına yüklenen anlamın değişmesi, okulun kendi önceliklerini belirleyebileceği güce erişmesi gibi öncelikler, bugüne kadar var olandan farklı bir yaklaşıma işaret etmektedir. Belgede yer alan hedeflerin yaşama geçmesi MEB ve ilgili diğer kamu kurumlarında kurumsal bir kültür dönüşümünü de gerektirmektedir. Eğitimde çocuğun ve toplumun esenliği yararına bir dönüşüm, kamuoyunun da katkısını gerektirmektedir. Eğitimle ilgili tüm paydaşlar ve kamuoyu, ideolojik temelde şekillenip yürütülen tartışmaların sürdürülmesine karşı durarak, çocuk odaklı, dayanağını çocuk hakları ilkelerinden alan, yapıcı tartışma kültürünün oluşması sorumluluğunu birlikte üstlenmelidir. Eğitimin yaşam için ve yaşamın içinde olduğunu gösteren yaklaşım eğitim camiasından başlayarak topluma yaygınlaşmalıdır.

Çalışmada şu temel sonuçlara ulaşılmıştır;

Yapılan bu çalışmada grup çalışma birimleri tarafından düzenlenen vizyon belgesinin yöneticiler üzerinde olumlu etkiler bıraktığı tespit edilmiştir. Değişime açık bir belge olduğunu ve sürekli revizeye uygun olduğu tespit edilmiştir. 2023 Vizyon belgesi adı gibi eğitime yeni bir vizyon getirmiştir. Vizyon belgesi önemli yenilik ve değişimler getirmektedir. Mevcut durum üzerinden yenilikçi fikirler rapora yansıtılması önemlidir. Literatürde bu bulguları destekleyen çalışmalara rastlanmıştır. Solak (2019) Eğitim yöneticilerinin görüşleri bağlamında 2023 eğitim vizyonu başlıklı yüksek lisans tezinde de eğitim yöneticileri ile 2023 eğitim vizyonunun insanı merkeze alan yenilenme, gelişim, değişim anlayışı çerçevesinde değişim, gelişim, yenilenme, insanı merkeze alan eğitim anlayışı beceri ve yetenek temelli eğitim üretken topluma uygun bir değişim olduğunu belirtmiştir. 2023 eğitim vizyonunun uygulanabilirliğinin politik istikrar, uygun dönütler, eğitim finansman politikalarının etkinliği, insan kaynaklarının etkili kullanılmasına bağlı olduğunu ifade etmiştir. Eğitim yöneticileri beceri atölyeleri, teneffüs süreleri, ders sayıları, öğretim programı vb değişikliklerin ortaöğretim ve temel eğitim programlarına uygun olduğunu ifade etmişlerdir. İnsan kaynakları politikalarının dayanışma ve işbirliğine, kariyer ve liyakat planlamasına bağlı olduğunu belirtmişlerdir. Finansman politikalarının ise paydaş ilişkileri ve planlamaya uygun olduğu ölçüde sorunların çözümünde faydalı olacağını ifade etmişlerdir.

Vizyon belgesinin iyi analiz edilmesi vurgulanmıştır. Kısa, orta ve uzun vade sonuçlarının analizi sağlanmıştır. Literatür sonuçları ise eğitim vizyonunun yalnızca kısa vadede uygulanabilir olduğu yönünde sonuçlara ulaşılmıştır. Literatürde de Kurt ve Duran (2019) “2023 Eğitim Vizyonuna İlişkin Öğretmen Görüşleri” kapsamında yaptıkları araştırmada vizyon belgesinin öğretmenler tarafından olumlu bulunan kısımlarının köklü değişiklikler, eğitimde kalite, dünya eğitim sistemini yakalama, eğitim sorunlarına çözüm bulma, öneri ve görüşler belirtme, beceri-keşfetme-yetenek olduğu belirlenmiştir. Öğretmenler tarafından olumsuz olarak değerlendirilen taraflar ise ücretli öğretmen sorunu, bilinçsizlik, kısa vadeli olması, ağır işleyiş, nitelik kaygısı, derste verimlilik, uygulama kaygısı, şehir ve bölgede imkânsızlık gibi görüşlerdir.

Eğitim kurumlarının vizyon belgesine katkı sunması için mevcut durumlarına ve stratejik plan faaliyetlerine daha çok önem verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Belge eğitime yüklenen anlam ve okullara ilişkin vazgeçilmez kazanımları yeniden sorgulamayı gerektirmektedir. Literatürde de belgenin olumlu ve olumsuz yönleri tespit eden çalışmalara rastlanmıştır. Örneğin Doğan (2019) “2023 Eğitim Vizyonu Belgesine İlişkin Okul Yöneticileri ve Öğretmen Görüşleri” kapsamında gerçekleştirdiği araştırmasında, vizyon belgesinin eğitim kökenli bir bakan önderliğinde gerçekleştirilmiş olması, uygulama ile eksiklerin tespit edilebileceği, vizyon belgesi ile eğitimde köklü değişimler yaşanacağı, vizyon belgesinin tüm eğitim paydaşlarını dikkate aldığı, nitelikli ve başarılı bulunması, belgenin içeriğinin kapsayıcı olması gibi yönlerinin olumlu olduğu; olumsuz yönler arasında ise alt tapı yetersizliği ve vizyon belgesinin uygulanabilir olmamasını göstermişlerdir.

Taşra teşkilatlarının 2023 vizyon belgesinde belirlenen hedeflere hazır bulunuluğu belirlenmiştir. Tuşba ilçesi 2023 vizyon belgesinde tüm birimlerin hazır bulunuluğu açasından önemlidir. Literatürde çalışmada belirtilen hazırbululuğu henüz gerçekteleşmediğini ortaya koyan çalışmalar da mevcuttur. Coşkun ve Baltacı (2019) “2023 Eğitim Vizyon Belgesine İlişkin Öğretmen Algısı” isimli makalelerinde 2023 eğitim vizyonu hususunda öğretmenlerin algı düzeylerinin düşük olduğunu tespit etmiştir. Mesleki kıdem ve cinsiyete(erkek) göre azalan düşük algı düzeyleri tespit edilmiştir. Türkiye'nin tüm bölgelerinde 2023 eğitim vizyonu algıları ‘düşük’ seviyede olmakla birlikte batıdan doğuya doğru 2023 eğitim vizyonu hususunda öğretmenlerin algı düzeylerinin azaldığı ve doğu bölgelerindeki iller başta olmak üzere Türkiye genelinde eğitim yöneticileri ve öğretmenlerin 2023 eğitim vizyonunda hazırbulunuşluk seviyelerinin çok az olduğu tespit edilmiştir.

Öneriler

Eğitimcilere Yönelik Öneriler

- ❖ Aileler başta olmak üzere eğitim paydaşlarının tamamı 2023 Eğitim Vizyonu hakkında bilgilendirilmeli ve bilinçlendirilmelidir.

- ❖ Eğitim materyalleri 2023 eğitim vizyonu kapsamında yeniden düzenlenmelidir.
- ❖ Okul yöneticileri ve öğretmenler 2023 Eğitim Vizyonu hakkında olumlu görüşlerde bulunsalar da bile olumsuz görüşlerin azaltılması adına iller bazında pilot çalışmalar yapılması, 2023 Eğitim Vizyonu belgesinin sürekli gündemde tutulması ve eğitim paydaşlarına anlatılması gerekmektedir.
- ❖ 2023 Eğitim Vizyonunun etkinliğinin belirlenmesi için yapılan uygulamaların etkinliğinin kamuoyu ile paylaşılmalıdır.
- ❖ Öğrencilerin ezberden çok gelişimlerine öncelik veren uygulamaların artırılması sağlanmalıdır.

Uygulamaya Yönelik Öneriler

Öğrenme Analitiği Araçlarıyla Veriye Dayalı Yönetime ilişkin görüş ve önerileri;

Kurumlarda düzenli, sağlıklı veri almasını sağlayarak ayrı bir veri bankası oluşturulmalı ve erişime açık olmalıdır.

Dijital sınıf ve gözlem defterlerinin oluşturulması, veri erişimine açılması, öğretmen e imzasının oluşturulması.

EBA gibi dijital platformlar yeniden yapılandırılmalıdır.

Ölçme ve Değerlendirmeye ilişkin görüş ve öneriler;

2023 Eğitim Vizyonu, sistemin ve öğrencinin bir bütün olarak ele alınarak değerlendirilmesi,

Genç Öğretmen ve İdareci kadrosu,

Ölçme değerlendirme uygulamalarının somut veriler üzerinden hareketle bilimsel alandan yapılacağından mevcut durumun analizi daha kolay olacaktır.

Veriye dayalı yönetim modeliyle, bilimsel ve bütünlüklü çözüm yaklaşımı öne çıkacaktır.

Öğrenciye ait her ders ve düzeyde yapılacak değerlendirmeler ve alınacak kararlar öğrencinin objektif yönlendirilmesi sağlanacak, velinin paydaş olarak alınması ise sistemin sağlıklı işlemesine yardımcı olacaktır.

İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Ve Yönetimine yönelik görüş ve öneriler;

Öğretmen yetiştir konusunda eğitim fakültelerine en başarılı ve donanımlı öğrencilerin seçilmesi,

Eğitim fakültesi okunma sürecinde öğretmenlik uygulamasının ikinci sınıftan itibaren uygulanması ve rüştünü ispatlamış öğretmenlerinin yanında yetişmeleri,

Eğitim fakültelerine en başarılı öğrenciler alındığı için KPSS kaldırılması ihtiyaca göre fakülteye öğrenci alınması,

Öğretmenlik meslek kanunu, öğretmene destek kanunu olarak çıkarılması,

Sözleşmeli öğretmenin kaldırılması ve dezavantajlı bölgelerde ücret ve barınma teşviği getirilmeli,

Okul yöneticileri il ve ilçe milli eğitim müdürlerinin dil bilen, proje üreten akademik yeterlilik sahibi, öngörülü, çözüm odaklı sanat, spor, müzik zevklerine sahip kişilerden seçilmeli,

Okulların Finansmanı yönelik görüş ve öneriler;

Bakanlık tarafından okulların 3 gruba ayrılıp grubun önceliğine farklı ödenekler tahsis edilmesi.

Yerel yönetim bütçelerinden belirli oranda pay ayrılması ve bu konuda protokollerin imzalanması.

Devlet İhalelerinde belli oranda, MEB bütçesine buradan da okul bütçesine aktarılması.

Hayırseverlerin bağışlarının teşviki için gerekli alt yapının hazırlanması

Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık faaliyetlerine yönelik görüş ve öneriler;

Mesleki yönlendirmelerin ilkokuldan sonra yapılması

Kariyer ve mesleki danışmanlık konularında yeterince hizmetiçi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi

Öğrenci sayısına bağlı olmaksızın her okula rehberlik öğretmeni normunun açılması

Özel yetenek faaliyetlerine yönelik görüş ve öneriler;

Bilsem güzel sanatlar ve spor liselerine devam eden öğrencilere yetenek alanında bir üst öğretimde kontenjan hakkı verilmesi

İl düzeyinde kurulların oluşturulması

Okul öncesi eğitime devam eden öğrencilerinde tanılama sürecine dahil edilmesi

Özel yeteneği tespit edilen öğrencilerin teorik derslerin azaltılması

Yabancı dil eğitimine yönelik görüş ve öneriler;

Bütüncül bir yaklaşımla dil öğrenilip konuşulabilir. (Öğretmen yeterliliği, materyal zenginliği, öğrenci odaklı, güncel program)

Hizmetiçi ve diğer faaliyetlerle (yurtdışı ve öğretmen eğitimleri, uzaktan eğitim)

Eğitim konularında doğal ortam da oluşturmak.

Normal eğitimle beraber derslik sayılarının artırılması

Öğrenme Süreçlerinde Dijital İçerik Ve Beceri Destekli Dönüşüme yönelik görüş ve öneriler;

İçerik hazırlanırken bakanlığımızın birimleri arasında gerekli koordinasyonun sağlanması

Yaparak yaşayarak öğrenme modellerine uygun olarak geliştirilmiş dijital ölçme araçlarının zenginleştirilerek aktif olarak kullanılması.(örn: Simülatif araçlar)

Dijital içerik hazırlayan öğretmenlere dijital içeriklerin diğer öğretmenler tarafından değerlendirilip başarılı içeriklerin ödüllendirilmesi, teşvik edilmesi.

Dijital içerik hazırlama yarışmalarının düzenlenmesi, desteklenmesi ve bu tür yarışmaların yaygınlaştırılması

Öğretmenlerin seminer dönemlerinde branşları bazında en az birer içeriği değerlendirmeleri önerilebilir

Erken Çocukluk dönemine yönelik görüş ve öneriler;

Okulların fiziki şartlarının iyileştirilmesi

Oyun alanlarının geliştirilmesi

Atölye ve laboratuvarların oluşturulması

Personel yetersizliğin giderilmesi

Bilim ve teknoloji alanların yetersizliği

Temel Eğitime yönelik görüş ve öneriler;

Okul dönüşümlerinin hızlandırılması

Bakanlık tarafından ücretsiz okuma kitaplarının gönderilmesi.

Öğrencilerin kendi yeteneklerini ortaya çıkaracak faaliyetlerin düzenlenmesi.

Ortaöğretime yönelik görüş ve öneriler;

Ders saatleri azaltılması olumlu karşılandı.

Ders seçimlerinin mizaçlara ve yeteneklere uygun yapılması

Alan eğitimlerinin erken başlaması

Fen liselerine yönelik görüş ve öneriler;

Üniversite giriş sınavının vizyon belgesine uygun olarak düzenlenmesi.

Üniversite giriş sınavında sosyal, sportif ve kültürel faaliyetlerin puanlandırılması

Erasmus+ projelerinin yaygınlaştırılması.

Bilim uygulamaları dersinin akademisyenler tarafından verilmesi.

İmam hatip ortaokullarına yönelik görüş ve öneriler;

Bu uygulamaların bir pilot uygulamayla yapılması ve elde edilen sonuçlar doğrultusunda gerekli çalışmaların yapılması.

Ders yükünün azaltılması yerine birbirleriyle ilgili derslerin entegre edilmesi ile müfredatın oluşturulması

Öğrencilerin ilgili alanlara yönlendirilmesi akademik başarıyı artırarak mutlu bireyler yetiştirilecektir.

Mesleki- Teknik eğitime yönelik görüş ve öneriler;

12 sınıfta üniversite sınavına yönelik müfredatlar hazırlanmalı.

10-11 sınıflarda alan eğitimleri tamamlanmalı.

Alan eğitimleri 9. sınıfta başlanmalı.

Özel öğretime yönelik görüş ve öneriler;

Özel öğretim kurumlarına ilişkin kalitenin artırılması ve bürokratik iş yüklerinin azaltılması vurgusu yerindedir.

Maaş iyileştirmeleri yapılmalıdır.

Özel okullar denetlenmelidir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- ❖ Yapılan bu çalışma nitel araştırma olarak desenlenmiştir. Araştırmacılar 2023 Eğitim Vizyonuna yönelik nicel araştırma yöntemlerinden faydalanarak öğretmen ve öğrenci görüşlerini ortaya koyan çalışmalar hazırlayabilir.
- ❖ Farklı branşlardaki öğretmenlerin 2023 Eğitim Vizyonuna dair görüşleri incelenerek alanlar arasındaki farklılıklar ortaya konabilir.
- ❖ Eğitim paydaşlarından olan öğrenci, öğretmen, okul yöneticileri ve ailelerin 2023 Eğitim Vizyonuna yönelik görüşlerini incelemeye yönelik araştırmalar yapılabilir. Bununla birlikte vizyonda aktif rolleri bulunan öğretmenlerin 2023 Eğitim Vizyonunun önemi ve bu vizyondan anladıklarını ortaya konan araştırmalar yapılabilir.
- ❖ Farklı ölçme araçlarının geliştirilmesi ile vizyon belgesinin etkililiğinin ortaya konmasına yönelik çalışmalar yapılabilir.
- ❖ Vizyon belgesinin gelişmiş ülkelerin eğitim programları ile kıyaslanması yolu ile vizyon belgesinin etkililiğini artırmaya ve gelişimini sağlamaya yönelik araştırmalar yapılabilir.

Kaynaklar

- Adem, M. (1995). *Demokratik laik çağdaş eğitim politikası*. Ankara: Şafak Matbaacılık.
- Akgün, E., Yılmaz, E. O., & Seferoğlu, S. S. (2011). Vizyon 2023 strateji belgesi ve fırsatları artırma ve teknolojiyi iyileştirme hareketi (FATİH) projesi: Karşılaştırmalı bir inceleme. *Akademik Bilişim*, 2(4), 115-122.
- Arkan, A., & Öztürk, N. (2018). 2023 Eğitim vizyonu'nda erken çocukluk eğitimi. *Seta Perspektif*, 218.
- Arkan, A. & Kaya, E. (2018). Eğitim Bilişim Ağı (EBA) ve 2023 eğitim vizyonu. *SETA Perspektif Dergisi*, 1-6.
- Ayhan, H. (1995). *Eğitim bilimine giriş*. İstanbul: Şule Yayınları.
- Bakanlığı, M. E. (2018). 2023 eğitim vizyonu belgesi.
- Baltacı ve Coşkun (2019). 2023 Eğitim Vizyon Belgesine İlişkin Öğretmen Algısı. *HAYEF: Journal of Education*, 16(2); 130-155
- Bennis, W. G., Parikh, J., & Lessem, R. (1996). *Beyond leadership: Balancing economics, ethics, and ecology*. Blackwell.
- Büyüköztürk, Ş., Akgün, Ö. E., Demirel, F., Karadeniz, Ş., & Çakmak, E. K. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara:Pegem
- Can, N. (2007). *İlköğretim okulu yöneticilerinin vizyon geliştirme rollerinin incelenmesi ve karşılaştırılması (Ankara ve Konya ili örneği.)* Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı: Yüksek lisans tezi.
- Carvalho, O. R. (1995). *Values in the hidden curriculum: an axiological reproduction*. The Ohio State University: Unpublished doctoral dissertation..
- Collins, J. C., & Porras, J. I. (1996). Building your company's vision. *Harvard business review*, 74(5), 65.

- Çoruk, A.(2019). 11. Kalkınma Planında Yükseköğretime İlişkin Hedeflerin 2023 Eğitim Vizyon Belgesi Kapsamında Değerlendirilmesi. 4. *Uluslararası Yükseköğretim Çalışmaları Konferansı*
- Coşkun, M.K. ve Baltacı A.(2019). 2023 Eğitim Vizyon Belgesine İlişkin Öğretmen Algısı. *HAYEF: Journal of Education*, 16(2); 130-155
- Çağlayan, S. (2007, Aralık). Türk Eğitim Sistemi Üzerinde Etkili Olan Felsefi Akımlar.
- Çelik, V. (1995). Eğitim yöneticisinin vizyon ve misyonu. *Eğitim Yönetimi*, 1(1), 47-52.
- Çelik, V. (1997). *Okul kültürü ve yönetimi*. Pegem Özel Eğitim ve Hizmetleri.
- Çelik, V.(1999). *Eğitimsel liderlik*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Çoruk, A. (2019). 11. Kalkınma Planında Yükseköğretime İlişkin Hedeflerin 2023 Eğitim Vizyon Belgesi Kapsamında Değerlendirilmesi. *IHEC 2019*, 202.
- Demirel, Ö. (2005). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Dewey, J. (2010). *J.Ratner. günümüzde eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Dickerson, L. W. (2007). *A postmodern view of the hidden curriculum*. USA: Georgia Southern University: Doctoral Dissertation,.
- Doğan, S. (2019). 2023 Eğitim Vizyonu Belgesine İlişkin Okul Yöneticileri ve Öğretmen Görüşleri. *Cumhuriyet International Journal of Education – Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 8(2)
- Doğan, İ. (2011). *Eğitim sosyolojisi*. Ankara: Nobel Akademi Yayınları.
- Durukan, H. (2006). Okul yöneticisinin vizyoner liderlik rolü. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 7(2), 277-286.
- Erçetin, Ş. (2000). *Lider sarmalında vizyon*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Ersun H, (1997), Toplam Kalite ve İnsan Kaynakları Yönetimi İlişkisi, Verimli Olmanın Yolu, 2. Baskı. İstanbul.

Ensari, H.(2002). Eğitimde Kalite Arayışları ve Özel Okullar, Özel Okullar ve Eğitimde Kalite

Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Yelkentepe Yayınlar, Ankara. Sempozyumu. İstanbul, 25-28.

Ertürk, A. (2018) 2023 Eğitim Vizyonu: Sorunlara çare mi?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1-25.

Ertürk, A. (2019). 2023 Eğitim Vizyonu: Sorunlara çare mi?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (PAU Journal of Education* 48: 321-345

Ertürk, S. (1988). Türkiye'de Eğitim Felsefesi Sorunu. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11-16.

Gado, I., and Verma, G.(2004): Emerging issues and trends in international curriculum discourse: Theoretical, philosophical, and pedagogical positions, *Journal of Curriculum and Pedagogy*, 1(2), 151-176.

Güven, H. S. (1995). *Türkiye'de sosyal planlama*. Bursa: Ezgi Kitapevi Yayınları.

Güzelcik, E. (1999). *Küreselleşme ve İşletmelerde Değişen Kurum İmajı*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.

Kalkınma Bakanlığı. (2013). Onuncu kalkınma planı (2014-2018).Ankara: Kalkınma Bakanlığı.

Kaufman R. ve Douglas Z. (1993), *Qualitymanagement Plus.The ContinuousImprovement of Education Press*.

Kayışlı, B. (2012). Nurettin Topçu ve Hilmi Ziya Ülken'in Eğitim Düşünceleri ve Eğitim Felsefeleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma (Yüksek Lisans Tezi).

Kılıç, M. (2010). Stratejik yönetim sürecinde değerler, vizyon ve misyon kavramları arasındaki ilişki. *Sosyoekonomi*, 13(13), 81-98.

Kotter, J. P.(1998). Vizyon Strateji ve Liderlik, *Executive Excellence* 2-16 : 10- 13.

Köç, A. & Ünal, O.(2018) Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin 2023 Eğitim Vizyonuna Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi. *Journal of Innovative Research in Social Studies*, 1(2), 65-79.

- Kurt, M. ve Duran, E. (2019). 2023 Eğitim Vizyonuna İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 3(1), 90-106
- Kurtkan, A. (1977). *Sosyolojik açıdan eğitim yolu ile kalkınmanın esasları*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayın No: 2262, İktisat Fakültesi Yayın No: 388.
- Küçüker, E. (2008). *Kalkınma planları kapsamında yapılan eğitim planlarının analizi (1963-2005)*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Doktora tezi.
- Memduhoğlu, H.B.(2016). *Türk eğitim sisteminin genel yapısı. amaçlar, temel ilkeler ve okul sistemi*. Ankara: Pegem
- Özden, Y.(1999). *Eğitimde yeni değerler*. Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Özer, M. (2018). 2023 Eğitim Vizyonu ve Mesleki ve Teknik Eğitimde Yeni Hedefler. *Journal of Higher Education & Science/Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 12(3).
- Özer, M.(2019). Mesleki ve Teknik Eğitimde Sorunların Arka Planı ve Türkiye'nin 2023 Eğitim Vizyonunda Çözüme Yönelik Yol Haritası. *Journal of Higher Education and Science*. 9, 1, 001-011
- Özmuş, M. (2012). Vizyon 2023 Çalışmasındaki Eğitim Sistemi İle İlgili Hedeflerin, Uluslararası Göstergeler Açısından İncelenmesi. *Türk Fen Eğitimi Dergisi*, 9(3).
- Özok, F. ve Aladağ, C.(2019). *Eğitim pratiğimiz üzerine araştırmalar*. Ankara: Pegem
- Parlar, H. (2012). Bilgi toplumu, değişim ve yeni eğitim paradigması. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4).
- Polat, S. (2014). Türkiye'nin 2023 vizyonu ve eğitimde "orta kalite tuzağı". SETA.
- Russell, R. F. (2001). The role of values in servant leadership. *Leadership & Organization Development Journal*, 22(2), 76-84.
- Sabancı, A. (2007). Yöneticilerin vizyoner liderlik özelliklerine ilişkin yöneticilerin, yönetici yardımcılarının ve öğretmenlerin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 174, 333-342.

- Saylan, N. (2015). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Schermerhorn, J.(1996). *Management. Fifth Editon*.New York: John Wiley & Sons Inc.
- Schwartz, R. A. (2008): What is curriculum studies? *Journal of Curriculum and Pedagogy*, 5(2), 57-59.
- Senge, P. M., & Klostermann, M. (1996). *Die ffinfte Disziplin: Kunst und Praxis der lernenden Organisation*. Stuttgart: Klett-Cotta.
- Solak, Y. (2019). *Eğitim y6neticilerinin g6r6şleri bağlamında 2023 eğitim vizyonu*. Akdeniz 6niversitesi. Eğitim Bilimleri Enstit6s6: Y6ksek lisans tezi.
- Starratt, R. J. (1995). *Leaders with Vision: The Quest for School Renewal*. Corwin Press, Inc., 2455 Teller Road, Thousand Oaks, CA 91320-2218 (clothbound: ISBN-0-8039-6259-2; paperback: ISBN-0-8039-6260-6.
- Tanhan, F. (2019). *Eğitim vizyonumuz 6zerine tartişmalar*. Ankara:Pegem
- Tanhan, F, 6z6k, H.İ ve Aladağ C.(2019). *Eğitim Bilimleri Perspektifinden 6đretmen*. Ankara:Pegem
- Thomas, P.D. ve B. Greenberger (1998). A Test of Vision Training and Potential Antecedents to Leaders' Vision Ability," *Human Resource Development Quarterly*. 9-1.
- Thornberg, R. (2009). The moral construction of the good pupil embedded in school rules. *Education, citizenship and social justice*, 4(3), 245-261.
- Uluğ, F. (2018). Bir Politika Belgesi Olarak 2023 Eğitim Vizyonu. X. Uluslararası Eğitim Denetimi Kongresi

EK-B: Etik Beyanı

EK-B: Etik Beyanı

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Başkalarının eserlerinden yararlanması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- Atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.



25.02.2020
Muhlis CEYLANI

EK-C: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu

	<p>VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimler Enstitüsü</p> <p>LİSANSÜSTÜ TEZ ORIJİNALLIK RAPORU</p> <p>VAN YÜZÜNCÜ YIL ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimler Enstitüsü</p>
Tez Başlığı / Konusu	10.12.2020
"EĞİTİMDE 2023 VİZYON BELGESİ'NİN UYGULANABİLİRLİĞİ HAKKINDA YÖNETİCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ"	
Yukarıda başlığı/konusu belirlenen tez çalışmamın Kapak sayfası, Giriş, Ana bölümler ve Sonuç bölümlerinden oluşan toplam sayfalık kısmına ilişkin, 10.12.2020 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından TURNİTİN intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtreleme uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %14..... (.....) dir.	
Uygulanan Filtreler Aşağıda Verilmiştir:	
<ul style="list-style-type: none">- Kabul ve onay sayfası hariç,- Teşekkür hariç,- İçindekiler hariç,- Simge ve kısaltmalar hariç,- Gereç ve yöntemler hariç,- Kaynakça hariç,- Alıntılar hariç,- Tezden çıkan yayınlar hariç,- 7 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç (Limit match size to 7 words)	
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Lisansüstü Tez Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılmasına İlişkin Yönergeyi İnceledim ve bu yönergede belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içmediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.	
Gereğini bilgilerinize arz ederim.	
10.12.2020 MUHLİS CEYLANI Adı, Soyadı, İmza	
Adı Soyadı	: MUHLİS CEYLANI.
Öğrenci No	: 16940001194
Anabilim Dalı	: EĞİTİM YÖNETİMİ BİLİM DALI.
Programı	: EĞİTİM YÖNETİMİ
Statüsü	: Y. Lisans <input checked="" type="checkbox"/> Doktora <input type="checkbox"/>
DANIŞMAN PROF. DR. HASAN BASRI MEMDUHOĞLU	ENSTİTÜ ONAYI UYGUNDUR 10.12.2020 Servet ÇAD Enstitü Sekreteri